

VERSLAG

over het Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER.

VERSLAG

OVER

het Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

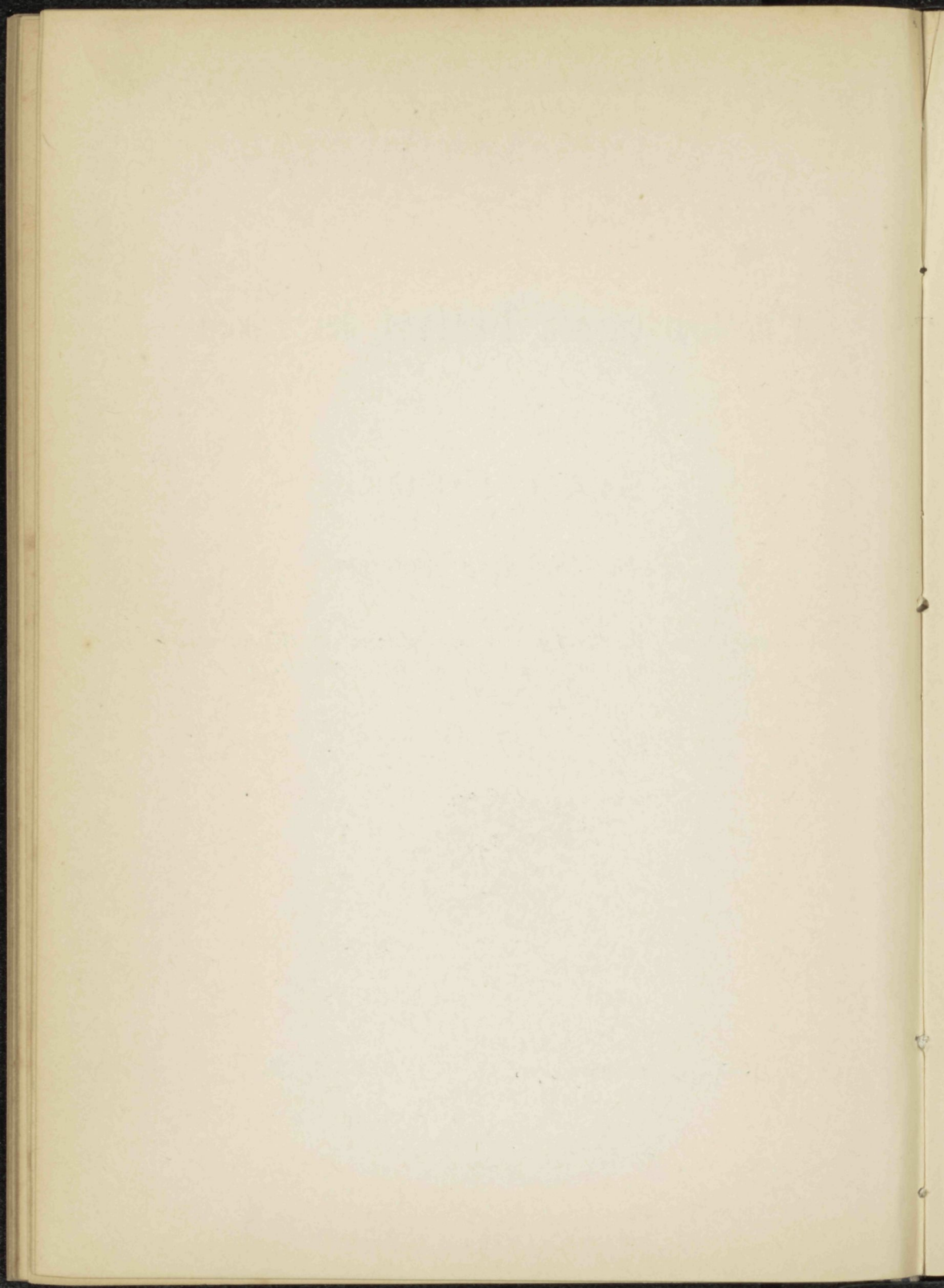
over het Dienstjaar 1899-1900

voorgedragen door het College van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van artikel 70 der Gemeentewet.

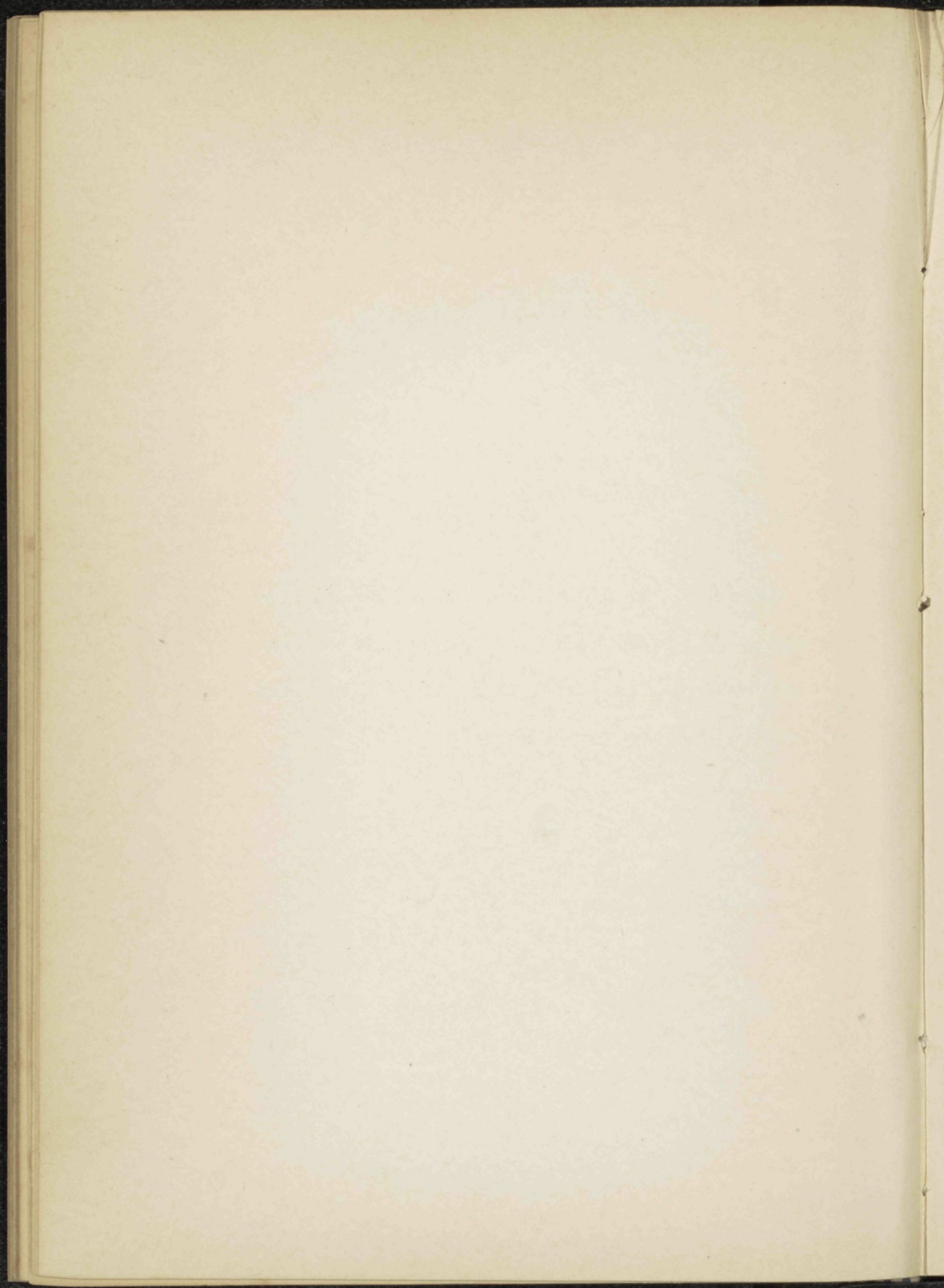
LIER

Boek- en Steendrukkerij L. TAYMANS-NEZY,
Groote Merkt, 74.

Mijnheeren,

Ingevolge de voorschriften van art. 70 der Gemeentewet,
hebben wij de eer den Raad het VERSLAG OVER HET BESTUUR
EN DEN TOESTAND DER ZAKEN VAN DE STAD LIER, OVER HET
DIENSTJAAR 1899-1900 voor te leggen.

VERSLAG

OVER

het Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER.

TITEL I.

BEVOLKING.

EERSTE AFDEELING.

Staat der Bevolking.

De gewone opneming der bevolking beliep op 31 December 1899, volgens de registers, als volgt:

	MAN. GESL.	VR. GESL.	TOTAAL
Op 31 December 1898 bedroeg zij	10873	11450	22323
	10868	11340	22202
Vershil in meer	11	110	121

Twee echtparen vierden in den loop des jaars hunne gulden bruiloft. Voor één dezer is het stedelijk bestuur met eene toelage tusschen gekomen.

TWEDE AFDEELING.

Beweging van den Burgerlijken Stand.

Geboorten, Overlijdens, Huwelijken, Echtscheidingen, Kindaannemingen, Wettigingen van 1898-1899.

JAREN	Aantal der G E B O O R T E N				Aantal der O V E R L I J D E N S (1)		Aantal der D O O D G E B O R E N E N niet inbegrepen in de geboorten en overlijdens				TOTAAL		TOTAAL		Aantal der Huwelijken	Aantal der Echtscheidingen	Aantal der Kindaannemingen	Aantal der Wettigingen
	Mannelijke		Vrouwelijke		Mannelijke	Vrouwelijke	Wettige	Onwettige	Mannelijke	Vrouwelijke	Wettige	Onwettige	Mannelijke	Vrouwelijke				
1898	348	365	29	32	183	179	362	8	10	—	1	—	—	—	170	—	—	57
1899	351	386	35	44	231	207	438	15	12	1	—	—	—	—	186	—	1	57
Meerder	3	21	6	12	48	28	76	7	2	1	—	—	—	—	16	—	1	—
Minder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) In dit getal zijn niet begrepen de personen, in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waarvan de doodsakten op de registers van den Burgerlijken Stand overgeschreven zijn, ingevolge art. 80 van 't Burgerlijk Wetboek. — Dit getal beloopt tot 20

DERDE AFDEELING.

§ 1. Staat van overlijden volgens ouderdom.

Van 0 dag tot 1 voltallige dag.	.	.	.	.	.	»
» 1 tot 2 voltallige dagen	.	.	.	.	.	4
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	1
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	1
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	2
» 5 » 10 » »	.	.	.	.	.	5
» 10 » 15 » »	.	.	.	.	.	5
» 15 » 20 » »	.	.	.	.	.	6
» 20 » 25 » »	.	.	.	.	.	4
» 25 dagen tot 1 voltallige maand	.	.	.	.	.	6
» 1 tot 2 voltallige maanden	.	.	.	.	.	11
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	15
» 3 » 6 » »	.	.	.	.	.	27
» 6 maanden tot 1 voltallig jaar	.	.	.	.	.	27
» 1 tot 2 voltallige jaren	.	.	.	.	.	29
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	22
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	27
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	17
» 5 » 6 » »	.	.	.	.	.	8
» 6 » 7 » »	.	.	.	.	.	19
» 7 » 8 » »	.	.	.	.	.	2
» 8 » 9 » »	.	.	.	.	.	2
» 9 » 10 » »	.	.	.	.	.	2
» 10 » 11 » »	.	.	.	.	.	3
» 11 » 12 » »	.	.	.	.	.	»
» 12 » 13 » »	.	.	.	.	.	»
» 13 » 14 » »	.	.	.	.	.	1
» 14 » 15 » »	.	.	.	.	.	4
» 15 » 16 » »	.	.	.	.	.	1
» 16 » 17 » »	.	.	.	.	.	2
» 17 » 18 » »	.	.	.	.	.	»
» 18 » 19 » »	.	.	.	.	.	»
» 19 » 20 » »	.	.	.	.	.	1
» 20 » 21 » »	.	.	.	.	.	»
» 21 » 22 » »	.	.	.	.	.	2
» 22 » 23 » »	.	.	.	.	.	2

Over te dragen 258

Van 23 tot 24 voltallige jaren.					Overdracht	258
»	24	»	25	»	»	2
»	25	»	26	»	»	1
»	26	»	27	»	»	1
»	27	»	28	»	»	2
»	28	»	29	»	»	2
»	29	»	30	»	»	1
»	30	»	35	»	»	6
»	35	»	40	»	»	4
»	40	»	45	»	»	10
»	45	»	50	»	»	19
»	50	»	55	»	»	11
»	55	»	60	»	»	11
»	60	»	65	»	»	8
»	65	»	70	»	»	19
»	70	»	75	»	»	27
»	75	»	80	»	»	17
»	80	»	85	»	»	19
»	85	»	90	»	»	10
»	90	»	95	»	»	5
»	95	»	100	»	»	2
»	100	»	meer	voltallige jaren	»	1
Totaal						438

Ziekten aan dewelke de personen in 1898 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke, aanstekingsstofige en verpestende ziekten.	Pokken	»
	Mazelen	3
	Scharlakenkoorts	42
	Kwade keel of kroep	31
	Kinkhoest	»
	Typhuskoorts	4
Inheemsche ziekten.	Kinderbedziekten	2
	Uittering en slepende borstziekten	43
	Longontsteking, idem der luchtpijptakken, zijdesteek en ontsteking der ademkanalen	118
	Darmontsteking en buikloop	60
	Polderkoorts	»
Bijzondere ziekten.	Cholera	»
	Vuurwapens	»
	Verdrinking	4
	Geweldige sterfgevallen.	1
Verschillige ziekten niet begrepen onder de vermelde		130
Totaal		438

Van dit getal zijn 425 personen overleden na geneeskundige hulp, en 13 zonder geneeskundige hulp te hebben genoten; 358 zijn te hunnen woonhuize overleden en 80 in Gods- en Gasthuizen of andere openbare gestichten; 5 personen zijn door geweldigen dood omgekomen.

55 Huwelijken zijn op behoeftigheidsbewijzen aangegaan.

§ 2. Inburgering.

Geene.

VIERDE AFDEELING.

§ 1. Verandering van woning.

A. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van het koninkrijk		Uit den vreemde		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
288	264	18	10	273	274	547

B. Personen, die de gemeente verlaten hebben, om zich te vestigen :

In andere gemeenten van het koninkrijk		In den vreemde		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
413	375	8	1	421	376	797

§ 2. Registers van bevolking.

De voorschriften van het Staatsbestuur, nopens het houden der bevolkingregisters, worden stipt in acht genomen.

TITEL II.

GEMEENTEBESTUUR.

Verloving van Z. K. H. Prins Albrecht van België met H. K. H. Mevrouw de Hertogin Elisabeth in Beieren.

Het Staatsblad van 2 Juni 1900 kondigde aan dat Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de Graaf en de Gravin van Vlaanderen hunne toestemming hadden gegeven tot het huwelijk van Z. K. H. Prins Albrecht van België, met H. K. H. Mevrouw de Hertogin Elisabeth in Beieren.

Die tijding werd, heel het land door, met geluk en vreugde ontvangen. Van alle kanten kwamen in het koninklijk paleis adressen van gelukwenschen toegestroomd, zooals het Staatsblad, dat er telkens melding van maakte, het alom ter kennis bracht.

De gemeenteraad van Lier, als tolk van de bevolking onzer stad, was een der eerste om te dier gelegenheid aan ons doorluchtig Vorstenhuis een blijk zijner gevoelens van oprechte deelneming en blijdschap te geven.

In zijne zitting van 9 Juni ll., op voorstel van den heer Burgemeester, stemde hij adressen van gelukwensching aan HH. MM. den Koning en de Koningin en aan HH. KK. HH. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen.

Daarvoor werd, bij brieve van 19 Juni ll., vanwege HH. KK. HH. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen, in vleierende bewoordingen hartelijk dank gezegd.

EERSTE AFDEELING.

Gemeenteraad.

Ingevolge koninklijk besluit van 20 September 1899. is er op 15 October daaropvolgende overgegaan tot de kiezing voor de gedeeltelijke hernieuwing van den gemeenteraad. Het mandaat

ambre.

van acht leden, de 1e ère; ..., mèr Raad uitmakende, moest vernieuwd worden.

Ziehier de uitslag

Getal stembrieven 1?

stemmen 5305.

stiefjes 99. — Geldige

qui descend l'escalier

MM. CURSTER, 'aul?

2928 stemmen,

DE H

2863 »

DE S

2965 »

GEBO

2848 »

HE

2883 »

SC

2874 »

T

2957 »

V

2864 »

De Be

ncialen Raad, in zitting

van 3 N

van 15 October goed-

gekeurd

ari 1900, in zitting van

den gem

stelling en eedaflegging

der herl

De

eden verloren, namelijk

M. J. B.

ovember 1899 overleed.

Wi

en karakter en de goede

hoedanig

en Raad op bijzondere

wijze Lis

gde en, ondanks zijnen

ziekelijsheid, no

wijken te verdedigen.

De gemeenter

steld als volgt :

1. MM. VAN C, burgemeester, lid sedert 1872
2. DE STRYCKER, schepen, » 1866
3. MAST, » » 1872
4. VAN OCKELVEN, » » 1872
5. THYS, » » 1895
6. SCHOETERS, » 1872
7. CURSTERS, » 1872
8. VAN IN, » 1872
9. DE HERT, » 1872
10. HELLEMANS, » 1881
11. UYTENBROECK, » 1884
12. VAN DYCK, » 1895
13. SCHELLEKENS, » 1895
14. COOLS, » 1895
15. GEBOERS, » 1895
16. VAN BOSTRAETEN, » 1895
17. TIELEMANS, » 1895
18. CLOCKAERTS, » 1895
19. ALAERS, » 1895
20. ROTA, » 1895

ie

Verloving van 7
met H. 7

Z. M. de
Vlaanderen
Z. K. H.
Hertogin

vreugde
paleis
atsblad,
bracht.

ig onzer
orluchtig
nte deelneming

Wastel van den heer

Daarvoor werd, bij brieven van 19 Juni ll., vanwege HH. KK HH. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen, in vleierende bewoordingen hartelijk dank gezegd.

EERSTE AFDEELING.

Gemeenteraad.

Ingevolge koninklijk besluit van 20 September 1899, is er op 15 October daaropvolgende overgegaan tot de kiezing voor de gedeeltelijke hernieuwing van den gemeenteraad. Het mandaat

van acht leden, de 1^e reeks van den Raad uitmakende, moest vernieuwd worden.

Ziehier de uitslag der kiezing :

Getal stembrieven 5404. — Nietige briefjes 99. — Geldige stemmen 5305.

Zijn gekozen :

MM. CURSTERS	2928 stemmen,
DE HERT	2863 »
DE STRYCKER	2965 »
GEBOERS	2848 »
HELLEMANS.	2883 »
SCHELLEKENS	2874 »
THYS	2957 »
VAN DYCK	2864 »

De Bestendige Deputatie van den Provincialen Raad, in zitting van 3 November 1899, de kiesbewerking van 15 October goedgekeurd hebbende, zoo is er op 2 Januari 1900, in zitting van den gemeenteraad, overgegaan tot de aanstelling en eedaflegging der herkozen leden.

De Raad heeft een zijner verkleefde leden verloren, namelijk M. J. B. VAN LOOY, rentenier, welke op 10 November 1899 overleed.

Wij brengen hulde aan het rechtschapen karakter en de goede hoedanigheden van den overledene, die in den Raad op bijzondere wijze Lisp en Hagenbroeck vertegenwoordigde en, ondanks zijnen ziekelijkheid, nooit naliet de belangen dier wijken te verdedigen.

De gemeenteraad is dus samengesteld als volgt :

1.	MM. VAN CAUWENBERGH, burgemeester, lid sedert	1872
2.	DE STRYCKER, schepen,	» 1866
3.	MAST, »	» 1872
4.	VAN OCKELYEN, »	» 1872
5.	THYS, »	» 1895
6.	SCHOETERS,	1872
7.	CURSTERS,	1872
8.	VAN IN,	1872
9.	DE HERT,	1872
10.	HELLEMANS,	1881
11.	UYTTENBROECK,	1884
12.	VAN DYCK,	1895
13.	SCHELLEKENS,	1895
14.	COOLS,	1895
15.	GEBOERS,	1895
16.	VAN BOSTRAETEN,	1895
17.	TIBLEMANS,	1895
18.	CLOCKAERTS,	1895
19.	ALAERS,	1895
20.	ROTA,	1895

Sedert 1 October 1899 hield de gemeenteraad 12 zittingen. waarin de volgende punten werden behandeld :

Zitting van 2 October 1899.

Voor kennisgeving wordt den Raad medegedeeld dat de Bestendige Deputatie heeft goedgekeurd :

- A) De begrotingen der Kerkfabrieken voor het dienstjaar 1900 ;
- B) Zijne beraadslagingen, besluitende tot den afstand van 75 vierkante meters grond aan JOANNA ANDRIES en 185 vierkante meters stadserve aan den Eerw. Pater Overste der Jesuiten.

Het verslag over den toestand der stadszaken 1898-1899 en de stadsbegrooting voor 1900 worden ter tafel gelegd.

De Raad neemt vervolgens voor kennisgeving aan het verslag van nazicht der stadskas : 3^e kwartaal 1899 ;

verzendt naar de sectie van openbare werken het ontwerp van kasseiing der IJzerenweglei ;

ondersteunt met een gunstig advies de akten van hout- en graskoopdagen der Liefdadige Besturen ;

eveneens eene beraadslaging van het Bureel van Weldadigheid, machtiging vragende tot den afleg eener rente ;

verzendt het gewijzigd ontwerp van verordening op het bekieselen der landbouwwegen naar de 1^e afdeeling ;

verleent een gunstig advies aan den onderstandsprijs voor zieken, door 't Bestuur van Gast- en Godshuizen voorgesteld ;

en bespreekt de kwestie van de verlichting der Boomlaarstraat.

Zitting bij hoogdringendheid van 13 November 1899.

De Raad, mededeeling ontvangen hebbende van het overlijden, op 10 November ll., van den heer J. B. VAN LOOY, raadslid, treedt de woorden van hulde en waardeering bij, door den heer Burgemeester uitgesproken ;

beslist, *in corpore*, de begrafenis van den overledene bij te wonen en eenen brief van rouwbeklag aan de familie te zenden.

Zitting van 30 November 1899.

Belooningen voor daden van moed en zelfopoffering uitge-reikt zijnde aan de heeren JACOBS, LOD., JACOBS, DOMIEN, kapitein JACOBY, VAN DESSEL, K. en MELIS, IVO ;

verleent de Raad een gunstig advies aan eene akte van verhuring uit de hand, van eenen eigendom van het Bureel van Weldadigheid;

stelt als prijs voor den werkdag in 1900 voor fr. 1.75;

verleent een gunstig advies aan eene beraadslaging van het Bestuur van Gast- en Godshuizen, machtiging vragende om een hoekje gronds aan te koopen nabij 't Fort, buiten de Leuvensche poort;

eveneens aan eene anderè beraadslaging, houdende afstand door 't zelfde Bestuur, van eenige perceeltjes grond, aan de monding der Groote Neeth, buiten de Leuvensche poort;

keurt de rekening der Huishoudschool over 1898 goed;

stelt een hoekje gronds ter beschikking van het daartoe ingericht komiteit, om op 't graf van de eeuweling C. HAERTS een gedenkteeke te plaatsen;

verleent aan den tooneelkring *Rust-Roest*, ter gelegenheid van het vijftigjarig jubelfeest als speler van een zijner leden, het kosteloos gebruik der Vredenbergzaal, voor 't geven eener gala-vertooning;

stemt de verdeeling der toelage, in de begrooting voor 1899 voorzien, ter aanmoediging van leden van maatschappijen van onderlingen bijstand, en van kinderen, om hunne bijtreding tot de lijfrentkas te vergemakkelijken;

stemt de aanneming van eene nieuwe klas in de aangenomen Jongensschool en in de aangenomen Meisjesschool (stad) en in de aangenomen school van Lisp;

wijzig, overeenkomstig de opmerkingen van den heer Minister van 't Inwendige, het reglement van inrichting van een korps gewapende pompiers, en stemt dit reglement in zijn geheel;

bespreekt en stemt in 1^e lezing het ontwerp van verordening op het bekiezelen der landbouwbanen;

benoemt M. J. BIERMANS tot onderwijzer in de adultschool (stad) in vervanging van M. VAN HEIRHOM, ontslaggever;

hernooemt M. VAN DER PLANCKEN als lid van het Weldadigheidsbureel, en M. E. DE STRYCKER, als lid van het Bestuur van Gast- en Godshuizen,

en stelt vast de lijsten der rechthebbenden op kosteloos lager onderwijs.

Zitting van 1 December 1899.

De Raad houdt zich bezig met het bespreken en stemmen, in 1ste lezing, van de stadsbegrooting voor 1900.

Zitting van 4 December 1899.

De Raad zet de bespreking voort van de stadsbegrooting voor 1900;

ondersteunt met een gunstig advies de rekening over 1898, en de begrooting voor 1900 der Stadsteekenschool;

stelt het aandeel vast van beide liefdadige Besturen, in de vorming van het gemeenzaam fonds;

stemt eene toelage, om verschillende leerlingen toe te laten hunne kunst- of nijverheidsstudiën voort te zetten;

gaat over tot de eindelijke stemming der stadsbegrooting voor 1900;

wijst voorloopig van de hand een verzoekschrift van inwoners van Lisp en omstreken, strekkende om het leggen te bekomen van eenen steenweg van dit voorgeborcht naar de statie van Kessel;

en stemt in 2^e lezing en in haar geheel de verordening op de bekiezeling der landbouwbanen.

Zitting van 2 Januari 1900.

In deze zitting heeft de aanstelling en eedaflegging plaats der nieuwgekozen leden van den Raad, alsook de verkiezing, eedaflegging en aanstelling van twee schepenen: de heeren DE STRYCKER en THYS;

vervolgens neemt de Raad voor kennisgeving aan het proces-verbaal van nazicht der stad, 4^e kwartaal 1899;

krijgt kennis van het ontslag van den heer FR. COOLS, als voorzitter en lid van het Armbestuur der stad;

ondersteunt met een gunstig advies de processen-verbaal van houtkoopdagen der liefdadige Besturen;

keurt goed de begrooting voor 1900, van den Berg van Bermhertigheid en die van het Bestuur van Gast- en Godshuizen;

evenzoo de verpachting van eenige perceeltjes stadserve;

en keurt eveneens goed het ontwerp van bestratings- en gezondheidswerken op de IJzerenweglei.

Zitting van 24 Februari 1900.

De Raad ondersteunt met een gunstig advies eene beraadslaging van het Bureel van Weldadigheid, strekkende om den afleg eener rente te mogen aanveerden;

stemt, na afloop van het onderzoek van gemak en ongemak, bepaaldelijk het reglement op het bekiezelen der landbouwwegen;

neemt eene beraadslaging, machtiging vragende om 50,000 franks kasbons uit te geven ;

neemt kennis van eene vraag in afstand van grond voor het oprichten eener nieuwe kapel aan de Antwerpsche poort, en van 't verzoekschrift, aldaar het oprichten vragende eener nieuwe parochie ;

ondersteunt met een gunstig advies de begrootingen der Middelhare Scholen voor 1900 ;

eveneens eene beraadslaging van het Bestuur van Gast- en Godshuizen, machtiging vragende tot het afstaan van een perceeltje grond ;

neemt voor mededeeling aan, de goedkeuring door de Bestendige Deputatie, mits eene wijziging, van de begrooting der Burgerwacht voor 1899 ;

besprekt en verzendt naar de Bestuurscommissie van het Gasgesticht, het verzoekschrift van inwoners der stad, vragende verbetering van verlichting ;

stemt de uitbreiding van verlichting met gas op den Antwerpschen steenweg tot aan de huizen van M. Verberckt Eyskens ;

keurt den staat van grondaankopen op de IJzerenweglei voor de aldaar uit te voeren werken goed ;

hernoemt M. FR. BLANCKX als lid van de Bestuurscommissie van 't Gasgesticht ;

benoemt gemelden heer FR. BLANCKX en M. AUG. DIERCKX tot leden van het Armenbestuur, wederkeerig in vervanging van de heeren FR. COOLS, ontslaggever, en VAN DER PLANCKEN, J., overleden.

Zitting van 19 Meert 1900.

De Raad stelt een perceel stadsgrond op de Vaartlei ter beschikking van den inrichter der parochie van het H. Hart, voor 't oprichten eener nieuwe kapel, en ondersteunt, mits een voorbehoud, met een gunstig advies de voorgestelde omschrijving dier parochie ;

keurt de rekening goed van den Berg van Bermhertigheid over 1899 ;

neemt kennis van en verzendt naar de afdeeling van Openbare Werken, een schrijven, vragende verplaatsing van eenen gemeenteweg, achter het Hof Ravesteyn, buiten de Leuvensche poort.

Zitting van 12 Mei 1900.

De Raad krijgt kennis van de goedkeuring der begrooting van de Burgerwacht voor 1900 ; van het koninklijk besluit, de

uitgifte van 50,000 fr. kasbons machtigende, en van een ander, de inrichting goedkeurende van een korps gewapende Vrijwilligers-pompier;

hoort eene ondervraging over het gevaar dat de tram in den doorloop der stad oplevert;

staat eene vergunning van 2 vierkante met. grond op het kerkhof toe aan de weduwe VERVOORT;

neemt voor kennisgeving aan het verslag van nazicht der stadskas, 1^e kwartaal 1900;

stemt een krediet van 500 franks, om werklieden het bezoek der Parijzer tentoonstelling te vergemakkelijken, bij middel eener geldelijke ondersteuning;

stemt eene toelage, waarvan het bedrag door het College zal bepaald worden, om de Oud-wapenbroeders de feestelijkheden, ter gelegenheid van de inhuldiging van hun vaandel te helpen bekostigen;

stemt, ingevolge eene opmerking van den heer Minister van 't Inwendige, eene wijziging aan de verordening op het bekieselen der landbouwbanen;

verleent een gunstig advies aan de wederverhuringen van eigendommen der liefdadige Besturen;

eveneens aan twee beraadslagingen van het Bestuur van Gast- en Godshuizen, betreffende: de eene den afkoop van een perceeltje erve, de andere den afleg eener rente;

keurt de rekening van den Branddienst goed over 1899;

en stelt vast de bijvoeglijke inschrijvingslijsten van recht-hebbenden op kosteloos lager onderwijs.

Zitting van 9 Juni 1900.

De Raad stemt een adres van gelukwenschingen aan HH. MM. den Koning en de Koningin en aan HH. KK. HH. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen, ter gelegenheid der verloving van Prins Albrecht van België, met Prinses Elisabeth, Hertogin in Beieren;

stemt den afkoop eener eeuwigdurende rente ten laste der stad;

bespreekt de kwestie van de inrichting eener nieuwe parochie buiten de Leuvensche poort, keurt het ingezonden plan van omschrijving dier parochie goed, en machtigt het College in onderhandeling te treden om eenen grond aan te koopen, waar de nieuwe kapel of kerk kan gezet worden;

machtigt het Bestuur van Gast- en Godshuizen om eene overdracht van kredieten te doen;

ondersteunt met een gunstig advies de beraadslaging van het Bureau der Kerkmeesters van Sint Gommarus, houdende

vaststelling der rekening van einde van beheer van den ontslaggegenden tresorier, M. MAST;

keurt de rekeningen goed over 1899 van het Gasgesticht en van de Kerkfabrieken van St Gommarus en St^e Margareta;

en stemt eene vermindering van prijs voor de gas, alsook eene wijziging aan het reglement van het Gasgesticht.

Zitting van 6 Oogst 1900.

Eene belooning uitgereikt zijnde aan twee bekroonde leerlingen der Koninklijke Academie van Antwerpen, de heeren J. VAN PEBORGH en J. VAN DER WEB,

hoort de Raad lezing van eenen brief van dankbetuiging, namens HH. KK. HH. den Graaf en de Gravin van Vlaanderen ingezonden, als antwoord op het door den Raad gestemde adres van gelukwensching;

krijgt kennis van het schenken, door M. A. GUYOT, namens wijlen zijnen broeder TH. GUYOT, aan het Museum WUYTS-VAN CAMPEN, van eene schilderij, een oud-gouverneur der stad voorstellende:

beveelt de verzending, voor onderzoek en verslag, naar de 2^e afdeling, van de stadsrekening over 1899;

keurt goed het ontwerp van bekiezeling der Dries- en Spekkestraten, door het College opgemaakt;

insgelijks de rekeningen over 1899 der liefdadige Besturen; de rekening over 1899 van het Kerkfabriek van St Jozef en de rekeningen over 1899 van de Staats Middelbare Scholen;

staat der weduwe VERVOORT eene uitbreiding der vroeger verleende grondvergunning op het gemeentekerkhof toe;

verzendt naar de 1^e afdeling, vragen in vermeerdering van personeel in de Jongensschool Hagenbroeck;

bespreekt eene vraag in concessie voor eenen omnibus-automobile tusschen Lier en Mechelen;

ondersteunt de vraag van den gemeenteraad van Kathelijne-Waver, het leggen van eenen buurtspoorweg tusschen Lier en Mechelen, langs Itterbeek, de Mijl- en Elzestraten opwerpende;

weigert de vraag in verplaatsing van eenen gemeenteweg achter het hof Ravesteyn in aanmerking te nemen;

gelast, naar aanleiding van verzoekschriften, door werklieden-houtbewerkers en werklieden-metsers ingediend, het College met het Staatsbestuur in onderhandeling te treden, om tot het inrichten van eenen Goedenmänneraad te geraken;

stemt een minste dagloon van 35 centiemen per uur, voor de werklieden-metsers, evenals voor de werklieden-houtbewerkers, in de lastenboeken der aanbestede stadswerken te schrijven;

en weigert een minste dagloon te bepalen, aan dezelfde werklieden te betalen, voor werken in daghuur uitgevoerd.

Zitting van 1 September 1900.

De Raad bepaalt, in overeenstemming met het Bureel van Weldadigheid, den prijs van den werkdag in onze stad op fr. 1,75; neemt voor kennisgeving aan, het proces verbaal van nazicht der stadskas, 2^e kwartaal 1900;

keurt goed de stadsrekening over 1899, met de bijzondere rekening der buurtwegen en die van de kledingsmassa der politie;

gelast het Schepencollege met het opmaken van 't programma der St^e Gummarusfeesten;

ondersteunt met een gunstig advies de akten van herverhuring der eigendommen van de liefdadige Besturen;

uit een ongunstig advies over eene vraag in concessie voor eenen omnibus-automobile tusschen Lier en Mechelen;

verzet zich tegen de richting in het ontwerp van buurtspoorweg Lier-Werchter, in den doorloop der stad aan die lijn gegeven;

verleent een gunstig advies aan de begrootingen der Kerkfabrieken voor 1901; keurt goed de rekening der Burgerwacht over 1899; ondersteunt, na behoorlijke wijziging, dier begrooting voor 1901 met een gunstig advies;

en stemt de inrichting eener 2^e klas in de Jongensschool Hagenbroeck.

TWEEDE AFDEELING.

College van Burgemeester en Schepenen.

In zitting van 2 Januari 1900, is de Gemeenteraad overgegaan tot de benoeming van twee Schepenen, in vervanging der heeren DE STRYCKER en THYS, wier mandaat op 31 December 1899 geëindigd was.

Beide uittredende leden herkozen zijnde, werd er onmiddellijk overgegaan tot hunne aanstelling en eedaflegging.

De samenstelling van het College onderging dus geene verandering. De ambtsverdeeling echter werd gewijzigd: de heer schepen MAST werd, op zijn verzoek, ontslagen van het ambt van den burgerlijken stand, waarmede de heer schepen DE STRYCKER werd gelast.

De gewone bijeenkomst van het College blijft vastgesteld op Zaterdags, om half twaalf. Telkens de noodwendigheden van den dienst het vereischen vergadert het College nog buitendien.

Sedert 1 October 1899 hield het 67 ingeschreven zittingen.

DERDE AFDEELING.

§ I. Personeel en inrichting der Bureelen.

Zonder wijziging.

§ 2. Stedelijk Archief.

De heer STOCKMANS werkt ieverig voort aan de ontleding der stukken, op het stedelijk archief berustende.

Wij deelen op het einde van dit verslag, als aanhangsel, eene eerste vrucht zijner opzoekingen mede, namelijk eenige merkwierdige aantekeningen, uit de twee oudste registers *Schabinale Protocollen* voor de jaren 1409-1420. Zij zijn derwijze opgesteld, dat zij, voor den oningewijde zelfs, zeker belang moeten opleveren : Adeldom en begoede familiën, schependom en stadsbeambten, handel, topographie, benamingen van huizen, zeden en gewoonten, gerechtszaken, stielen en ambachten, geestelijkheid, liefdadige instellingen, alles zal daar plaats vinden ; kortom in die enkele bladzijden treedt nagenoeg de gansche bevolking onzer stad voor gemeld tijdvak op.

Wij zijn overtuigd dat zij met genoegen zullen gelezen worden.

§ I. Kiezerslijsten.

A. Lijsten van 1900, voor de Wetgevende Kamers, de Provincie en de Gemeente.

Deze lijsten, op 31 Oogst 1899 voorloopig vastgesteld, gaven :

	Kamer	Senaat en Provincie	Gemeente
Kiezers met eene stem	2801	2123	2378
» » twee stemmen	997	988	533
» » drie »	606	587	232
» » vier »			386
	4404	3698	3529

Er werden 38 verhalen ingediend bij het College, waarvan er 32 werden aangenomen en 6 verworpen.

De bepaalde lijst, gesloten op 30 November 1899, bevatte :

	Kamer	Senaat en Provincie	Gemeente
Kiezers met eene stem	2783	2104	2359
» » twee stemmen	996	985	530
» » drie »	606	586	224
» » vier »			392
	4385	3675	3505

De lijsten voor 1901 zijn op 31 Augusti voorloopig door het College gesloten geweest. Zij bevatten :

	<i>Kamer</i>	<i>Senaat en Provincie</i>	<i>Gemeente</i>
Kiezers met eene stem	2813	2059	2320
» » twee stemmen	1060	1046	568
» » drie »	624	598	218
» » vier »			403
	4497	3703	3569
Beschikkende voor de Kamer	over 6805 stemmen.		
» » Senaat en Provincie	» 5945	»	»
» » Gemeente	» 5722	»	»

B. Lijsten voor den Werkrechtersraad.

De lijsten van de werkbazen en van de werklieden, gerechtigd om ieder twee bijgevoegde gemeenteraadsleden te benoemen, zijn op 3 Meert 1899 voor drie jaren vastgesteld en moeten maar in 1902 herzien worden. Zij bevatten :

503 Werkbazen.
1420 Werklieden.

§ 2. Verkiezingen.

Het stelsel der Evenredige Vertegenwoordiging, op 27 Mei 1900 voor de eerste maal op de wetgevende kiezingen toegepast, gaf de volgende uitslagen :

A. Senaat.

(Vereenigde arrondissementen Mechelen-Turnhout).

Werden gekozen :

MM. Hertog D'URSEL, graaf DE MERODE, DE MEESTER DE BETZENBROECK en hunne plaatsvervangers MM. Baron VAN DE WERVE en COOLS, K. ; M. BERGMANN en zijn plaatsvervanger M. LAMOT.

B. Kamer.

(Arrondissement Mechelen.)

Werden gekozen :

MM. DE COCQ, LEFEBVRE en VAN CAUWENBERGH, met hunne plaatsvervangers MM. BREMS en VAN HORENBEECK ; M. VAN DE WALLE en zijn plaatsvervanger M. JASPERS.

Voor de openstaande zetels van provinciaal raadslid werden, zonder kiezing, uitgeroepen als gekozenen voor het kanton Lier de heeren COOLS, DE COCK en DE STRYCKER.

De uitslagen der gemeentekiezing van 15 October 1900 werden reeds vermeld onder de rubriek : Gemeentebestuur.

§ 3. Lijsten der kiesbaren voor den Senaat en der gezworenen.

Drie inwoners onzer stad komen op den lijst van de kiesbaren tot den Senaat voor.

Op de lijst der gezworenen staan 70 namen van burgers onzer stad, waaronder 41 uit hoofde van cijsbetaling en 29 uit hoofde van hun ambt of hunne hoedanigheid.

VIJFDE AFDEELING.

Beweging der bestuurlijke zaken.

Ziehier de tabel der beweging van bestuurlijke zaken :

Bureelen	Ontvangene brieven	Verzondene brieven
EERSTE BUREEL	1435	1528
TWEDE BUREEL	360	272
	0000	0000

ZESDE AFDEELING.

Gemeentegoederen.

A. Aankopen.

De overeenkomsten met de eigenaars der perceeltjes grond op de IJzerenweglei welke, voor de uitvoering der kasseiingswerken aldaar, bij de wegenis moeten ingelijfd worden, zijn gesloten.

Het gemeentebestuur is nog in onderhandeling met het Bestuur van Gast- en Godshuizen voor den aankoop van grond buiten de Leuvensche poort, nabij de Boerin, gedeeltelijk bestemd voor 't opbouwen eener kerk voor de nieuwe parochie aldaar.

B. Verkoopen.

Geene.

C. Verwisseling.

Geene.

ZEVENDE AFDEELING.

Gemeenteverordeningen.

Inrichting van een korps Vrijwilligers-Pompiers. — Reglement.

1. Samenstelling en doel.

Art. 1. Er wordt te Lier een gewapend korps Vrijwilligers-Pompiers tot stand gebracht. Dat korps, ingericht bij toepassing van art. 128 der wet van 30 Meert 1836, zal bestaan uit 40 manschappen, in twee afdeelingen ingedeeld.

De kaders zullen samengesteld zijn uit :

- a) eenen luitenant-bevelhebber;
- b) twee onderluitnants;
- c) eenen sergeant-fourier;
- d) drie sergeanten;
- e) zes korporalen en
- f) drie hoornblazers.

Art. 2. Aan dit korps is, onder toezicht van het College van Burgemeester en Schepenen, den blusch- en reddingsdienst toevertrouwd bij alle gevallen van brand.

Art. 3. In buitengewone omstandigheden kan het korps ook opgeroepen worden door den heer Burgemeester of zijn plaatsvervanger tot opluistering van nationale of plaatselijke feesten en plechtigheden, alsook om de orde en de openbare rust te handhaven.

Indien het pompierskorps gezamenlijk met de Burgerwacht opgeroepen wordt, staat hetzelfde onder het hooger bevel van het Hoofd der Burgerwacht.

Art. 4. Het is wel bepaald dat de diensten, daar zij door vrijwilligers worden waargenomen, noodzakelijk kosteloos zijn,

en dat de leden van het korps geene aanspraak hebben op eenige vergoeding, buiten de voordeelen, hun door het tegenwoordig reglement toegekend.

II. Voorwaarden van aanneming.

Art. 5. De leden van het korps worden aangenomen door het College van Burgemeester en Schepenen, tusschen de burgers en ambachtslieden van kloeke lichaamsgesteltenis, minstens 18 en hoogstens 50 jaar oud en van onbesproken gedrag, die zich daartoe zullen aanbieden.

De ambachten behorende tot de bouwnijverheid zullen bij voorkeur aanveerd worden.

Art. 6. Door hunne aanneming verbinden zich de leden voor eenen diensttijd van minstens vijf jaren, en verplichten zich het tegenwoordig reglement stipt na te komen.

Art. 7. Wanneer een lid den ouderdom van 60 jaren bereikt heeft beslist het College, op nazicht van het bestuur, of hij nog langer deel kan maken van het korps, ofwel of er hem eervol ontslag moet verleend worden.

Art. 8. Na vijf jaren dienst kunnen de leden zich te allen tijde terugtrekken en hun ontslag nemen, mits zes maanden op voorhand daarvan aan het College van Burgemeester en Schepenen kennis te geven.

Art. 9. In geval van ontslag of sterfgeval van één of meer leden, stelt het bestuur kandidaten voor aan het College, ter aanvulling der opengevallen plaatsen.

Art. 10. Het College mag ook te allen tijde het aantal leden vergrooten.

III. Bestuur- en tuchtraad.

Art. 11. De officieren worden benoemd door den Koning, op eene driedubbele lijst van kandidaten ingediend door den gemeenteraad; vooraleer in bediening te treden, leggen zij den wettelijken eed af in handen van den Burgemeester.

Art. 12. De onderofficiers en mindere overheden worden benoemd door het College van Burgemeester en Schepenen, op eene lijst van 15 leden, door de manschappen bij keuze aangewezen.

Art. 13. Na de benoeming der overheid wordt er in het korps eenen bestuur- en tuchtraad gevormd, bestaande uit elf leden, te weten : de luitenant, als voorzitter; de oudste onderluitenant, volgens orde der benoeming, als ondervoorzitter; de andere onderluitenant, als kashouder; de sergeant-fourier, als schrijver; een der drie sergeanten; twee der zes korporalen en vier pompiers.

De vier eersten maken van rechtswege deel van den Raad; de zeven laatsten worden door het korps, bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen gekozen.

Art. 14. Opdat de kiezing geldig zij, moet de meerderheid der leden van het korps er deel aan nemen.

Art. 15. In de maand Januari van ieder jaar is de Raad aan herkiezing onderworpen. De aftredende leden zijn herkiesbaar.

IV. Kleeding en geldwezen.

Art. 16. De stedelijke regeering neemt te haren laste, buiten het onderhoud, het bewaren en bewaken van bluschuigen en gerieven :

1° Den aankoop der nieuwe werktuigen of gereedschappen, die noodig geoordeeld worden.

2° De kleeding en de wapening van de manschappen des korps.

3° Eene jaarlijksche toelage door den gemeenteraad te stemmen, waarover de bestuursraad van het korps beschikken mag.

Art. 17. De kleeding, bestaande uit een dienstgewaad en een werkkleedsel, wordt geregeld door het Schepencollege, mits goedkeuring van den Gouverneur.

Art. 18. De kleedingstukken zijn en blijven den eigendom der stad; zij zijn aan de manschappen ten titel van bewaring toevertrouwd; deze blijven er verantwoordelijk voor.

Art. 19. Geen enkel kleedingstuk mag buiten den diensttijd, zonder schriftelijke toelating van den bevelhebber, gedragen worden.

Art. 20. Het bestuur beschikt over de gelden van het korps, hetzij voor feesten, uitstappen of andere uitspanningen, waaraan het geheele korps kan deelnemen.

Art. 21. De inkomsten van het korps bestaan uit :

a) De jaarlijksche toelage der stad;

b) De boeten op nalatige leden toegepast;

c) De giften voor bewezene diensten, welke de brandverzekeringsmaatschappijen aan het korps zouden kunnen schenken;

d) Giften welke bijzondere personen aan het korps zouden willen doen, en.

e) De $\frac{3}{4}$ der vergoeding, welke voor het gebruik der brandspuiten door bijzonderen betaald wordt.

V. Dienst en verplichting.

Art. 22. Er zal ten minste éénmaal per maand eene gewone vergadering voor geheel het korps plaats hebben. Daarop

zullen de manschappen zich oefenen in het behandelen der pompen en werktuigen, welke dan ook zullen onderzocht en nagezien worden.

De luitenant zal de dagen en uren bepalen voor die oefeningen en ze regelen.

Daarenboven zullen die leden van het korps, welke door hunnen ouderdom behooren tot den 1ⁿ ban der Burgerwacht, gehouden zijn te voldoen aan de voorschriften van art. 2 der wet van 11 Meert 1899 op de Burgerwacht, bevelende hunne aanwezigheid bij 10 oefeningen 's jaars.

Art. 23. De buitengewone bijeenkomsten hebben plaats :

a) Bij uitzonderlijke uitnoodiging van den bevelhebber ;

b) bij aanzoek van den heer Burgemeester of van zijnen plaatsvervanger ;

c) bij alle gevallen van brand.

Art. 24. Al deze bijeenkomsten, zoo gewone als buitengewone, zijn verplichtend op straffe van boet. Voor de gewone bijeenkomsten kan men op voorhand verlof vragen aan den bevelhebber ; voor de buitenwone oproepingen moet men, binnen de 24 uren na de bijeenkomst, zijne reden van afwezigheid bij den luitenant-bevelhebber schriftelijk indienen. De tuchtraad oordeelt later of de reden gegrond is om den afwezige van straf of boet vrij te laten.

Art. 25. Tweemaal per jaar op onbepaalde tijdstippen, naar zijn goedvinden, zal de bevelhebber bij uitzonderlijke oproeping het korps vereenigen tot onderzoek en nazicht van al de blusch- en reddingstuigen en tot monsterring der manschappen in dienst- of werkkleedij.

VI. Buitengewone dienst bij brand.

Art. 26. Bij het uitbarsten of ontdekken van brand zijn de politiebedienden en nachtwakers gelast, in opgegeven volgorde, de volgende personen te verwittigen of te doen verwittigen :

1° Den luitenant en de onderluitenanten ;

2° de hoornblazers ;

3° den heer Burgemeester ;

4° den heer Policiecommissaris, en

5° de overige manschappen van het korps.

Art. 27. De hoornblazers zullen de straten doorloopen en bij de leden van het korps aankloppen. Deze zullen zich ten spoedigste in werkkleedij naar het tuighuis begeven.

Art. 28. Zoodra een officier of een onderofficier en de noodige mannen tot het vervoeren eener spuit aanwezig zijn,

zullen deze met de spuit naar den brand snellen en de spuit aldaar tot den blusdienst in gereedheid brengen.

Art. 29. Den bevelhebber of zijnen plaatsvervanger behoort enkel het recht om bevelen te geven nopens den aanvang en de richting van het blusschen, nopens de verschillende bewerkingen van den reddingsdienst. Hij moet nochtans de goedkeuring der gemeenteoverheid bekomen, alvorens tot de slechting van een of meerdere gebouwen over te gaan.

Art. 30. Na de uitdooving van den brand blijven nog eene of meer spuiten met voldoende manschappen onder toezicht van eenen onderofficier ter plaatse, totdat alle gevaar van herneming van brand geweken zij. De bluschtuigen en gereedschappen, welke men niet meer noodig heeft, worden door de andere pompiers dadelijk naar het tuighuis overgebracht.

Art. 31. Binnen de 48 uren na den brand zal de bevelhebber of zijn plaatsvervanger de werktuigen of gereedschappen, welke bij den brand gediend hebben, nazien en zoo noodig de beschadigingen vaststellen.

Art. 32. Een der onderluitenanten zal ook binnen de 48 uren na den brand een verslag over het ongeval opmaken en er de beschadigingen der werktuigen, zoo er zijn, in vermelden.

Art. 33. De bevelhebber en de onderluitenanten zorgen onmiddellijk voor de herstelling der beschadigde bluschtuigen; zoo de beschadiging aanzienlijk is, vragen zij in hun verslag aan de stedelijke overheid de middelen om tot eene spoedige herstelling of vervanging over te gaan.

Art. 34. De verplichtingen der inwoners en geburen blijven dezelfde als door de vorige brand- of politiereglementen bepaald: zij kunnen opgeëischt worden om mede te helpen tot het blusschen van den brand.

ART. 35. Mochten soms bijzonderen of fabrieken, met hunne eigene brandspuiten, ter bestrijding van den brand aanwezig zijn, zoo zullen deze zich aan de bevelen van den bevelhebber moeten onderwerpen, die hunne medewerking zal besturen, om alle wanorde te voorkomen.

Art. 36. Na elken brand maken de officieren de lijst op der pompiers, die bij den brand aanwezig waren, alsook dergene wier afwezigheid vastgesteld werd, en eene lijst der helpers buiten het korps. Deze lijsten zullen aan den tuchtraad onderworpen worden.

De tuchtraad roept de afwezig gebrachte manschappen ten verhoore, om over de reden hunner afwezigheid te oordeelen, en hen al of niet de bepaalde straffen toe te passen.

Art. 37. De volgende straffen kunnen op de leden van het vrijwilligers-pompierskorps toegepast worden:

- 1° De eenvoudige vermaning ;
- 2° de boete van 25 centiemen tot 5 franken ;
- 3° de vermaning in tegenwoordigheid van het korps ;
- 4° de uitsluiting uit het korps.

Al deze straffen zullen slechts bij besluit van den tuchtraad kunnen toegepast worden, de strafbare gehoord zijnde. De eenvoudige vermaning alleen kan door den bevelhebber gedaan worden, buiten kennis van den tuchtraad.

Art. 38. Wanneer het vrijwilligers-pompierkorps volledig zal ingericht zijn, kan het bestuur, met de goedkeuring der stedelijke overheid en met de toestemming der leden, eene hulpkas stichten, zooals er op sommige plaatsen bestaan, ten einde aan de leden : 1° ofwel in geval van ziekte, ouderdom of overlijden eenigen onderstand te brengen ; ofwel 2° om aan de leden bij ziekten in hun huishouden, kosteloos of aan verminderden prijs, tijdelijke geneeskundige zorgen te verleenen ; ofwel 3° hen te doen verzekeren tegen persoonlijke ongevallen in reddings- of blusdienst bij brand ; ofwel 4° hun allen anderen onderlingen bijstand te verschaffen, die het stoffelijk welzijn der leden van het korps kan bevorderen.

Het tegenwoordig Reglement zal aan de goedkeuring van van den Koning onderworpen worden, overeenkomstig art. 128 der gemeentewet.

*Gedaan in zitting des gemeenteraads te Lier,
den 30 November 1899.*

De Secretaris,	De Burgemeester-Voorzitter,
A. O. VERMEIREN.	FL. VAN CAUWENBERGH.

LÉOPOLD II, Roi des Belges,
A tous présents, et à venir, SALUT :

Vu la délibération du 30 novembre 1899, par laquelle le Conseil communal de Lierre (pr. d'Anvers) arrête un règlement pour l'organisation d'un corps armé de sapeurs-pompier ;

Vu l'avis du Gouverneur de la province ;

Vu l'art. 128 de la loi du 30 mars 1836 ;

Sur la proposition de notre Ministre de l'Intérieur et de l'Instruction publique,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Art. 1. Le règlement organique du corps de sapeurs-pompier communaux armés de Lierre, est approuvé tel qu'il se trouve ci-annexé.

Art. 2. Notre Ministre de l'Intérieur et de l'Instruction publique est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Laeken, le 28 avril 1900.

(Signé) LÉOPOLD.

Par le Roi :

Le Ministre de l'Intérieur, etc.

(Signé) J. DE TROOZ.

Pour expédition conforme :

Le secrétaire général,

(Signé) SAUVEUR.

Pour copie conforme :

Le greffier de la province,

ADR. VAN DER BEKEN PASTEEL.

Verordening op het heffen eener Taks op de eigendommen langsheen de te verbeteren Landbouwwegen.

De Gemeenteraad van Lier,

Gezien de wet van 30 Juni 1896 en het ministerieel besluit van 31 Juli 1896, waarbij het vrij vervoer op den ijzerenweg of per schip verleend wordt voor de materialen, die bestemd zijn om de landbouwwegen te bekieselen ;

Overwegende dat het nuttig is voor den landbouw eene wegeus te bezitten, die in alle jaargetijden goed gebruikelijk zij ;

Overwegende dat, zoo het algemeen belang heeft in d n goeden staat dier banen, de aanpalende eigenaars er toch een grooter en rechtstreekscher belang in hebben en het dus billijk is deze te samen met de stadskas de kosten te doen deelen ;

Overwegende dat de tusschenkomst der eigenaars, volgens het algemeen gebruik onzer omstreken, bestaat in het laden en aanvoeren ter plaatse van de materialen, en die der gemeentekas in het aankooopen en te werk stellen er van ;

Overwegende dat het aanvoeren door de eigenaars zelven, aanleiding geeft tot betwisting tusschen hen en tot vertraging in het vooruitgaan van het werk ; dat het dus verkieslijk is deze prestatie door eene evenredige belasting te vergoeden ;

Gezien artikels 108 en 110 der grondwet ; gezien de wet van 16-24 Augusti 1790, titel XI, artikel 3 ; artikel 76, n^{rs} 5, 78, 135, 136 en 137 der gemeentewet, artikel 18 der wet van 10 April 1841 ;

BESLUIT :

Art. 1. Er wordt eene belasting geheven om de kosten te dekken van het laden en vervoeren ter plaatse van de materialen,

die bestemd zijn om gebruikt te worden voor het bekiezelen der buurtwegen-landbouwbanen.

Art. 2. Zijn onderworpen aan deze belasting de panden, die tegen deze banen gelegen zijn en ook degene, die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen den reepel grond, gevormd door eene lijn getrokken op eenen afstand van drij honderd meters van weerskanten dier banen, indien zij langs de baan, die bekiezeld wordt, uitwegen of mogen uitwegen

Art. 3. Het aandeel in de belasting der panden gelegen in de belaste reepels en deel makende van het grondgebied van eene andere gemeente, blijft tot last der stadskas.

Art. 4. Naar evenredigheid van het belang dat voormelde panden in de verbetering der wegenis hebben, wordt de belasting verdeeld. Dit belang wordt bepaald bij middel van het kadastraal inkomen der panden.

De panden geheel of minstens voor de helft gelegen binnen de 100 meters van de baan, dragen bij op voet van hun geheel kadastraal inkomen; die, gelegen minstens voor de helft binnen den afstand van 100 tot 200 meters, op voet van $\frac{2}{3}$, en die, gelegen geheel of gedeeltelijk binnen den afstand van 200 tot 300 meters, op voet van $\frac{1}{3}$ van hun kadastraal inkomen.

Art. 5. Onbebouwde panden, uitweg hebbende op twee openbare wegen, dragen bij in iederen weg voor de helft van hunne regelmatige bijdrage.

Bebouwde panden van dien aard, dragen slechts bij voor het maken der banen waarop zij feitelijk uitwegen.

Art. 6. De belasting moet betaald worden door hen, die de panden bezitten op het oogenblik dat zij invorderbaar is, of door degenen op wie zij zouden overgaan vooraleer de belasting is gekweten.

Art. 7. Het bedrag van elks aandeel in de belasting wordt vastgesteld op eenen verdeelingsstaat, die, na voorafgaandelijke goedkeuring door den gemeenteraad, gedurende eene maand ter inzage der belanghebbenden zal neergelegd worden.

Deze zullen door het College kennis krijgen van dit bedrag, ten einde, als zij het noodig oordeelen, hunne bezwaren er tegen te kunnen inbrengen. De belasting wordt invorderbaar na verloop van vorenvermeld tijdbestek van eene maand.

Overgangsbepaling.

De belasting, opgelegd aan de boordegenaars der Spekkestraat en der Dries-, Honden- en Laarstraten voor de ontworpen bekiezeling dier straten, zal niet hooger beloopten dan de sommen, door het College van Burgemeester en Schepenen aan de belang-

hebbenden gevraagd in den loop van het jaar 1898. Het daaruit
spruitend te kort zal door de stadskas gedragen worden.

In zitting van 12 Mei 1900.

De Secretaris,
A. O. VERMEIREN.

De Burgemeester-Voorzitter.
FL. VAN CAUWENBERGH.

LEOPOLD II, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL !

Gezien de beraadslaging des gemeenteraads van Lier, provincie
Antwerpen, in dato 12 Mei 1900, strekkende tot het bekomen der
machtiging tot heffing van eene taks op de eigendommen langs-
heen de te verbeteren landbouwwegen ;

Desbetreffende verordenende beschikkingen ;

Gezien het advies van de Bestendige Deputatie des Provin-
cieraads ;

Gezien artikel 76, n° 5, der gemeentewet ;

Op voorstel van onzen Minister van Binnenlandsche Zaken
en Openbaar Onderwijs ;

Wij hebben besloten en besluiten :

Art. Een. Voormelde beraadslaging wordt goedgekeurd voor
een tijdsbestek eindigende 31 December 1909.

Art. Twee. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken en
Openbaar Onderwijs is gelast met de uitvoering van het huidig
besluit.

Gegeven te Gastein, den 22 Juni 1900.

(Get.) LEOPOLD.

Van 's Konings wege :

Voor den Minister van Binnenlandsche Zaken.

en Openbaar Onderwijs, afwezig,

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(Get.) DE FAVEREAU.

Voor gelijkvormig afschrift :

De algemeene secretaris van het
Ministerie van Binnenlandsche Zaken
en Openbaar Onderwijs,

(Get.) SAUVEUR.

Voor eensluitend afschrift :

De Griffier der provincie,

ADR. VAN DER BEKEN-PASTEEL.

Het College van Burgemeester en Schepenen der stad Lier,

BEVEELT :

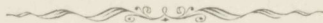
Dat de verordening op het heffen eener taks op de eigendommen langsheen de te verbeteren landbouwwegen, gestemd door den Raad in zitting van 12 Mei 1900, goedgekeurd door koninklijk besluit van 22 Jnni daarna, zal afgekondigd en aangeplakt worden op de gewone plaatsen.

In zitting van 7 Juli 1900.

Bij bevel :

De Secretaris,
A. O. VERMEIREN.

De Burgemeester,
FL. VAN CAUWENBERGH.

TITEL III.

GELDWEZEN DER GEMEENTE.

Ontleding der stadsrekening van 1899.

EERSTE AFDEELING.

Buitengewone ontvangsten.

1^e Hoofdstuk.

1. a) Batig slot der rekening van 1897	fr. 4613.17
b) Beloop der niet uitgegeven kasbons (art. 2 der begrooting van 1897)	» 30000.00
Totaal	fr. 34613.17

2^e Hoofdstuk. — Allerlei ontvangsten.

2. Toelage van den Staat voor het bouwen eener school op Lachenen	fr. 15014.80
3. Overlating van oude kassei in 1897	» 723.30
4. Wedergaaf voor het maken van stoepen in 1897	» 1686.96
5. Verkoop van hoogstammige boomen	» 5710.00
6. Aandeel der stad in de winsten der maatschappij het Gemeentekrediet dienstjaar 1898	» 1070.07
Idem. Idem. dienstjaar 1899	» 1106.57
8. Toelaag van den Staat en de provincie voor het leggen van den steenweg in den Binnenweg	» 19981.00
9. Verkoop van gronden in den Binnenweg	» 2752.50
10. Aandeel van den Staat voor 1897 in de verplichtende verhooging der jaarwedden van het onderwijzend personeel der lagere scholen	» 800.00
11. Toelage van den Staat in de riool der IJzerenweglei.	» 1325.00
12. Aandeel der boordegenaars in de onkosten der riool	» 1238.70
Totaal	fr. 51408.90

3^e Hoofdstuk. — *Regelingen.*

13.	Vergunningen op het kerkhof	fr. 1054.00
14.	Ruimingsrol der waterloopen in 1898	» »
15.	Wedergaaf der liefdadige besturen in de bijvoe- gelijke bijdrage voor het gemeenzaam fonds, dienstjaar 1898	» 755.23
	Totaal	fr. 1809.23

Opneming der buitengewone ontvangsten.

1 ^e	Hoofdstuk	fr. 34613.17
2 ^e	»	» 51408.90
3 ^e	»	» 1809.23
	Totaal	fr. 87831.30

TWEDE AFDEELING.

Gewone Ontvangsten.

1^e Hoofdstuk. — *Belastingen.*

16.	Gewone opcentiemen op 's rijksbelastingen :	fr. 7534.80
	7 op de grondlasten	fr. 4080.76
	7 op de personeele lasten	» 3454.04
17.	Opcentiemen op den onderhoud der buurtwegen :	» 3736.28
	3 op de grondlasten	fr. 1748.88
	3 op de personeele lasten	» 1480.30
	3 op de patenten	» 507.10
18.	Buitengewone opcentiemen :	» 43017 37
	41 op de grondlasten	fr. 23901.48
	36 op de personeele lasten	» 17763 62
	8 op de patenten	» 1352 27
19.	Aandeel der stad in het gemeentefonds	» 124945.57
20.	Aandeel der stad in het nieuw fonds	» 22202.00
21.	Plaatsgeld op de markt en kaaien	» 9468.77
22.	Taks voor bestratingswerken	» »
23.	Bruggelden	» 374.80
24.	Taks op het geslacht vleesch	» 3319.40
	Totaal	fr. 214598 99

2^e Hoofdstuk. — *Inkomsten van goederen en kapitalen.*

25.	Huurprijzen van stadseigendommen	fr.	4032 26
26.	Grondcijsen	»	33.47
27.	Grassingen op de buurtwegen	»	305.00
28.	Jachtrecht op stadseigendommen	»	30.00
29.	Opbrengst van gewonen houthak, plantsoen en grassingen	»	720.90
30.	Intrest van obligatiën ten laste van den Staat	»	12.00
31.	Intrest der sommen ingehouden door het gemeente- crediet voor het maatschappelijk deel der stad in de aangegane leeningen	»	1825.00
32.	Opbrengst der actiën in de buurtspoorwegen	»	5309 09
Totaal			fr. 12267 72

3^e Hoofdstuk. — *Verskillende opbrengsten.*

33.	Akten van den burgerlijken stand	fr.	383.24
34.	Straatmest en ruiming der privaten	»	289 62
35.	Gazgesticht	»	10000 00
36.	Verkoop van onbruikbare voorwerpen	»	218.46
37.	Verskillende kleine ontvangsten	»	195.45
38.	Inkoomgelden van het museum	»	35.35
Totaal			fr. 11122.12

4^e Hoofdstuk. — *Inkomsten en toelagen voor het onderwijs.*

39.	Inkomsten der fondatie Heyns	fr.	607.00
40.	Toelaag van den Staat voor het lager onderwijs	»	22679.00
41.	Aandeel van den Staat in de verplichtende ver- hooging van jaarwedden	»	800 00
42.	Toelaag der provincie voor het lager onderwijs	»	1826 00
43.	Toelaag van Staat en Provincie voor de scholen van volwassenen	»	2390 00
44.	Inkomsten van uitstaande gelden der bewaar- scholen	»	345.00
45.	Toelaag van Staat en Provincie voor de bewaar- scholen	»	2775.00
46.	Toelaag van Staat en Provincie voor de stads- teekenschool	»	4850 00
47.	Schoolgeld van betalende leerlingen der lagere scholen	»	36 00
Totaal			fr. 36308 00

5^e Hoofdstuk. — Ontvangsten voor orde.

48. Wedergaaf van voorschotten der behoeftige reizigers	fr. —
49. Wedergaaf van vervoerkosten voor burgerlijke en militaire gevangenen	» —
50. Wedergaaf door de liefdadige besturen van de storting in het gemeenzaam fonds	» 8925 50
51. Wedergaaf der jaarwedde van den brugdraaijer der Leuvensche brug	» 150.00
52. Wedergaaf van onkosten van militaire inkwartieringen	» —
Totaal	» 9075.50

Opsomming der gewone ontvangsten.

1 ^e Hoofdstuk	fr. 214598.99
2 ^e »	» 12269 72
3 ^e »	» 11122.12
4 ^e »	» 36308 00
5 ^e »	» 9075.50
Totaal gewone ontvangsten	fr. 283372 33
Totaal buitengewone ontvangsten	» 87831.30
Algemeen totaal	fr. 371203 63

DERDE AFDEELING.

Gewone en Buitengewone Uitgaven.

A. Gewone.

1. Gemeentebestuur	fr. 27655 07
2. Openbare veiligheid	» 43375 50
3. Gemeentewerken	» 24252 74
4. Koophandel	» 2370.75
5. Kazerneering, militaire inkwartieringen en vervoer.	» 85 12
6. Openbare weldadigheid	» 23564.03
7. Eeredienst	» »
8. Openbaar onderwijs	» 75328 56
9. Schoone kunsten	» 13500 00
10. Gemeenteschuld. — Interesten en aflossingen . . .	» 46757 31
14. Uitgaven van verschillende aard	» 4976.80
Totaal der gewone uitgaven	fr. 261865 88

B. Buitengewone.

11. Regelingen	fr. 15699 31
12. Herhalingen	» »
13. Buitengewone uitgaven	» 3432.50
15. Nieuwe werken	» 69141.32
Totaal der buitengewone uitgaven	fr. 88273.13
Totaal der uitgaven	fr. 350139.01

De gewone ontvangsten bedragen	fr. 283372.33
De buitengewone » »	» 87831.30
Totaal	fr. 371203.63
De gewone uitgaven bedragen	fr. 251865 88
De buitengewone » »	» 88273.13
Totaal	fr. 350139.01
Overschot	fr. 21064.62

Buurtwegen. — Onderhoud.

(Art. 14 der wet van 14 April 1841).

Bijzondere Fondsrekening voor het dienstjaar 1899.

Gewone ontvangsten	fr. 3736 28
Buitengewone »	» »
Totaal	fr. 3736.28
Uitgaven	» 7345.01
Te kort	fr. 3608.73

Rekenplichtigheid.

Begrotingsstaat.

De begroting voor 1900 door den Raad in zitting van 4 December 1899 gestemd, en door de bestendige Deputatie, in zitting van 19 Januari 1900 goedgekeurd, beliep

In ontvangsten	fr. 285454.54
In uitgaven	» 280321.08
Batig slot	fr. 5133.46

TITEL IV.

INSTELLINGEN VAN WELDADIGHEID.

EERSTE AFDEELING.

Bureel van Weldadigheid.

1° *Bestuur (Personeel).*

In zitting van 30 November 1899, heeft de Gemeenteraad, voor 5 jaren, het mandaat vernieuwd van den heer JOS. VAN DER PLANCKEN, die in zitting van het Bureel in dato 10 Januari 1900 heraangesteld was geworden, en vervolgens op 26 van dezelfde maand overleden is.

De heer F. K. COOLS, bestuurlid en Voorzitter van het Bureel, heeft op zijne beurt, de dato 31 December 1899, zijn ontslag als Voorzitter en als bestuurder ingediend. Wij betreuren ten zeerste het verlies dezer twee heeren, die, in hunne lange bestuurlijke loopbaan, ontelbare diensten bewezen hebben. De heer COOLS maakte sedert 1873 deel van het Armbestuur, en oefende het ambt van Voorzitter uit sedert 1875. Zoolang zijne krachten het toelieten, besteedde hij aan de belangen van het Bureel zijne rijpe ondervinding en zijne grondige menschenkennis. Wij wenschen hem uit ter harte, in zijnen welverdienden rusttijd, nog lange jaren behouden te zien aan de liefde zijner achtbare familie.

De heer VAN DER PLANCKEN werd als bestuurlid in ambt gesteld in Januari 1880; de betreurde afgestorven heeft eveneens groote diensten aan het Bureel bewezen, waarvan hij, tot het laatste toe, nog de vermoeiende zittingen bijwoonde, ondanks zijne langdurige en smartelijke ziekte. Aan zijne zwaar beproefde naastbestaanden drukken wij hier nogmaals onze innige deelneming uit. De armen onzer stad verliezen aan beide heeren oprechte weldoeners.

De heeren F. BLANCKX en AUG. DIERCKX, renteniers ter stede, zijn door den stedelijken raad, in zitting van 24 Februari

j. l., tot leden van het Bureel genoemd, in vervanging en om de mandaten te voleinden, wederzijds, van genoemde heeren COOLS en VAN DER PLANKEN. In de Bureelzitting van 14 Meert j. l., werden die twee nieuwe leden aangesteld.

Bij koninklijk besluit van 4 Mei werd de burgelijke medalie van 1^e klas toegekend aan de heeren BUSSCHOTS, DE STRYCKER en HELLEMANS, voor de diensten door hen, gedurende een tijdvak van 25 jaar, als leden van het Weldadigheidsbureel bewezen.

2° Roerende en onroerende goederen.

In overleg met het Bestuur der Godshuizen, heeft het Bureel besloten al de oude archieven der openbare weldadigheid onzer stad te doen klasseeren, ordenen en ontleden. Dit werk is toevertrouwd geworden aan den gekenden oudheidkundigen en geschiedschrijver Mr J. B. STOCKMANS, archivaris der gemeente Borgerhout, die soortgelijk werk verricht heeft voor het archief onzer stad.

De openbare verhuring van eigendommen, op 23 juli j. l. door notaris DE STRYCKER gehouden, heeft eene vermeerdering van huurprijs ten beloop van 200 franken opgeleverd. Een huis, in de Lisperstraat alhier, werd niet toegewezen bij gebrek aan liefhebbers. Het Bureel zal trachten hetzelfde uit de hand te verhuren.

3° Giften en legaten.

Geene.

4° Aankoop, verkooping en verwisseling van eigendommen.

Geene.

5° Afleg en wederaanleg van kapitalen.

Twee eeuwigdurende renten, beloopende fr. 8465 60 en fr. 846.56, zijn aan het bureel terug betaald en in 3 % Gemeentekrediet ingeschreven geworden.

6° Rekendienst.

De begroting voor dienstjaar 1900, goedgekeurd door den Gemeenteraad, bedraagt in ontvangsten en uitgaven de som van fr. 109.339,32

De rekening van den ontvanger over dienstjaar 1899, sluit als volgt :

Ontvangsten	fr. 98729.40
Uitgaven	» 78237.43
Batig slot	fr. 20491.97

7° Statistiek der behoeftigheid.

Gedurende het dienstjaar 1899 zijn er 512 huisgezinnen, bevattende 2304 personen, bedield geworden in geld, kleederen en beddegoed; 2030 huisgezinnen hebben, gedurende hetzelfde tijdverloop, kosteloos den geneeskundigen onderstand ten huize genoten.

De ondervermelde reeksen behoeftigen werden, tijdens hetzelfde dienstjaar, op eene bestendige wijze ondersteund :

Ouderlingen en gebrekkige personen	620
Zinneloozen, doofstommen en blinden, in gestichten geplaatst	56
Weezen en verlaten kinderen	108
Landloopers { a) In bedelaashuizen	151
{ b) In toevluchtshuizen en weldadigheidsscholen	27
Samen	826

8° Bedeeling in geld en in natuur, uitgereikt in 1899.

In geld (wekelijkschen onderstand)	fr. 44296 10
In kleederen en beddegoed	» 3441.29
In kostgeld betaald voor :	
a) ouderlingen en gebrekkelijke personen	fr. 4920 71
b) weezen en verlaten kinderen	» 6517.62
c) aan het gemeenzaam fonds voor zinneloozen, doofstommen en blinden in gestichten geplaatst	» 8568 76
In onderhoudskosten van landloopers opgesloten in :	
a) bedelaarshuizen	fr. 1437.78
b) toevluchtshuizen en weldadigheidsscholen	» 1870.16
In geneesmiddelen (erin begrepen de jaarwedden van dokter en vroedvrouwen)	» 4476.42
In begrafeniskosten	» 394.60
Totaal	fr. 75943.44

De onderstand in 1899 verleend aan vreemde behoeftigen, voor rekening van andere gemeenten, beloopt ter som van fr. 936.50, die reeds aan het Bureel terugbetaald is geworden. Het Bestuur heeft, zijnerzijds, aan andere gemeenten uitbetaald, voor verschotten door dezen in 1899 gedaan aan Liersche behoeftigen, eene som van fr. 228.10.

9° *Betwiste zaken.*

Het rechtsgeding door het Bureel, in 1894 aangevat, om eene dienstbaarheid van wegenis op een parceil land der Bestiering, gelegen in Hagenbroeck alhier, te doen vernietigen, is in voordeel van het Bestuur door de burgerlijke rechtbank van Mechelen uitgesproken geworden. Deze zaak is nu teenemaal geëindigd.

TWEEDE AFDEELING.

—

Gast- en Godshuizen.

A. Bestuur (Personeel).

De Gemeenteraad heeft, in zitting van 30 November j. l., den heer EM. DE STRYCKER, voor eenen nieuwen termijn van 5 jaren, tot lid der Bestiering hernoemd. Zijne heraanstelling, evenals zijne herkiezing tot Voorzitter, heeft plaats gehad in de bestuurszitting van 8 Januari j. l.

B. Roerende en onroerende goederen.

In overeenstemming met het Weldadigheidsbureel, heeft de Bestiering besloten te doen overgaan tot de ordening en de ontleding der oude Archieven van de twee Bestieringen van Liefdadigheid onzer stad. De heer J. B. STOCKMANS, archivaris van Borgerhout, die reeds verscheidene werken van dien aard, voor andere openbare Machten heeft voltooid, en zelfs het stadsarchief in orde brengt, is met die bezigheid gelast geworden.

De openbare verhuringen van landgoederen die, door het ambt van notaris DE STRYCKER alhier, op 23 Juli en 7 Oogst j. l. hebben plaats gehad, stellen eene verhooging in huurprijs daar van 218 franken 's jaars.

C. *Giften en Legaten.*

De maatschappij *De Oud-Weezen*, T/S, heeft op 28 Januari j. l., ter zale Vredenberg, een welgelukt liefdadig feest ingericht, waarvan de netto opbrengst — eene som van 560,10 fr. — op de Spaarboekjes der kweekelingen van ons Jongensweezenhuis gestort is geworden. Namens onze beschermelingen, de weesjongens, vervullen wij hier eenen aangenamen plicht onzen hartelijken dank aan *De Oud-Weezen* uit te drukken voor het menschnlievend werk, dat genoemde vereeniging te dier gelegenheid volbracht heeft.

Een legaat van 10000 franken, door K. B. van 3 April 1885 goedgekeurd, en gemaakt door wijlen den heer K. DE SMEDT aan ons Jongensweezenhuis in naakten eigendom, en aan zijne echtgenoot, Madame DE SMEDT, in vruchtgebruik is, door het overlijden dezer laatste, op 15 Januari j. l. aan de Bestiering uitgekeerd en in 3 p. c. gemeentekrediet aangelegd geworden. — Als gevolg dezer ontvangst is er onmiddellijk eene nieuwe plaats, voor een kweekeling, in gemeld Jongensweezenhuis ingericht en aanstonds volzet geworden.

D. *Aankoop, verkoop en verwisseling van eigendommen.*

Gemachtigd door de bevoegde overheid, heeft de Bestiering aangekocht van de Juff. BERNARD, mits de som van 57,50 fr., een hoekje grond, groot 115 meters vierkant, gelegen tusschen de eigendommen van het Bestuur te Lier, aan den steenweg naar het fort, wijk C, n^r 500B des kadasters.

Met dezelfde machtiging zijn de volgende goederen verkocht geworden: a) Aan den heer F. UYTENBROECK, T/S, mits de som van 1415,20, eenen reepel bouwgrond, groot 353^m80 vierkant, gelegen tegen den steenweg op Aerschot te Lier, afgenomen van het perceel wijk D, n^r 83^{E2}; b) aan de stad Lier, om ingelijfd te worden in de openbare wegenis, aan den koopprijs van 135 franken, twee deeltjes grond groot, het eene 5 en het ander 40 meters vierkant, afgenomen wederzijds van de parcellen wijk A, n^{rs} 571 en 577A des kadasters, gelegen tegen de IJzerenweglei, te Lier.

De Bestiering is ook gemachtigd geweest, af te staan aan den Staat, mits de globale som van 3629,46 fr., om te dienen tot verbredening en rechtmaking der monding van de Groote-Nethe, eenige deelen hofgrond en beemd, af te nemen van de parcellen gelegen te Lier, wijk C, n^{rs} 21, 22, 23A en 26 des kadasters, groot te zamen 24 aren 91 centiaren.

Verder is nog de machtiging gevraagd om aan de stad Lier te mogen verkoopen, mits den prijs van 13964,50 fr. een perceel hoveniersgrond, gelegen te Lier, op den hoek der steenwegen naar Berlaer en naar Kessel, wijk C, n^r 42A des kadasters, groot 50 aren 78 centiares, bestemd om er eene nieuwe kerk met aanhoorigheden op te bouwen voor eene buitenparochie dezer stad.

E. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen.

Eene eeuwighdurende rent, bedragende in hoofdsom 3174,60 fr., alsmede eene geldcijs, ten kapitale van 88,25 fr., zijn aan de Bestiering terugbetaald, en in eenen kas-bon dezer stad aan 3 1/2 p. c. geplaatst geworden, gezamenlijk met de gelden, voortkomende van verkochte goederen, hiervoren vermeld.

F. Rekendienst.

De begrootingsstaat voor het dienstjaar 1900, door den gemeenteraad goedgekeurd, beloopt in ontvangsten en in uitgaven tot de som van 191125,80 fr.

De rekening van den ontvanger over dienstjaar 1899, sluit als volgt :

Ontvangsten	.	.	.	.	.	.	fr. 125691.89
Uitgaven	.	.	.	.	.	.	» 122610 07
						Overschot	fr. 3081 82

G. Gast- en Godshuizen.

Gedurende het dienstjaar 1899, zijn er 512 zieke personen in ons Ste-Elisabethsgasthuis verzorgd geworden; 70 dezer zijn daar, in den loop van gemeld jaar, overleden.

Bevolking der Godst- en Weezenhuizen op 1 Oogst 1900 :

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
St-Jacobsgodshuis	32	1	33
St-Antonius id.	»	20	20
St Joachim en Ste-Anna id.	14	20	34
St-Beatrix en St Barbara id	»	26	26
Jongensweezenhuis	25 (1)	1	26
Meisjesweezenhuis	»	60	60
Infirmierie van het Begijnhof	»	3	3
Samen	71	131	202

(1) Waarvan de 6 oudste weesjongens, op de kosten van het gesticht, in de burgerlijke huisgezinnen dezer stad geplaatst zijn, om er het familieleven gewoon te worden en een ambacht aan te leeren.

H. *Betwiste zaken.*

Geene.

DERDE AFDEELING.

Berg van Bermhertigheid.

§ 1. *Besturen.*

Het Bestuur van den Berg van Bermhertigheid onderging sedert 1 October 1899 geene verandering.

Bij K. B. van 6 Februari 1900 werd aan den heer HERYGERS, Bestuurder van den Berg, het Burgerlijk Kruis van 2^e klas verleend.

§ 2. *Begrotingsstaat en Rekeningen.*

De begrooting voor 1900 voorziet, zoo in ontvangsten als in uitgaven, eene som van 70434,72 fr.

In 1899 bedroegen de ontvangsten	.	.	.	fr. 65148 60
» » de uitgaven	.	.	.	» 64142.89
In kas op 31 December 1899				fr. 1005.71

§ 3. *Werksaamheden.*

Wij laten hier de tafels der werkzaamheden van deze Instelling, gedurende het dienstjaar 1899, volgen :

Rekening van het magazijn. — Beveging van het magazijn.

GETAL INGEBRACHTE PANDEN EN BEDRAG DER GELEENDE KAPITALEN	In magazijn op den 1 Januari 1899	Pandén ingezet gedurende het jaar	TOTAAL	PANDEN UITGEGAAN GEDURENDE HET JAAR		In magazijn op 31 Dec. 1899
				bij lossing	bij verkoop	
Pandén	In nieuwe koopwaren	1779	2711	2733	73	1684
	Andere	2488	8662	8590	206	2354
	Totaal	4267	11373	11323	279	4038
Geleende kapitalen	Op nieuwe koopwaren	21292	16266	23105	302	14151
	Andere	22713	42686	35222	733	29444
	Totaal	44005	58952	58327	1035	43595

Bewerkingen.

12175	11373	—	802	60806	58952	—	1854	11323	58327	279	1027	1035	8	—	fr. 3.71										
AANTAL PANDEN ingezet gedurende het jaar		MEER INGEGZET IN 1899		MINDER INGEGZET IN 1899		BEDRAG der geleende KAPITALEN OP DE PANDEN gedurende het jaar		MEER GELEEND IN 1899		MINDER GELEEND IN 1899		AANTAL PANDEN GELOST IN 1899		BEDRAG DER LOSSINGEN		AANTAL PANDEN VERKOCHT IN 1899		BEDRAG der Verkoopingen in		MEER VERKOCHT IN 1899		MINDER VERKOCHT IN 1899		MIDDELBARE WAARDE VAN IEDEKEN VERKOCHTEN PAND IN 1899	
1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899	1898	1899

Maatschappijen van Onderlingen Bijstand.

VOLGNUMMER	I. Benaming en zetel der maatschappij. II. Datum : A) der stichting B) » goedkeuring	BEROEP en NATIONALITEIT der LEDEN	Getal werkelijke Leden	BELOOP der STORTING van ELK LID	
ERKENDE					MA
1	Sint-Franciscus Bijstand a) 1808 — b) 9 April 1857	kleermakers allen Belgen	39	12 cent. per week	34
2	Crispijn en Crispiaan a) 1838 — b) 31 Dec. 1853	schoenmakers en huidevetters allen Belgen	19	12 cent. »	13
3	Koninklijke reddersmaatschappij a) 7 Jan. 1872 — b) 4 Nov. 1872	gedec. voor moed en zelfopoffering allen Belgen	30	15 cent. »	29
4	Sint-Franciscus Xaverius a) 1874 — b) 26 Jan. 1896	allerlei allen Belgen	141	20 cent. » zomer 10 cent. » winter	267
5	Oud-Gedienden van Leopold I a) 6 Dec. 1896 — b) 19 Juni 1897	allerlei allen Belgen	75	10 cent. »	40
6	Hand in Hand	allerlei allen Belgen	280	10 cent. »	172
7	Prins-Aalbrecht-Gilde a) 24 Nov. 1898 — b) 15 Feb. 1899	allerlei allen Belgen	51		59
NIET ERKENDE					MAA
8	De Jonge Crispijnisten a) heringericht 25 Sept. 1899 — b) 6 Dec 1899	schoenmak., huiden- vetters en zadelmak. allen Belgen	158	16 cent. per week	83
9	De Broederlijkheid 4 Juli 1875	schoenmakers allen Belgen	218	16 cent. »	214
10	Oud-Gedienden van Leopold I 1 Januari 1897	allerlei allen Belgen	45	50 cent. per maand	in
11	Sint-Jozef 1802	schrijnwerkers en dergelijken allen Belgen	57	15 cent. per week	51
12	Stoel- en Borstelmakers 3 Januari 1878	stoel- en borstelm. allen Belgen	63	20 cent. »	in
13	De jonge Franciscussen 2 November 1885	kleermakers	64	8 fr. 32 per jaar	
14	De vier Gekroonden 1844	metzers en dergelijk. allen Belgen	44	15 cent. per week	
15	Sint-Eligius 1844	ijzerbewerkers allen Belgen	46	16 cent. »	44
16	De Voerlieden	allerlei	154	15 cent. »	311
17	Oud Wapenbroeders van 1870-1871 8 September 1898	allerlei	32		19

AFDEELING.

— Toestand op den 31 December 1899.

REKENING VAN 1899		AARD VAN DEN BIJSTAND		AANMERKINGEN : ACTIEF op 31 DEC. 1899
Ontvangsten	Uitgaven	ten voordeele der leden	ten voordeele der familie	Ook aanstippen of de niet erkende maatschappijen al of niet hunne jaarlijk- sche rekening opzenden

MAATSCHAPPIJEN

342.77fr.	284.15fr.	1 fr. per dag in ziekte	34 fr. voor de begrafenis	1138.26 fr.
131 68 »	294.50 »	1 fr. per dag voor drie maanden		147.97 »
297.95 »	256.75 »	1 fr. 25 per dag in ziekte	begrateniskosten	1377.92 »
2677.08 »	975.00 »	1 fr. per dag bij ziekte.	tijdelijke onder- stand aan wedu- wen en weezen	5262.41 »
409.33 »	212.80 »	onbepaald, in ge- val van nood	onbepaald, in ge- val van nood	286.01 »
1725.59 »	1618.21 »	1 fr. per dag en geneeskundige hulp	30 fr. voor de begra- feniskosten en genees- kundige hulp	1295.14 »
595.70 »	492.60 »			103.10 »

MAATSCHAPPIJEN

833.66fr.	1586.41fr.	1 fr. per dag in ziekte (3 maand)	30 fr. in de begra- feniskosten	936.19 »
2141.78 »	1156.34 »	1 fr. per dag in ziekte (3 maand)	begraveniskosten	1881.89 » zendt hare rekening op
inlichtingen ont- breken		onbepaald, in ge- val van nood	onbepaald in ge- val van nood	zendt jaarlijks hare reke- ning op
511.72fr.	544.75fr.	1 fr. per dag met ziekte	geene	720.19 fr. zendt hare rekening niet op
inlichtingen ont- breken		idem	geene	inlichtingen ontbreken
»	»	idem	30 fr. met de be- grafenis	» » zendt geene rekening op
»	»	1 fr. 25 per dag met ziekte	geene	zendt geene rekening op
442.28fr.	166.96fr.	1 fr. per dag met ziekte	30 fr. voor de be- grafenis.	450 fr. zal hare rekening opzenden
3116.76 »	1249.52 »	1 fr. per dag voor 3 maanden	idem	1867.24 fr.
192.00 »	161.00 »			34.50 »

De betrekkingen tusschen de maatschappijen van onderlingen bijstand en het hooger bestuur hebben thans rechtstreeks plaats, en voortaan kunnen nog alleen de erkende door de openbare besturen geldelijk ondersteund en aangemoedigd worden.

Geene eereonderscheidingen worden door het Staatsbestuur verleend aan leden van maatschappijen, welke jaarlijks hunne rekeningen niet opzenden.

Deze rekeningen komen niet meer langs het stedelijk bestuur ; de voorgaande inlichtingen hebben wij aan hare welwillende mededeelingen te danken.

Prins Albrecht Gild.

Dit gild, voor doel hebbende hare werkende leden aan te sluiten bij de lijfrentkas, onder waarborg van den Staat, werd gesticht den 15 Januari 1899, en erkend bij Koninklijk Besluit van den 15 Februari, zelfde jaar.

Zijn beheerraad is samengesteld als volgt :

Voorzitter	M. GUSTAVE VAN IN
Onder-Voorzitter	» D ^r KAREL D'HOOGHE
Schrijver	» Ad ^t JOZEF SCHÖLLER
Kassier	» ACHILLE VAN IN
Commissarissen	MM. ALF. OP DE BEECK, JOZ. CALUWAERT, L. CURSTERS en de Eerw. Heer RABUS.

Het getal leden des gilds was op het einde van 1899 reeds geklommen tot 107. Dessedert is het verdubbeld.

De werkende leden zijn verplicht minstens vijf centiemen per week voor de lijfrentkas en vijf centiemen voor de spaarkas te storten. De eereleden geven een hulpgeld van minstens twee franks 's jaars.

Onder den invloed der wet van den 10 Mei 1899 op de ouderdomspensioenen, zijn er eenige wijzigingen aan de standregelen toegebracht, onder anderen is de verplichting om voor de spaarkas te storten afgeschaft.

Onderscheidingen.

Door Koninklijk Besluit van 18 Juli 1899 werden aan de volgende personen onzer stad eereonderscheidingen toegekend :

1° Het bijzonder eereteeken van 1° klas voor leden van maatschappijen van onderlingen bijstand aan :

VERHOEVEN, JAN, bestuurlid der erkende maatschappij « Redders van België ».

2° Hetzelfde eereteeken van 2de klas aan :

DARQUENNES, JOZEF, bestuurlid van genoemde maatschappij ;

QUISENAERTS, JAN, bestuurlid van de maatschappij « De Broederlijkheid ».

3° Het nijverheids-eereteeken van 2de klas aan :

BAETENS, LODEWIJK KAREL, schoenmaker ;

BEUKELEIRS, JAN BAPTIST, tabakwerker ;

BOSCHMANS, GOMMAAR JAN, schrijnwerker ;

DYCKMANS, GOMMAAR, instrumentmaker ;

TORFS, MICHIEL, potbakker ;

VAN EESTER, PIETER LODEWIJK, schoenmaker.

VIJFDE AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

De heer VAN DER PLANCKEN, gewezen apotheker, is op 26 Januari 1900 overleden.

ZESDE AFDEELING.

Bijzondere Liefdadigheidsvereenigingen en Tentoonstellingen

Het St-Vincentiusgenootschap ondersteunde in 1899, 68 huisgezinnen, en voorzag daarenboven in het beheer en het onderhoud eener volksboekery, die talrijke lezers telt.

Het genootschap droeg ook de kosten der Winterbus, die hoe langer hoe meer bijval bij onze werkende bevolking geniet.

De winteruitleg van 1899-1900, gestort door de deelgenooten, beliep tot de som van 8959,60 fr., die van dezen zomer 1900 tot de som van 13563,35 fr. door 331 storters.

Het geheel der uitgaaf van het genootschap in 1899 bedroeg 3715,56 frank.

De Dames van Bermhartigheid ondersteunden 46 huisgezinnen en hadden eene uitgaaf van 4602,91 fr.

De Beschermkring St-Jozef werd bijgewoond door ongeveer 520 jongelingen, die 6500 frank in de spaarkas stortten. Hij had 2400 frank uitgaven.

Beschermkomiteit der Militianen van Lier.

Dit Komiteit, uit den schoot van het St-Vincentius-Genootschap ontsproten, beneerstigt zich met de Militianen van elke jaarlijksche lichting te vereenigen, met raad en daad bij te staan, hun moed in te spreken bij hun vertrek, en hun aan te zetten, door nauwgezette plichtvervulling en onderdanigheid aan hunne Oversten, den naam hunner Vaderstad bij het leger eer aan te doen.

Bescherming der zedelijk verlaten kinderen en vrijgelatenen.

Dit werk is aangevangen geweest in den beginne van het jaar 1892.

Aanvankelijk als hulpcomiteit van datgene van Brussel ingericht, is het, bij Ministerieel Besluit van den 7ⁿ Meert 1896, als op zichzelf staande erkend onder voorzitterschap van den heer GUSTAVE VAN IN.

Het Liersch Komiteit had op 31 December laatstleden, de zorg gehad over 120 jongelingen en 6 vrijgelatenen.

Velen dezer jongelingen zijn aan hunne ouders kunnen teruggegeven worden. Op 31 December bleven er nog 65 jongens aan het Beschermkomiteit toevertrouwd. Allen bezitten een spaarboekje, waarop reeds beduidende spaarpenningen gestort zijn. Er zijn er die zich over een kapitaaltje van ruim drie honderd franks mogen verheugen.

Er wordt een waakzaam oog gehouden, opdat die jongelingen deftig zouden gekleed wezen en een fatsoenlijk slaapvertrekje hebben.

TITEL V.

KATHOLIEKE EEREDIENST.

EERSTE AFDEELING.

Kerk van den H. Gummarus.

§ 1. *Geestelijkheid.*

De Z. E. H. MAES, Pastoor-Deken, heeft zijn ontslag ingediend om wille van zijnen ziekelijken toestand.

De tijding van dit vroegtijdig aftreden is door gansch onze bevolking met innig spijt ontvangen geworden. Wij achten het ons ten plichte den hooggeachten ontslaggever openlijk hulde te brengen voor het wijs beleid en den onverpoosden iever, waarvan hij bij 't waarnemen zijner hooge bediening immer heeft blijk gegeven.

Tot zijnen opvolger is benoemd de Z. E. H. SCHOLLAERT, Bestuurder der Normaalschool van Mechelen, Eere-Kanunnik van het Metropolitane Kapittel aldaar, die op 20 November 1899 te midden der algemeene geestdrift op plechtige wijze werd ingeleid.

De Gemeenteraad, evenals het Kerkfabriek van St-Gummarus, bracht een gunstig advies uit over twee verzoekschriften, uitgaande het eene van inwoners van buiten de Antwerpsche en de Mechelsche poorten, en strekkende om in dit gedeelte van den bijvang eene succursale Kerk te bekomen; het andere behelzende eene dergelijke vraag voor de wijk buiten de Leuvensepoort. De plans van omschrijving, aan beide verzoekschriften gehecht, werden insgelijks gunstig ondersteund; voor dat der nieuwe in te richten parochie buiten de Antwerpsche en de Mechelsche poorten, maakte de Raad dit voorbehoud, dat men, vooraleer de definitieve Kerk te bouwen, opnieuw zou onderzoeken, of beide poorten niet van elkander kunnen gescheiden worden. De E. H. OORTS, Onderpastoor van St-Gummaruskerk, door de geestelijke Overheid met het inrichten

dier parochie gelast, bouwde op een gedeelte stadsgrond op de Vaartlaan, te dien einde door den Raad te zijner beschikking gesteld, eene voorloopige Kapel, aan het H. Hart toegewijd. Tot Rector dier Kapel benoemd, werd hij als dusdanig op 21 Juni 1900 plechtig ingeleid.

In zijne plaats werd de E. H. GOVAERTS, leeraar in het Klein Seminarie van Hoogstraeten, tot Onderpastoor der Sint-Gummaruskerk benoemd.

Het Schepencollege is door den Raad gelast met het aankooopen van eenen grond, gelegen nabij de « Boerin », buiten de Leuvenschepoort, aan het Bestuur van Gast- en Godshuizen toehoorende, ten einde een gedeelte daarvan te benuttigen om er de voorloopige Kapel op te richten.

§ 2. *Kerk.*

De herstellingswerken aan den buitenkant der St-Gummaruskerk, werden in het verloop van jaar krachtig voortgezet. Het noordelijk gedeelte is zoo goed als voltooid; daardoor is het van nu af reeds mogelijk zich eenigszins een gedacht te vormen van het heerlijk uitzicht, dat onze prachtige hoofdkerk zal aanbieden, wanneer de herstelling gansch zal voltrokken zijn.

§ 3. *Bestuur.*

M. FR. VAN DEN BRANDE, notaris, werd benoemd tot raadslid in vervanging van M. G. NOTELTEIRS, wiens overlijden wij in ons vorig verslag vermeldden.

M. ERN. MAST, die sedert lange jaren, met den meesten ijver het ambt van Schatbewaarder vervulde, heeft in deze hoedanigheid en in die van lid van het Bureel, zijn ontslag gegeven.

In zijne plaats werd M. H. DE BELDER tot lid van het Bureel, M. FERD. COOLS tot Schatbewaarder benoemd.

Het Bureel is thans samengesteld als volgt :

MM. FR. SCHOETERS, Voorzitter.

Z. E. H. SCHOLLAERT, Pastoor-Deken.

FERD. COOLS, Schatbewaarder.

H. DE BELDER, Secretaris.

§ 4. *Rekeningen.*

A. Rekening over het dienstjaar 1899.

Ontvangsten	48703,11 fr.
Uitgaven	46334,57 fr.
	2368,54 fr.

B. Begrooting voor het jaar 1901.

Ontvangsten	57330,90 fr.
Uitgaven	47452,32 fr.
	9878,58 fr.

§ 5. *Giften en Legaten.*

Geene.

§ 6. *Afstand van grond.*

Geene.

§ 7. *Afeggingen.*

Geene.

TWEEDE AFDEELING.

—

Kerk van Sinte Margaretha.

§ 1. *Samenstelling van den Raad en van het Bureel der Kerkmeesters.*

De heer VAN CAMP, lid van den raad, is overleden den 4ⁿ November 1899; in zitting van den 1^e Zondag van April 1900 werd de E. H. VERHERSTRAETEN gekozen als lid van den raad, in vervanging van den heer VAN CAMP.

Verders is de samenstelling van den raad en van het bureel dezelfde gebleven.

§ 2. *Rekendienst.*

A. *Rekening van 1899 :*

Ontvangsten	fr. 5728.44
Uitgaven	» 5668.76
Overschot	fr. 59.68

B. *Begrooting van 1901 :*

Ontvangsten	fr. 5827.02
Uitgaven	» 5702.46
Overschot	fr. 124.56

DERDE AFDEELING.

Kerk van Sint Jozef, Lisp.

§ 1. *Bestuur.*

De Kerkeraad heeft eenige veranderingen ondergaan : in plaats van wijlen M. VAN LOOY is de heer CORN. SOONS lid geworden van den Fabriekraad.

Het Bureel is samengesteld als volgt :

MM. L. VERCAMMEN, voorzitter.
L. WILS, schatbewaarder.
J. B. BOGAERT, secretaris.

§ 2. *Rekendienst.*

A. *Rekening van 1899 :*

Ontvangsten	fr. 3487.42
Uitgaven	» 3446.72
Overschot	fr. 40.70

B. *Begrooting van 1901 :*

Ontvangsten	fr. 10717 70
Uitgaven	» 10644.00
Overschot	fr. 73 70

Men heeft dit jaar in de kerk van Lisp een orgel geplaatst, komende uit de werkhuizen van M. STEVENS, van Duffel.

Men moet zeggen dat dit orgel, voor de welluidendheid en kracht der tonen, evenals voor de stevigheid van 't werk, een meesterstuk is.

Op 25 Juni van dit jaar werd het nieuwe orgel plechtig ingehuldigd.

TITEL VI.

OPENBAAR ONDERWIJS.

EERSTE AFDEELING.

Lager Onderwijs.

Eene tweede klas werd, krachtens eene beslissing van den Raad in zitting van 1 September 1900, in de Jongensschool Hagenbroeck ingericht.

Door die verbetering heeft de Raad, gezien het groot getal leerlingen (82) die genoemde school bijwonen, niet alleen de degelijkheid van het onderwijs willen verzekeren, maar tevens aan de ouders de volle vrijheid waarborgen, om hunne kinderen ter school te brengen waar zij het verkiezen.

De kleine veranderingen, welke het bijvoegen eener tweede klas aan de schoollokalen noodzakelijk maakte zijn reeds voltrokken.

De benoeming van eenen hulponderwijzer zal eerstdaags plaats hebben.

§ 1. *Dagscholen.*

A. GEMEENTESCHOLEN.

Voor de gemeentescholen werden voor 1898-1899 de volgende inschrijvingen voor het kosteloos onderwijs voorgedragen:

Oefenschool voor jongens	.	.	454	leerlingen.
Meisjesschool (intra muros)	.	.	274	»
Jongensschool (Hagenbroeck)	.	.	93	»
Meisjesschool id.	.	.	32	»
Jongensschool (Lisp).	.	.	43	»
Jongensschool (Lachenen)	.	.	82	»
Meisjesschool id.	.	.	72	»
Samen			1050	leerlingen.

B. AANGENOMEN SCHOLEN.

A. JONGENSSCHOOL (STAD). — *Personneel*. — Ten gevolge der benoeming van den heer VAN DEN BOSCH, FRANS, als hoofd-onderwijzer bij de Gemeenteschool te Ottenburg (Brabant), werd op 13 October 1899 in diens plaats als hulp-onderwijzer genoemd, de heer GUSTAAF VAN THIELEN, die op zijne beurt den 1ⁿ April 1900 overging naar de Gemeenteschool te Gheel, en op 1 Juni daarna vervangen werd door den heer VICTOR GOOSSENS.

Voor de klas, ter oorzaak van het groot getal leerlingen bijgevoegd, werd op 22 September 1899 Jufvrouw LOUISA VAN THIELEN genoemd.

B. MEISJESSCHOOL. — Twee nieuwe onderwijzeressen werden benoemd: Juf. EMMA GYS, in vervanging van Juf. MARIA LENS, naar de Gemeenteschool van Lier overgegaan, en Juf. MARIA SANDERS, voor de nieuwe klas, bijgevoegd om te hooge schoolbevolking.

C. JONGENSSCHOOL (LISP). — Aan 't hoofd der nieuwe klas werd op 13 October de heer SER. VAN HOECK, benoemd.

Lokalen. — De aangenomen Jongensschool telt nu 9 klassen, waarvan 8 in de Kerkstraat en 1 op de Predikheerenlaan; de Meisjesschool heeft 10 klassen — waarvan ééne borduurklas — 8 zijn in de Schoolstraat en 2 op de Predikheerenlaan.

Bevolking. — De Jongensschool (Stad) telde 529 leerlingen; de Meisjesschool 521 en de Jongensschool (Lisp) 103 leerlingen.

Bijwoning. — Deze is steeds regelmatig.

Prijskamp in Godsdienst. — De 22 mededingende leerlingen der Jongensschool, werden allen benoemd.

3 Behaalden een Eerediploma (1^e, 4^e en 5^e der Dekenij Lier);

4 een Accessit;

10 eene Eervolle melding, en

5 eene Melding.

Spaarkas. — 311 Jongens spaarden 3900,89 fr. en 214 meisjes 2328,73 fr.; — 194 jongens en 104 meisjes hebben een officieel spaarboekje op de post.

Lijfrentkas. — 56 Leerlingen der Jongensschool en 50 der Meisjesschool ontvingen vanwege het Gemeentebestuur een boekje van 1 fr. op de Lijfrentkas. — 6 Jongens spaarden daarop voort — samen 5,95 fr.

Matigheidsgenootschap. — 75 Leerlingen werden dit jaar aangenomen, zoodat het Genootschap thans 536 leden telt.

C. VRIJE KOSTELOOZE SCHOLEN.

Dagscholen der Ursulinnen, Lisp	362 leerlingen
Id. der Colletienen	104 »
Samen	466 leerlingen

Hierbij bestonden nog de volgende betalende scholen :

Onderwijsgesticht der Ursulinnen (externaat)	356 leerlingen
Id. id. (pensionaat)	130 »
Samen	486 leerlingen

§ 2. Bewaarscholen.

De bij de stadsschool gevoegde bewaarschool teld 382 leerlingen, en de ondersteunde bewaarschool, Predikheerenlaan, 338 leerlingen. De ondersteunde bewaarschool in de Mechelstraat heeft 208 leerlingen, die van Lisp 94 leerlingen.

In de bewaarschool der Predikheerenlaan is in den loop van het verstreken schooljaar gansch het gemeubelte in orde gebracht, om aan al de eischen der Fröbel-methode te voldoen.

§ 3. School voor volwassenen.

In vervanging van M. VAN HEIRHOM, A., ontslaggever, werd de heer JOZ. BIERMANS, onderwijzer bij het St Gummarus College, als onderwijzer in de stadsschool voor volwassenen aangesteld.

De scholen voor volwassenen werden bijgewoond als volgt :

Stadsschool voor volwassene jongens	155 leerlingen
Stadsschool voor meisjes	64 »
School Hagenbroek (jongens)	32 »
Id. id. (meisjes)	12 »
Id. Lisp (jongens)	54 »
Zondagschool Ursulinnen	320 »
Samen	637 leerlingen

De bijzondere leergang van Vlaamsche taal voor franschsprekenden, te Lier verblijvende, door den heer MEULEPAS gegeven, werd voortdurend met iever en regelmatigheid door 34 leerlingen bijgewoond.

§ 4. *Huishoudschool.*

De kosteloze Huishoudschool, door de Religieusen Ursulinen in hun lokaal, Kleinen Bril, geopend, werd bijgewoond door 69 leerlingen.

Dit cijfer bewijst dat onze bevolking nog niet genoegzaam het nut dier instellingen begrijpt. Laat ons hopen dat zij meer en meer zal trachten er alle mogelijk profijt uit te trekken.

§ 5. *Normaalschool.*

De Normaalschool had voor 't afgeloopen schooljaar 82 leerlingen verdeeld in vier studie jaren :

Eerste studiejaar	.	.	.	25 leerlingen
Tweede	»	.	.	21 »
Derde	»	.	.	21 »
Vierde	»	.	.	15 »

De 15 leerlingen van 't vierde studiejaar bekwamen in Augustus een diploma van onderwijzer.

TWEEDE AFDEELING.

Middelbaar Onderwijs.

§ 1. *Bestuur.*

Het besturend bureel der middelbare scholen bestaat, benevens den heer Burgemeester, voorzitter, en de heeren schepenen, uit de heeren :

<i>In den Raad :</i>	<i>Buiten den Raad :</i>
CURSTERS-CROLS.	MAES, oud-deken.
HELLEMANS, FRANS.	COOLS, FERDINAND, rentenier.
UYTTENBROECK, FRANS	VAN DEN BRANDE, FRANS, notaris.

§ 2. *Staats Middelbare Jongensschool.*

Gedurende het afgeloopen schooljaar 1899-1900, beliep het getal inschrijvingen tot 324 leerlingen, waarvan

74 in de Middelbare Afdeeling ;
250 in de Voorbereidende Afdeeling.

Personeel. — Bij Koninklijk Besluit van 14 October 1899, werd M. A. HENDRICKX, onderwijzer, bepaald tot het ambt van professor van gymnastiek, in verdeling, genoemd.

Bij Koninklijk Besluit van 11 April 1900, werd M. O. CORNIL, regent, bepaald tot zijn ambt benoemd.

Algemeene prijskamp. — In den algemeenen prijskamp van 1900, bewam de leerling ALOYSIUS RAMAEKERS, van Duffel, in het letterkundig gedeelte opstel in 't Nederlandsch, opstel in 't Fransch, Geschiedenis en Aardrijkskunde, den 5ⁿ prijs op 225 medekampers.

§ 3. *Staats Middelbare Meisjesschool.*

Gedurende het afgeloopen schooljaar 1899-1900 beliep het getal inschrijvingen tot 192 leerlingen, waarvan :

40 in de Middelbare Afdeeling ;

152 in de Voorbereidende Afdeeling.

Personeel. — Mme BOUCKAERT-LINNIG, die bij ministeriëel besluit van 29 September 1899, voorloopig met het Bestuur der school was gelast geworden, werd bij een dergelijk besluit van 24 Meert 1900 vervangen door Mme KIRSCH-RUELENS. Bij het hernemen der leergangen in September 1900 werd het bestuur der school tijdelijk opgedragen aan Mej. ELISA DHIEGHENS, regentes, daar Mme KIRSCH-RUELENS, om reden van ziekelijkheid, die taak niet langer kon waarnemen.

Algemeene prijskamp. — In den algemeene prijskamp van 1900, letterkundig en wiskundig gedeelte, bewam de leerlinge SOPHIA MATHIAS eene benoeming met 58 punten op 100.

§ 4. *Sint-Gummarus' College.*

In het Sint-Gummarus' College, waar de lessen door 11 geestelijke en 3 wereldlijke leeraars gegeven worden, waren in het afgeloopen schooljaar 382 leerlingen ingeschreven, namelijk :

86 voor de Humaniora,

33 voor de Professioneele Afdeeling,

108 voor de Voorbereidende Afdeeling,

155 voor het Lager Onderwijs.

De studenten van het College hebben zich dit jaar wederom onderscheiden in de verschillende prijskampen tusschen de leerlingen der geestelijke gestichten van het Aartsbisdom. Ziehier den uitslag :

In de klas van Rhetorika behaalden zij in den prijskamp van *Godsdienst*, op 254 mededingers, den 1sten prijs, de 12^e en de 21^e plaats.

In *Latijnsch opstel*, zelve klas, den 4ⁿ, 5ⁿ en 6ⁿ prijs, de 10^e en 13^e plaats (of 4^e en 7^e accessiet) op 256 deelnemers.

In de 2^e Latijnsche klas, in *Vlaamsch opstel*, den 6^e prijs op 169 mededingers. (*)

In de 3^e Latijnsche klas, wonnen 5 studenten eene eervolle melding in den prijskamp van *Fransch opstel*, op 319 mededingers

In de 4^e Latijnsche klas werden 4 eervolle meldingen, waaronder de 5^e in *Grieksche vertaling*, aan de leerlingen van ons College toegekend. Er waren 369 mededingers.

In de 5^e Latijnsche klas, in *Latijnsche vertaling*, behaalden zij den 1sten prijs, op 438 mededingers.

In de 6^e Latijnsche klas, in *Godsdienst*, de 7^e en de 18^e plaats op 545 mededingers.

Ook de oud-leerlingen, die hunne filosofische, godgeleerde, wetenschappelijke en rechterlijke studiën voortzetten, hebben met vrucht, vele met onderscheiding, sommige met groote onderscheiding, hunne examen afgelegd.

§ 5. *Beroepschool.*

De Religieusen Ursulinnen hebben vóór ruim een jaar, in hun lokaal, Kleinen Bril, eene beroepschool voor jufvrouwen ingericht, die door den Staat aanveerd is.

Zij werd geopend met het begin van October 1899 en telde in het verloopen schooljaar 14 leerlingen.

Buiten het snijden en verveerdigen van kleedingstukken, worden er verschillende vakken van middelbaar onderwijs onderwezen, zooals de Fransche, Duitsche en Engelsche talen, de koophandelskennissen, enz.

Wordt het nut dier instelling beter gewaardeerd, dan is het te hopen dat het getal leerlingen weldra merkelijk zal aangroeien.

(*) In den prijskamp van *Geschiedenis* bekwamen 4 leerlingen dier klas eene eervolle melding, waaronder de 1^e en de 6^e.

Hooger Onderwijs.

Eene schoone onderscheiding is in het verloopen schooljaar ten deel gevallen aan onzen jongen stadgenoot, den heer Jos. LENS, oud-leerling van ons St-Gummaruscollege, thans student in de Wijsbegeerte in het Klein Seminarie van Mechelen.

Hij werd namelijk, na den tweejarigen leergang voltrokken te hebben, tot primus van Wijsbegeerte uitgeroepen, en ontving den gouden eere-penning, aan die onderscheiding verbonden.

Op 2 Oogst 1900 werd hij door onze bevolking op plechtige wijze ingehaald, door het Gemeentebestuur verwelkomd en geluk gewenscht, waarna hem een boekwerk als herinnering ten geschenke werd aangeboden.

TITEL VII.

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN & LETTEREN.

EERSTE AFDEELING.

§ 1. Academiën van Schoone Kunsten.

Teekenscholen.

A. Bestuurraad.

Zonder wijzigingen.

B. Onderwijzend personeel.

Is insgelijks onveranderd gebleven.

C. Leergangen.

Gedurende het dienstjaar 1899-1900 werd ter Academie kosteloos onderwijs verschaft aan 609 leerlingen, de zondagklas inbegrepen. 202 Leerlingen, aan 29 naburige gemeenten toebehoorende, lieten zich voor de Zondagklas inschrijven.

De volgende tabel geeft de verdeeling volgens de studievakken :

Teekenkunst, lager onderwijs . . .	331	leerlingen
» middelbaar » . . .	134	»
Teeken- en schilderkunst op de stielen toe- gepast	33	»
Burgerlijke bouwkunde	82	»
Boetseerkunde	29	»
		609 leerlingen

De volgende tabel geeft naar studievakken de verdeeling op van de schoolbevolking gedurende het verlopen tienjarig tijdvak.

Tienjaarlijksche verdeling volgens de studievakken :

	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1890 Totalen	1900 Gemeen getal
Teekenkunst (Lager Onderwijs)	242	215	279	295	315	244	344	344	312	331	2903	290,3
» (Middelbaar »)	107	114	108	96	114	125	115	125	126	134	1164	116,4
Teeken en schilderkunst op de stie- len toegepast (Hooger Onderw.)	15	15	25	21	18	20	22	26	35	33	230	23,0
Burgerlijke bouwkunst	76	62	67	81	83	73	74	75	93	82	766	76,6
Beeldhouwkunde op de stielen toegepast	24	18	19	15	23	26	31	28	38	29	251	25,1
TOTAAL	464	424	498	508	553	488	586	598	604	609	5314	531,4

D. Prijskampen.

Aan de prijskampen, die op dezelfde vakken als verleden jaar toegepast werden, namen 425 leerlingen deel.

De keurraad, samengesteld uit leden van het leeraarskorps der Koninklijke Academie van Antwerpen, heeft de werken, aan zijne beoordeeling onderworpen, zeer voldoende gevonden.

Het Staatsbestuur heeft aan de verdienstelijkste leerlingen 8 koninklijke eeremetalen toegekend, waarvan 5 van groot moduul.

Ziehier de onderscheidingen die onze oud-leerlingen te Brussel en te Antwerpen te beurt vielen.

Mijnheer **LODEWIJK KLOCKAERTS** bekwam den 1sten prijs in samenstelling van versiering op het hooger onderwijs der Koninklijke Academie van Brussel; te Antwerpen, mijnheer **VAN DER WEE**, **JOZEF**, den prijs van uitmuntendheid: boetseering der figuur naar het Antiek (middelbaar onderwijs, 4^{den} graad); **CROSIERS**, **ARTHUR**, 6de benoeming van uitmuntendheid: bestanddeelen van bouwkunstige samenstelling (middelbaar onderwijs, 4^{den} graad); **VAN PEBORGH**, **JOZEF**, 1sten prijs: teekenkust, figuur naar het leven (middelbaar onderwijs, 4^{den} graad); **JANSSENS**, **ALFONS**, 2de prijs: boetsiering naar het Antiek (tors) (middelbaar onderwijs, 4^{den} graad).

E. Boekery. — Verzamelingen.

De bibliotheek, welker werken regelmatig alle dagen, ter beschikking van de heeren professors en leerlingen worden gesteld, heeft het getal harer boekdeelen zien vergrooten.

Met voldoening melden wij dat het Departement van Schoone Kunsten ons een nuttig boekdeel, over bouwkunst handelende, heeft toegezonden.

§ 2. Gezelschappen ter beoefening der kunst.

In onze stad bestaan de volgende maatschappijen van kunst-beoefening:

A) *Harmoniemaatschappijen:*

De Groote-Harmonie.

De Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia.

De Ware Broeders, harmonie der Xaverianen.

B) *Fanfaren* :

De Menschlievende Kring.

c) *Koormaatschappijen* :

Koninklijke Maatschappij Orpheus.

De Nethegalm.

De Nethezonen.

De Kring der XX.

Nut en Vermaak.

De Vlaamsche Vrienden.

Fraternitas.

D) *Symphoniemaatschappijen* :

Het Muzikaal Verbond.

Arbeid Adelt.

E) *Tooneelvereeningen* :

De Jonge Tooneelliefhebbers.

De Ongeleerden.

De Tony's Vrienden, koninklijke maatschappij.

De tooneelafdeeling van den Katholieken Kring.

Rust Roest.

De Oud-Leerlingenbond.

De tooneelafdeeling der Xaverianen.

De tooneelafdeeling van Nut en Vermaak.

De tooneelafdeeling der Katholieke werklieden.

F) *Gezelschappen ter bevordering der nijverheidskunst* :

De Kenisgilde.

Het Kunstenaarsverbond.

G) *Letterlievende kringen* :

De Liersche Afdeeling van het Davidsfonds.

De Liersche Afdeeling van het Willemsfonds.

De Liersche Taalgilde.

§ 3. Kunstonderscheidingen.

De tooneelmaatschappij *Rust Roest*, onzer stad, behaalde dit jaar in den Wederlandschen Wedstrijd van Drama's en Blijspelen te Mechelen, den prijs van uitmuntendheid en den 1ⁿ prijs van drama, beide in verdeeling met de koninklijke maatschappij *De Morgendster*, van Brussel. Daarenboven werd aan den heer VAN LEEMPUT, haren bestuurder, den 1ⁿ prijs van besten speler en aan den jongen heer en de jonge juffer

HASENBROECKX, elk eene eerste eervolle melding toegekend. Op Maandag 21 Mei, werd de zegevierende maatschappij door eenen stoet van kunstlievende gezelschappen onzer stad aan de statie afgehaald en naar het stadhuis geleid, waar zij door het gemeentebestuur gelukgewenscht en haar den eerewijn aangeboden werd.

Eenige maanden later was het de reeds zoo menigmaal bekroonde tooneelkring *De Tony's Vrienden*, die twee eervolle onderscheidingen verwierf. In den grooten wedstrijd uitgeschreven door bovengemelde maatschappij *De Morgendster*, behaalde hij den 3ⁿ prijs van tooneelspel en den 3ⁿ prijs van blijspel.

§ 4. Museum Wuyts-Van Campen.

De heer A. GUYOT, in uitvoering der laatste wilsbeschikking van wijlen zijnen broeder TH. GUYOT, in leven advocaat te Antwerpen, deed aan het gemeentebestuur toekomen eene merkwaardige schilderij, voorstellende het portret van eenen oud-gouverneur onzer stad. Die schilderij werd in het stedelijk Museum geplaatst. Bovendien zijn verschillende voorwerpen in den loop van het jaar aan onze oudheidsverzameling geschonken.

TWEEDE AFDEELING.

Stadsvolksboekeryj.

Gedurende het afgelopen jaar werden 3725 boeckdeelen in lezing gegeven, te weten :

1899	October	.	.	.	85
	November	.	.	.	478
	December	.	.	.	804
1900	Januari	.	.	.	895
	Februari	.	.	.	792
	Maart	.	.	.	589
	April	.	.	.	82

Samen 3725

Hetgeen op het vorig jaar eene vermindering uitmaakt van 321 werken.

Ziehier den aard der werken, in lezing gegeven :

Ingebeelde- en reisverhalen . . .	2972
Geschiedenis en aardrijkskunde. . .	332
Verschillende werken . . .	421

Samen 3725

De boekerij is aan vier Nederduitsche en twee Fransche tijdschriften ingeschreven.

Verschillende boekwerken, handelende over Schoone Kunsten, Nijverheid, Geschiedenis, enz., worden in het lokaal der boekerij gelezen en geraadpleegd.

Sedert de inlevering van het voorgaande verslag, zijn er 89 werken in 102 boekdeelen bijgekomen, te weten :

Door het Staatsbestuur geschonken . . .	68
Gekocht	21

Samen 89

Een aantal werken werden in den loop van het jaar ingebonden.

De besturende Commissie houdt regelmatig maandelijks hare vergaderingen.

Het Staatsbestuur gaat voort, evenals het Provinciaal Bestuur, met ons talrijke en degelijke werken van allerlei aard te zenden, om er onze boekenverzameling mede te verrijken. Beide besturen ontvangen hiervoor onzen besten dank.

TITEL VIII.

GEZONDHEIDSLEER EN OPENBARE GEZONDHEID.

EERSTE AFDEELING.

Plaatselijke geneeskundige Commissie.

De plaatselijke geneeskundige Commissie deed ons het volgende verslag geworden :

Mijnheeren,

Wij hebben de eer U het jaarlijksch verslag der werkzaamheden van de geneeskundige Commissie onzer Stad, gedurende het dienstjaar 1899-1900, op te sturen.

Van cholera zijn wij bevrijd gebleven.

Enkele gevallen van pokken, uit naburige gemeenten afkomstig, zijn er in de Stad en in 't Gasthuis verzorgd geweest. Dank aan de noodige afzonderings- en ontsmettingsmaatregelen en aan de werkzaamheid van 't Comité van koepokinenting, heeft de kwaal geene verdere uitbreiding genomen.

In 't jaar 1899 heeft het Koepokinentingscomité 497 kosteloze inentingen en herinentingen gedaan.

De roode koorts heeft lang en hevig gewoed. 76 Overlijdens in 1899. op 366 sterfgevallen. In de eerste maanden van 1900 scheen de ziekte gansch verdwenen, maar sedert eenige weken komen wij hier en daar enkele nieuwe gevallen tegen, doch niet van kwaden aard.

Diphteritis is er niet veel waargenomen geweest.

Slijm- en typhuskoorts en daarentegen zijn er nog al verschillende geweest, en enkele met doodelijken afloop. Het drinkwater van sommige huizen van Lisp, waar de epidemie ontstaan was, is aan chemisch en bacteriologisch onderzoek onderworpen geweest, met negatieven uitslag. Echter is er ontsmetting gebeurd daar waar zij noodig was, en wij hopen van verdere besmetting bevrijd te blijven.

Door 't overlijden van den heer VAN DER PLANCKEN, is het getal apothekers met één verminderd, en staan er in onze Commissie twee plaatsen open, in wier aanvulling er zou moeten voorzien worden.

TWEEDE AFDEELING.

§ 1. Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas.

Op verzoek van het stadsbestuur werd door den technischen dienst der provincie een ontwerp opgemaakt van gezondheidswerken, uit te voeren langsheen de provinciale baan, buiten de Leuvensche poort. Daar echter de Bestendige Deputatie enkel de tusschenkomst der provincie wil toestaan in de kasseiingswerken en niet in de onkosten der riool, zoo heeft het gemeentebestuur afgezien van gezegd ontwerp, waarvan de uitvoering op 6510 fr. beraamd was.

Het heeft zelf een ontwerp opgemaakt dat nagenoeg veerdig is om door den Raad besproken te worden.

Buiten de nieuwe huizen zijn er dees jaar nog 24 toelatingen gegeven geweest voor het maken van afleidingen naar de stadsriolen.

§ 2. Keurdienst van het Vleesch.

Het volgende getal dieren is van 1 September 1899 tot 1 September 1900 door de keurmeesters onderzocht geworden:

Ossen en stieren	.	.	.	.	435
Koeien	.	.	.	.	368
Veerzen	.	.	.	.	313
Kalveren	.	.	.	.	555
Varkens	.	.	.	.	2569
Schappen	.	.	.	.	131
Geiten en pasgeboren kalveren	.	.	.	.	358
Paarden	.	.	.	.	276
Kalveren gekeurd op de Merkt	.	.	.	.	1904
Totaal					7309

DERDE AFDEELING.

§ 1. Onheilen en Rampen.

Onder deze rubriek hebben wij gelukkiglijk dit jaar evenmin als het vorige jaar, iets bijzonders te melden.

De kwestie der verbeteringen, aan het regiem van sommige waterloopen, zooals de Loovereikse- en de Lachenenbeken toe te brengen, om alle overstromingen te voorkomen, is nog altijd hangende.

§ 2 Daden van moed en zelfopoffering.

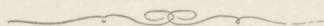
Door koninklijk besluit van 18 Juli 1900 werden aan inwoners van Lier de volgende onderscheidingen voor daden van moed en zelfopoffering verleend :

De medalie van 3^e klas aan :

DE DEKEN, LOD. JAN, beambte bij den buurtspoorweg ;

DE LOUKER, FRANS, wachter bij den buurtspoorweg ;

VAN ROMPUY, GUIBRECHT JOZEF, bakker.

TITEL IX.

OPENBARE VEILIGHEID, RECHTSWEZEN, GEVANGENISSEN.

EERSTE AFDEELING.

Personeel.

Geene verandering.

TWEEDE AFDEELING.

Verordeningen en reglementen.

Geene.

DERDE AFDEELING.

Aanhoudingen, Schelmstukken, Misdrijven en Overtredingen.

Sedert 1 September 1899 tot en met den 1 September 1900 zijn de volgende aanhoudingen, misdrijven en overtredingen bestatigd :

1. Poging tot diefstal	6
2. Eenvoudige diefstallen	48
3. Zware diefstallen	8
4. Huisdiefte	1
5. Vrijwillige slagen	58
Over te dragen	121

	Overdracht	121
6. Slagen en kneuzingen		35
7. Brandrampen		3
8. Aftruggelarij		8
9. Smaadwoorden jegens de politie		13
10. Misbruik van vertrouwen		3
11. Scheldwoorden		33
12. Laster		24
13. Aanslag op de zeden		10
14. Opstand tegen de agenten der openbare macht		10
15. Schade aan onroerende goederen		4
16. Braak aan afsluiting		16
17. Landloopers		2
18. Overtredingen op het sluiten der herbergen		7
19. Overtredingen op het nachtedruisch		40
20. Toevallige drenkelingen		5
21. Lichte mishandelingen		4
22. Banbreuk		1
23. Jachtovertredingen		0
24. Toevallige dood		1
25. Gevondene kinderen		0
26. Openbare dronkenschap		46
27. Verschillige overtredingen		91
	Totaal	477

VIERDE AFDEELING.

Reispassen. — Werkmans- en Dienstbodenboekjes.

In 1899 werden er 26 werkmansboekjes ingevolge de wettelijke voorschriften afgeleverd.

Voor jongelingen beneden de 16 en meisjes beneden de 21 jaar, die in fabrieken verlangen te arbeiden, werden overeenkomstig de wet, 36 politiegetuigschriften afgeleverd.

Maatregelen tegen brandgevaar.

De branddienst beschikt over vijf brandspuiten, waarvan twee zuig- en perspompen op vier wielen in zeer goeden staat, twee afschuivende perspompen op twee wielenwagentjes en op veëren in allerbesten toestand, zeer licht vervoerbaar en gemakkelijk te behandelen. Deze worden bij brand het eerste uitgezonden.

Daarbij nog eene groote ijzeren afschuivende zuig- en perspomp in betrekkelijk goeden staat doch moeilijk van behandeling en die slechts zeer zelden gebruikt wordt.

De talrijke lederen, en, de gegomde en ongegomde lijnwaden waterbuizen zijn alle voorzien van dezelfde verbindingen en passen op al de pompen. Alhoewel zij reeds jaren in gebruik zijn, verkeerden zij in betrekkelijk goeden en voldoende staat.

Brandeemers en -kuipen zijn in groot getal voorhanden en in allerbesten staat.

De stadswaterkar staat bij nacht steeds gevuld in het pomphuis en de stads-voerman, die aldaar vernacht, is altijd met het paard bij de hand om met den eersten oproep de spuiten te volgen.

De dienst der brandspuiten wordt bij brand onder de leiding en de bevelen der brandmeesters, waargenomen door twaalf bezoldigde spuitgasten, die allen in de onmiddellijke nabijheid van het bluschtuighuis wonen en bij nacht dadelijk klaar zijn om met de spuiten naar de plaats der ramp te snellen.

Deze spuitgasten ontvangen vergoedingen :

- 1° Voor iedere oefening of beproeving van spuiten of andere bluschtuigen, welke 3 of 4 maal per jaar plaats heeft ;
- 2° Voor iedere oproeping voor brand ;
- 3° Voor iedere uur blusdienst bij brand ;
- en 4° Voor iedere uur bewaking der puinen na den brand.

De spuitgasten genieten ook nog eene vergoeding voor het toezicht waarmede zij beurtelings gelast worden, bij het uitleenen der spuiten aan nijveraars der stad, welke dezelve gedurende den dag in hunne gestichten mogen bezigen.

Daarvoor moeten de nijveraars ten laatste daags te voren er schriftelijk de aanvraag van doen aan den opperbrandmeester

en eene vergoeding betalen van twee franken per uur, gedurende de ingebruikhouding, en die minstens vijf franken zal bedragen.

De spuiten moeten bij uitleening voor den avond terug in het tuighuis gebracht worden.

Wat de brandrampen in onze stad betreft, deze zijn, in evenredigheid onzer bevolking, gelukkig zeer zelden.

In het afgelopen jaar, dat is van 1 Augustus 1899 tot 1 Augustus 1900, werd de hulp van den branddienst drie maal ingeroepen: een maal was het een valsch alarm en twee maal was de brand door de geburen voor de aankomst der spuit gebluscht. Zoodat men dit jaar, evenals in 1894 en in 1897 geene spuit bij brand heeft behoeven te gebruiken.

Gedurende de laatste tien jaren, dat is van 1 Augustus 1890 tot 1900, ontving de branddienst 40 oproepen voor brand, 23 maal voor de stad en 17 maal voor den bijvang. Tweemaal was er geen brand en slechts bij vijftien branden had men de hulp der spuit eigenlijk noodig, 9 maal in de stad en 6 maal op den buiten.

Alhoewel tot hiertoe onze branddienst ruim voldoende geweest is om den hevigsten brand hier te blusschen of te beperken, en er nooit een aanpalend gebouw bij eene brandramp merkelijke schade onderging, heeft het Gemeentebestuur besloten dezen dienst te verbeteren en te volledigen met bij de bestaande spuitgasten nog een korps Vrijwilligers Pompiers in te richten.

Het reglement dier inrichting, in zitting des Gemeenteraads van 30 November 1899, vastgesteld, is bij Koninklijk besluit van 28 April laatst, goedgekeurd en de burgers en ambachtslieden welke zich bij dit korps hebben laten inschrijven, zullen eerstdaags bijeen geroepen worden.

Zie het reglement waarvan sprake, bladz. 24.

TITEL X.

BURGERWACHT, MILICIE, BEZETTING.

EERSTE AFDEELING.

Burgerwacht.

Na het schielijk afsterven, op 13 Oogst 1899, van den heer NOTELTEIRS, majoor der wacht, trad de burgerwacht in een tijdperk dat niet vrij was van moeilijkheden en bezwaren. Immers, nog maar pas ingewijd aan de bewerkingen eener gansch nieuwe instelling, nog onvast in het regelen van haren normalen loop, moest het Beheer alle krachten vereenigen om de burgerwacht op de bereikte hoogte staande te houden en te vestigen. Het was dan ook tot eenieders genoeg dat, na eenen tusschendienst van 8 maanden, het Staatsblad van 27 Mei 1900 de benoeming bevatte van kapitein QUAEYHAEGENS tot majoor, hoofd der wacht.

De begrooting, door den Beheerraad der burgerwacht aan het Gemeentebestuur voorgedragen en door dit laatste gewijzigd, was ontoereikend om in alle de noodwendigheden eener eerste inrichting te voorzien, en noodzaakte vanwege den Beheerraad eene aanvraag tot vermeerdering. Het stadsbestuur, de gegrondheid der redenen naziende, onthaalde op gunstige wijze die aanvraag, welke daarna de goedkeuring verwierf van de bestendige afvaardiging der provincie.

Het bedrag der begrooting beliep tot de som van 3575 fr., de uitgaven werden op dezelfde som vastgesteld, aan het gemeentebestuur tot nazicht onderworpen en door hetzelfde goedgekeurd.

Door het benoemen van kapitein QUAEYHAEGENS tot bevelhebber der wacht, ontstond in de kader der officieren eene leemte, die diende aangevuld. De kiezing had plaats op 9 Juni. Luitenant JOZEF VAN DEN WYNGAERT werd tot kapitein, en ALFONS SUTENS tot luitenant der tweede compagnie benoemd. In vervanging van den heer KRICK werd VAN POPPEL, CONSTANT, tot secretaris van den staf benoemd.

De wacht telt 205 manschappen, die buiten de gewone oefeningen nog twee schietoefeningen te Antwerpen bijwoonden. Het gering getal straffen, door den tuchtraad uitgesproken, getuigt van de goede orde die in de burgerwacht heerscht.

Van de 179 ingeschreven dienstplichtigen voor 1900 werden er door het Schepencollege en den Raad 30 tot werkelijken dienst aangewezen.

TWEEDE AFDEELING.

Militie.

287 Jongelingen werden voor de nationale militie van het jaar 1900 ingeschreven.

86 Behooren tot de uitgestelden der klassen 1897-98-99.

224 Waren nieuw ingeschreven.

Het laagste nummer der loting was 64.

Het aantal der te leveren manschappen voor het jaar 1900 beliep op 50 man.

Het laagst geroepen nummer was 149.

Graad van onderwijs der nieuw ingeschreven lotelingen.

Zonder onderwijs	15
Kunnende allcenlijk lezen	10
Kunnende lezen en schrijven	168
Een hooger onderwijs dan de twee voorgaande graden genie- tende	30
Graad van geleerdheid onbekend	1
Totaal	224

De jaarlijksche *oogenshouw* of *revue* heeft regelmatig plaats voor den commandant van het militaire distrikt.

DERDE AFDEELING.

§ 1. Bezetting. — Kazerneering.

De nieuwe artilleriekazerne, nabij de Mechelpoort, is sedert een drietal maanden betrokken door eene afdeeling van de 11^e Batterij van het 7^e regiment artillerie.

Er zijn geene verdere veranderingen toegebracht aan de samenstelling onzer bezetting.

Sedert 21 April 1899 zijn door het College onderhandelingen aangeknoopt met het Ministerie van Oorlog, om het poedermagazijn van het Karthuizersveld te verwijderen, en het buiten de stad te verplaatsen in eene streek, waar het min gevaar opleveren zal. Op 20 Juni daaropvolgende verklaarde de minister genegen te zijn, mits eene billijke tusschenkomst der stad in de onkosten, de gevraagde verplaatsing toe te staan. Een ontwerp is sedertdien in bewerking en zal weldra kunnen besproken worden.

§ 2. Militaire Inkwartieringen.

In den loop van 1899 heeft de stad 530 soldaten, en 66 officieren moeten inkwartieren.

De militianen, voor de inlijving binnengeroepen, worden, in overeenkomst met de krijgsoverheid, in danszalen en andere groote lokalen geherbergd.

TITEL XI.

OPENBARE BELASTINGEN.

EERSTE AFDEELING.

Grondlasten.

De kadastrale inkomst van de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad beliep in 1899 . . .	fr. 849805.06
De opbrengst der grondlasten voor het dienstjaar 1899 in 1312 artikelen, bedroeg ten voordeele van den Staat, de somme van	» 59486.23
<i>In opcentiemen :</i>	
A. Ten voordeele der provincie	» 6543.47
B. Ten voordeele der gemeente	» 30337.88
Totaal	fr. 96367.58

TWEEDE AFDEELING.

Personeele Belastingen.

§ 1. *Getal belastingschuldigen.*

De artikelen, aan de personeele belasting onderworpen, die op de verschillende rollen van 1899 werden gebracht, beloopten tot 2117.

§ 2. *Beloop der rollen (personeel)*

Hoofdsom	fr. 50350.98
<i>In opcentiemen :</i>	
A. Ten voordeele van den Staat	» 10871.27
B. Ten voordeele van de provincie	» 8056.07
C. Ten voordeele der gemeente	» 23161.19
D. Schattingskosten en boeten	» 72.54
Totaal	fr. 92512.05

DERDE AFDEELING.

Belastingen en Patenten.

§ 1. *Getal en klasseering der Patentschuldigen.*

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1899 bevatten 1704 artikelen.

§ 2. *Beloop der Rollen.*

Het cijfer in principaal der patentrollen voor het dienstjaar 1899 beloopt tot fr. 17269.70

In opcentiemen :

A.	Ten voordeele van den Staat	»	3454 52
B.	Ten voordeele der provincie	»	689 93
C.	Ten voordeele der gemeente	»	1897 31
Totaal			fr. 23311.46

VIERDE AFDEELING.

Provinciale Belastingen.

- 1206 Houders van honden.
- 285 Verkoopers van sterke dranken.
- 62 " van tabak en sigaren.
- 487 Trapwielrijders.
- 16 Prachtpaarden.
- 26 Machienen.

De opbrengst der verschillende belastingen beloopt als volgt :

Opbrengst der belastingen op de honden	fr. 5004.00
" " op den verkoop van sterke dranken	» 5638.74
" " op den verkoop van tabak	» 1491.00
" " trapwielen	» 4495 00
" " prachtpaarden	» 320.00
" " machienen	» 979.00
Totaal	fr. 17927.74

VIJFDE AFDEELING.

Accijnsen.

De accijnsrechten, te onzer stede ingevorderd
gedurende het jaar 1899, beloopt tot . fr. 44302 70 Bieren
» 81970.60 Margarine

fr. 126273 30

ZESDE AFDEELING.

Stedelijke en provinciale Belastingen.

Niets te melden.

ZEVENDE AFDEELING.

Ontlastingen.

De zetting der verschillende belastingen, zoo rechtstreeksche als provinciale, gedurende het jaar 1899, heeft tot 2 reklamen aanleiding gegeven, waarover het College zijn advies heeft moeten uiten.

TITEL XII.

OPENBARE WERKEN.

EERSTE AFDEELING.

§ 1. Groote en kleine Wegenis.

De verordening op het heffen eener taks op de eigendommen langsheen de te verbeteren landbouwwegen, waarvan wij in ons vorig verslag spraken, is thans bepaald vastgesteld. Zij werd door den gemeenteraad in zitting van 12 Mei 1900 gestemd, en door Koninklijk Besluit van 22 Juni daarop volgende goedgekeurd.

Zij werd op bladz. 30 van dit verslag opgenomen.

Onmiddellijk na hare goedkeuring is een ontwerp van bekiezeling der Driesstraat en van een geleelte der Spekkestraat opgemaakt geworden, dat door den gemeenteraad is goedgekeurd in zijne zitting van 6ⁿ Augusti 1900.

De aanbesteding dier werken, waarop gemelde verordening zal toegepast worden, heeft op 30 Augusti l.l. plaats gehad. Zoodra zij door den Raad goedgekeurd is, zal men de hand aan het werk kunnen slaan. De bekiezeling van andere landbouwbanen zal wellicht weldra volgen.

De bestratingswerken van de IJzerenweglei zijn eveneens aanbesteed. Na de goedkeuring der soumissie, die geen twijfel lijdt, zal men ook met die werken kunnen aanvangen; zoodat, naar alle waarschijnlijkheid, de IJzerenweglei, nog voor den winter, zal gekasseid wezen.

Voor het verbeteren der Bouwen- en Hulststraten is een ontwerp gereed. Het zal in de eerstkomende zitting van den Raad besproken worden. Zoodat ook die kwestie hare oplossing nabij is.

Er is ook een ontwerp ter studie om verbeteringen toe te brengen aan het stedelijk vilbeluik buiten de Leuvensche poort.

§ 2. Gemeentewerken.

De gedeeltelijke vernieuwing der St-Jansbrug is voltrokken. Dit werk heeft 2452.60 fr. gekost.

Het provinciaal Bestuur heeft zijne geldelijke ondersteuning geweigerd voor het uitvoeren van de ontworpen herstellingswerken aan de Vleeschhalle. Niettemin zal eerstdaags een ontwerp door het College opgemaakt, aan den Raad onderworpen worden.

TWEEDE AFDEELING.

Verandering van lijnrichting.

Het College is in onderhandeling met de belanghebbende eigenaars voor eene verandering van lijnrichting in de Bollaarstraat.

Op de Zaat, nabij de Leuvensche poort, is eveneens, op verzoek van eenen eigenaar, die aldaar eene reeks huizen bouwen wil, eene lijnrichting voorgeschreven.

DERDE AFDEELING.

Opening van nieuwe straten.

Geene.

VIERDE AFDEELING.

Herstelling en onderhoud der Straten, Stadsgebouwen en Beplantingen.

De stadsgebouwen worden met zorg onderhouden, straten en banen eveneens. Waar herstellingen of verbeteringen noodig zijn, worden zij regelmatig uitgevoerd.

Een waakzaam oog wordt ook gehouden op de wandelingen rond de stad. Boompjes, die niet tieren wilden, werden op de vest tusschen de Antwerpsche en Mechelsche poorten, door andere vervangen. Het verder onderhoud der beplantingen geschiedt eveneens ten gepasten tijde.

VIJFDE AFDEELING.

Taks op de Bestratingswerken.

Ten titel van proefneming werd buiten de Antwerpsche poort, langs de Oostzijde van den steenweg, op verzoek der eigenaars en met evenredige tusschenkomst van dezen, een gaanpad aangelegd in vloerzerken (dalles). De ondervinding zal uitwijzen of deze wijze van bevloering den voorkeur verdient op de gewone manier van bevloeren der gaanpaden.

ZESDE AFDEELING.

Vaarten en Rivieren.

De kwestie van de gezondmaking der vlietjes en van de bevaarbaarheid der Nethe, blijft nog altoos onopgelost.

De onderhandeling met het Staatsbestuur nopens de behandeling der schoven van het Groot Spui, heeft tot nogtoe geenen uitslag opgeleverd. Zij wordt nog immer voortgezet en 't is waarschijnlijk dat het laatste geschilpunt, waardoor eene overeenkomst tot nogtoe verhinderd werd, weldra zal uit den weg geruimd zijn.

Intusschen zijn er door het Staatsbestuur, op aandringen van de gemeentelijke overheid, baggerwerken aanbesteed, om de Neeth binnen de stad en een gedeelte daarbuiten, te zuiveren van het overvloedig slijk, dat de bevaarbaarheid hindert en de openbare gezondheid benadeelt.

Aan de monding van den Grooten Neeth, nabij het Klein Spui, doet het Staatsbestuur verrechtigingswerken uitvoeren, om het wegvloeien van het overvloedig water te vergemakkelijken.

ZEVENDE AFDEELING.

Openbare verlichting.

De gansche voortbrengst van het Gasfabriek voor het dienstjaar 1899 bedroeg 212745 kub. met. tegen 211740 kub. met. in 1898; dus eene vermeerdering van 1005 kub. met.

Volgens den algemeenen staat van ontvangsten en uitgaven op 31 December 1899 opgemaakt, beliepen

De ontvangsten in 't verlopen jaar	fr. 44098.13
De uitgaven " " "	» 40155.45

Dus een overschot van fr. 3942.68

Het aantal bekken voor de openbare verlichting gebruikt, bedraagt thans 210. Proefnemingen met gloeibekken voor de verlichting der straten hebben plaats gehad. Houden de verkregen gunstige uitslagen stand, dan zal de toepassing van dit stelsel worden uitgebreid.

Het getal burgers, die hunne aansluiting bij de gasleiding vragen, groeit gedurig aan, en de vermindering van verkoopprijs der gaz, die door den Raad van 24 op 20 centiemen per kub. met. werd gebracht, evenals het in zwangstellen van eenen tarief, welke 40 % afslag toestaat op de te leggen verbindingsbuizen, zijn van aard om die uitbreiding nog in de hand te werken.

De groote gasleidingsbuizen zijn verlengd geworden op den Antwerpschen steenweg en de Vaartlaan, teneinde eene turnzaal, de nieuwe kerk van het H. Hart en de Artilleriekazerne er bij aan te sluiten.

ACHTSTE AFDEELING.

Hallen en Markten.

De prijzen der granen worden wekelijks vastgesteld, volgens die, welke in den handel en op de merkt besteed worden. Ziehier die der laatste week van September 1900, per 100 kgr. :

Tarwe per 100 kilogr.		fr. 15.41
Rogge " "		» 14 00
Boekweit " "		» 17.00
Haver " "		» 15.08

Op de wekelijksche botermerkt gedurende het jaar 1899, werden 52367 kilogrammen boter in kuipen verkocht aan den middelbaren prijs van 2.53 fr. den kilogram voor heel het jaar.

Ziehier den middenprijs per maand, der boter in kuipen, verkocht in 1899 :

Januari	fr. 2.53 de kilogr.
Februari	» 2.57 »
Meert	» 2.58 »
April	» 2.43 »
Mei	» 2.17 »
Juni	» 2.20 »
Juli	» 2.39 »
Augusti	» 2.64 »
September	» 2.82 »
October	» 2.64 »
November	» 2.57 »
December	» 2.79 »

De merkt van jonge kalveren bestatigt eenen verkoop van 10210 stuks en 501 jonge geitjes.

Er werden 6552 verkens ter veiling aangeboden.

De vischmijn wordt goed voorzien : in het jaar 1899 waren er 371 mijnen, die eene bruto som van 16993.60 fr. hebben opgebracht.

De zuivere opbrengst van plaats-, brug- en kaaigelden, meet- en weegloon, beliep in het jaar 1899 als volgt :

Voor de botermerkt	fr. 894.13
» kalverenmerkt.	» 816.80
» lammeren en geitjes	» 10.00
» verkensmerkt	» 131.04
» maandelijksche veemerkt	» 95.10
» paardenmerkt.	» 293.75
» kaairechten	» 245.16
» brug en havenrechten	» 374.80
» vischmijn	» 264.43
» dagelijksche merkt.	» 5231.39
» jaarmerkt	» 1641.50
Totaal	fr. 9997.10

Op de paardenmarkt van 20 Februari 1900, Dinsdag vóór Vastenavond gehouden, werden 562 paarden te koop geboden ; op die van 14 Juni 1900, H. Sacramentsdag, werden er 613 paarden aangebracht. Het getal verhandelingen, evenals de bestede prijzen, waren zeer bevredigend.

Op de maandelijksche veemerkt zijn sedert de maand September 1899 tot 1 September 1900, 921 stuks vee van alle slach te koop aangeboden geweest, welke grootendeels zijn verkocht geworden.

Bijzondere Gebouwen.
Toepassing der reglementen op de politie
op het bouwen.

In den loop van het jaar 1899 zijn de volgende toelatingen afgeleverd :

Nieuwe gebouwen op onbebouwde gronden.	42 huizen.
Geheele herbouwingen van woningen . . .	16 »
Gedeeltelijke herstellingen	12 »

Het getal toelatingen, afgeleverd om onderaardsche goten in de stadswaterleiding te brengen, beloopt op 22.

TITEL XIII.

NIJVERHEID, KOOPHANDEL EN LANDBOUW.

EERSTE AFDEELING.

Nijverheidsgestichten, Stoomwerktuigen, Onderzoeken de commodo en incommodo.

De volgende aanvragen van machtiging voor het uitoefenen van hinderlijke en ongezonde bedrijven, zijn in 1899 aan onderzoeken de commodo en incommodo onderworpen geweest :

Bakkersovens	1
Slachterijen	1
Smederijen	2
Stoommachienen	3
Bewaarplaats van petrol	0
(1) Loodgiets- en koperslagerijen	0
Depot van meer dan 500 dozen allumetten	0
Vleeschwinkels	2
Stokvischwekerijen	1
Fabriek van limonade	0
(1) Bergplaatsen van kaas	0
(1) Slijterij in sterke dranken	0
(1) Bleekerij	0
(1) Stoelmakerijen	0
(1) Rijtuig-, schrijnwerk- en meubelmakerijen	2
(1) Borstelhoutmakerij	0
(1) Borstelmakerijen	14
(1) Behoud van paarden- koeien- en varkenstallen	6
Fabriek van tabak en cigaren	1

(1) Duidt de vragen aan van nijverheidsgestichten die hunne bestaande inrichting wenschen te behouden.

TWEEDE AFDEELING.

Handel en Nijverheid.

Op het Karthuizersveld werd door de firma VAN HOOF-DE MEYER eene fabriek tot stand gebracht van gepreste cementsteen.

Onze alomgewaardeerde kunstmid, de heer LOD. VAN BOECKEL verwierf in de Wereldtentoonstelling van Parijs, met zijne puike kunstgewrochten, eene gouden medalie, de hoogste onderscheiding die in het vak der metalen kunstproducten verleend werd.

De eereonderscheidingen, door onzen verdienstelijken inboorling behaald, zullen weldra niet meer te tellen zijn.

Ook de heer FR. VERHOEVEN werd te Parijs bekroond. Hem werd eene bronzen medalie toegekend voor zijne fijnbewerkte kantvoortbrengselen.

DERDE AFDEELING.

Beweging der scheepvaart.

Van 1 Januari 1899 tot 1 Januari 1900 werden 292 schepen in onze stad ontlast, inhoudende 9879 tonnen. Hunne lading bestond uit :

Allerlei waren	11
Arduinstein	1
Assche	2
Graan	45
Kaas	1
Mosselen	53
Steenkolen	7
Steen, pannen	132
IJzer	1
Zand	35
Zout	4
Totaal	292

Er is spraak van 't inrichten van eenen beurtdienst per stoomschip tusschen Lier en Antwerpen.

VIERDE AFDEELING.

Levensbehoeften. — Bevoorradingen.
Marktprijzen. — Middenprijs der eetwaren.
Bijzondere eetwaren.

De vleeschprijzen waren :

Ossenvleesch	fr. 1.80
Koe- en vaarzenvleesch	» 1.60
Kalfsvleesch	fr. 1.80
Schapenvleesch	» 2.00
Varkenvleesch	» 1.60
Spek	» 1.40

VIJFDE AFDEELING.

Landbouw.

§ 1. *Landbouw.*

De afdeeling Lier, van de landbouwmaatschappij *het Noorden*, telde in den loop van het jaar 1899, 153 leden.

Heure balans-rekening is als volgt :

Ontvangsten	fr. 874.00
Uitgaven	» 1070.29
Nadeelig slot	» 196 29

In 1899 had de afdeeling het verlies te betreuren van den heer J. B. VAN HOECK, heuren verdienstvollen en vlijtigen Voorzitter.

In de zitting van Januari 1899 werdt bij geheime stemming de heer GUSTAVE VAN IN tot zijn opvolger gekozen.

De afdeeling, buiten hare gewone werkzaamheden, heeft er zich in den loop dezes jaars bijzonderlijk op toegelegd de melkerij en kaasmakerij te bevorderen. Te dien einde heeft zij openbare praktische leergangen ingericht. Daarbij werden toestellen gebezigd door de afdeeling, opzettelijk daartoe aangekocht.

8 Leergangen, elk van 15 dagen, zijn er gegeven geweest :

2	In Berlaer (dorp)	bijgewoond door 24 leerlingen.
4	» Berlaer (St-Rumoldus)	» » 50 »
en 2	» Bevel	» » 17 »

Ten einde het welgelukken dezer leergangen te verzekeren, heeft de afdeeling zich door geen nadeelig rekeningslot laten afschrikken, overtuigd dat hare geldmiddelen moeilijk beter konden gebruikt worden.

De afdeeling Lier heeft ter beschikking harer leden eene boekerij, bevattende meer dan 200 werken over Landbouw. De leden hebben ook vrij beschik over verschillende Landbouw-werktuigen, door de afdeeling aangekocht.

§ 2. *Landbouwfonds en Veeverzekering.*

Het Provinciaal Landbouwfonds verzekert 124 landbouwers met samen 387 dieren van inwoners van ons grondgebied.

§ 3. *Spaar- en Leengild van Lier. — Raiffeissenkas.*

Deze zoo nuttige instelling werd in Lier gesticht den 13 September 1896 met 42 leden. Dit getal was op den 31 December tot 50 geklommen en op 31 December 1899 tot 65.

De kas ontvangt gelden in bewaring tegen 2 o/o en geeft aan hare leden kapitalen ter leen aan 3 1/2 o/o. Deze mogen op langen termijn en op alle stonden teruggegeven worden.

In 1899 stond de kas 8 leeningen toe: eene van 2500 fr.; eene van 1060 fr.; eene van 700 fr.; twee van 300 fr.; eene van 250 fr. en twee van 200 fr.

Twintig uitleeningen werden sinds de stichting der kas gedaan. De hoogste uitgeleende som was 3500,00 fr. en de kleinste 100.00 fr.

Sinds hare stichting werden 48,271 90 fr. aan de kas toevertrouwd; 26,233.81 fr. werden terugbetaald; 22,038.09 fr. bleven nog in bewaring op 31 December 1899. Sinds de stichting werden 13,360.00 uitgeleend.

De balansrekening over 1899 sloot met eene winst van 168.34 fr. Deze som werd in het reservefonds gestort, dat alzoo tot 461.24 fr. klom.

Openbaar Vervoer.

§ 1. *Ijzeren Wegen.*

Het vervoer van reizigers en koopwaren blijft immer aangroeien in onze statie.

Herhaalde en dringende pogingen werden aangewend, om ter statie Kloosterheide, waar een stilstand voor reizigers is, ook eene goederenstatie te bekomen. Zij bleven echter tot nu toe vruchteloos.

§ 2. *Buurtspoorwegen.*

1° LIJN ANTWERPEN-OOSTMALLE-LIER.

De lijn Antwerpen-Oostmalle-Lier, hebbende eene lengte van 37.99 kilometers bracht op in 1896 fr. 135,925.39, in 1897 fr. 153,195.28, in 1898 fr. 161,262.26, in 1899 fr. 170,216.88, dus 8,954.62 fr. meer dan het vorige jaar.

De winst onzer stad beloopt op fr. 435,66 voor de lijn Santhoven-Broechem Lier, en op fr. 88.61 voor de verlenging Santhoven-Oostmalle, 't zij samen fr. 185.18 meer dan in 1898.

2° LIJN BOOM-MECHELEN-DUFFEL-LIER.

Voor deze lijn, welke nog in aanleg is, bestond er evenwicht tusschen het te goed en de uitgaven.

De uitvoering der werken is reeds ver gevorderd. Op 6 Mei 1.1. werd het vak Boom (St^e-Anna-Kapel)-Mechelen en op 30 September 1.1. het vak Rumpst-Reeth voor het verkeer van reizigers en goederen geopend. Het gedeelte Lier-Duffel, reeds grootendeels gelegd zal, hopen wij, nu eene betwisting met eenen eigenaar uit den weg geruimd is, binnen kort insgelijks voltrokken zijn.

3° LIJN LIER-PUTTE-WERCHTER EN MECHELEN-TREMELOO.

Het Staatsbestuur heeft het in aanmerking nemen dezer buurtlijn vergund en zijne tusschenkomst toegezegd tot het bedrag van de helft van het noodige kapitaal. Dat kapitaal is door de Nationale Maatschappij berekend op 2.000.000 frank.

Onze stad heeft, bij besluit van den gemeenteraad, in zitting van 1 September l.l., het stemmen van zijn aandeel (43.000 fr.) verschoven, tot dat het Beheer van gezegde maatschappij zal hebben toegestemd in het zoeken eener richting, in den doorloop der stad, die de Berlaar-, H. Geest- en Rechtstraten vrij laat.

Met het aanleggen der lijn zal nu weldra een begin kunnen gemaakt worden.

4° LIJN LIER-KATHELIJNE-MECHELEN.

De gemeentebesturen van Lier, Duffel en Kathelijne hebben beraadslagingen genomen, waarbij zij zich verbinden desnoodig de studiekosten te betalen voor 't leggen van eenen buurtspoorweg tusschen Lier en Mechelen, over Itterbeek, de Mijl- en Elzestraten, en Kathelijne.

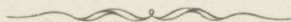
Het Beheer der Nationale Maatschappij zal dus weldra onderzoeken of de uitvoering dezer lijn, met hoop op leefbaarheid, mogelijk is.

§ 3. *Nieuw Posthotel.*

Deze zaak is hare oplossing nabij. Een koninklijk besluit van 20 September l.l. verklaarde tot algemeen nut de uitvoering van de werken voor het maken van een post,- telegraaf- en telefoongebouw alhier. Het Staatsbestuur beneerstigt thans den aankoop en de onteigening der gebouwen in het begin der Mechelstraat, nabij de Groote Merkt gelegen, welke het noodig heeft om er het nieuw posthotel op te richten.

§ 4. *Telefoon.*

Deze telt in onze stad 15 geabonneerden.

Het tegenwoordig Verslag, vastgesteld in zitting van het College van Burgemeester en Schepenen, den 29 September 1900, is aan den Gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 1 October daaropvolgende, voorgelegd geworden.

Het College van Burgemeester en Schepenen.

BIJ BEVEL :

De Secretaris,

A. O. VERMEIREN.

De Burgemeester,

FL. VAN CAUWENBERGH.

INHOUDSTAFEL.

TITEL I. — *Bevolking.*

BLADZ.

1 ^e Afdeeling. — Staat der bevolking	7
2 ^e Afdeeling. — Beweging van den burgerlijken stand. — Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettigingen van 1898-1899	8
3 ^e Afdeeling. — § 1. Staat van overlijden volgens ouderdom	9
§ 2. Inburgering	11
4 ^e Afdeeling. — § 1. Verandering van woning	11
§ 2. Registers der bevolking	11

TITEL II. — *Gemeentebestuur.*

Verloving van Z. K. H. Prins Albrecht van België
met H. K. H. Mevrouw de Hertogin Elisabeth
in Beieren

1 ^e Afdeeling. — Gemeenteraad	12
2 ^e Afdeeling. — College van burgemeester en schepenen	20
3 ^e Afdeeling. — § 1. Personeel en inrichting der bureelen	21
§ 2. Stedelijk archief	21
4 ^e Afdeeling. — § 1. Kiezerslijsten	21
§ 2. Verkiezingen	22
§ 3. Lijsten der kiesbaren voor den Senaat en der gezworenen	23
5 ^e Afdeeling. — Beweging der bestuurlijke zaken	23
6 ^e Afdeeling. — Gemeentegoederen	23
A. Aankopen	23
B. Verkoopen	24
C. Verwisseling	24
7 ^e Afdeeling. — Gemeenteverordeningen	24
A. Inrichting van een korps Vrijwilligers-Pomp-iers. — Reglement.	24
B. Verordening op het heffen eener taks op de eigendommen langsheen de te verbeteren landbouwwegen	30

TITEL III. — *Geldwezen der gemeente.*

BLADZ.

1 ^e Afdeeling. — Buitenwone ontvangsten	34
1 ^e Hoofdstuk	34
2 ^e " — Allerlei ontvangsten	34
3 ^e " — Regelingen	35
2 ^e Afdeeling. — Gewone ontvangsten	35
1 ^e Hoofdstuk. — Belastingen	35
2 ^e " — Inkomsten van goederen en kapitalen	36
3 ^e " — Verschillende opbrengsten	36
4 ^e " — Inkomsten en toelagen voor het onderwijs	36
5 ^e " — Ontvangsten voor orde	37
3 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven	37
A. Gewone	37
B. Buitengewone	38
Buurtwegen. — Onderhoud. — Bijzondere fonds-rekening voor het dienstjaar 1899	38
Rekenplichtigheid. — Begrootingsstaat	38

TITEL IV. — *Instellingen van Weldadigheid*

1 ^e Afdeeling. — Bureel van Weldadigheid	39
1. Bestuur (personeel)	39
2. Roerende en onroerende goederen	40
3. Giften en legaten	40
4. Aankoop, verkooping en verwisseling van eigendommen	40
5. Afleg en wederaanleg van kapitalen	40
6. Rekendienst	40
7. Statistiek der behoefte	41
8. Bedeeling in geld en in natuur, uitgereikt in 1899	41
9. Betwiste zaken	42
2 ^e Afdeeling. — Gast- en Godshuizen	42
1. Bestuur (personeel)	42
2. Roerende en onroerende goederen	42
3. Giften en legaten	43
4. Aankoop, verkooping en verwisseling van eigendommen	43
5. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	44

6.	Rekendienst	44
7.	Gast-, Gods- en Weezenhuizen	44
8.	Betwiste zaken	45
3 ^e Afdeeling.	— Berg van Bermhertigheid.	45
§ 1.	Bestuur	45
§ 2.	Begrootingstaat en rekeningen	45
§ 3.	Werkzaamheden	46
	Rekening van het magazijn. — Beweging van het magazijn.	46
	Bewerkingen	47
4 ^e Afdeeling.	— Maatschappijen van Onderlingen Bijstand	48 49
	Prins-Albrecht-Gild	50
	Onderscheidingen	50
5 ^e Afdeeling.	— Geneeskundige dienst	51
6 ^e Afdeeling.	— Bijzondere Liefdadigheidsvereeningen en Tentoonstellingen	51
	Beschermcomiteit der Militanen van Lier	52
	Bescherming der zedelijk verlaten kinderen en vrijgelatenen	52

TITEL V. — *Katholieke Eeredienst.*

1 ^e Afdeeling	— Kerk van den H. Gummarus	53
§ 1.	Geestelijkheid	53
§ 2.	Kerk.	54
§ 3.	Bestuur	54
§ 4.	Rekeningen	55
§ 5.	Giften en Legaten	55
§ 6.	Afstand van grond.	55
§ 7.	Afleggingen	55
2 ^e Afdeeling.	— Kerk van Sinte Margaretha	55
§ 1.	Samenstelling van den Raad en van het Bureel der Kerkmeesters	55
§ 2.	Rekendienst	56
3 ^e Afdeeling	— Kerk van St-Jozef, Lisp	56
§ 1.	Bestuur	56
§ 2.	Rekendienst	56

TITEL VI. — *Openbaar Onderwijs.*

1 ^e Afdeeling.	— Lager Onderwijs	58
§ 1.	Dagscholen	58

§ 2.	Bewaarscholen	60
§ 3.	Scholen voor volwassenen	60
§ 4.	Huishoudschool	61
§ 5.	Normaalschool	61
2 ^e Afdeeling. —	Middelbaar Onderwijs	61
§ 1.	Bestuur	61
§ 2.	Staats-Middelbare Jongensschool	61
§ 3.	Staats-Middelbare Meisjesschool	62
§ 4.	Sint Gummarus' College	62
§ 5.	Beroepschool	63
3 ^e Afdeeling. —	Hooger Onderwijs.	64

TITEL VII. — *Schoone Kunsten, Wetenschappen en Letteren.*

1 ^e Afdeeling. — § 1.	Academiën van Schoone Kunsten. Teeken- scholen	65
A.	Bestuurraad	65
B.	Onderwijzend personeel	65
C.	Leergangen	65
	Tienjaarlijksche verdeling volgens de Studievakken	66
D.	Prijskampen	67
E.	Boekerij. — Verzamelingen	67
§ 2.	Gezelschappen ter beoefening der kunst	67
§ 3.	Kunstonderscheidingen	68
§ 4.	Museum Wuyts-Van Campen	69
2 ^e Afdeeling. —	Stadsvolksboekerij	69

TITEL VIII. — *Gezondheidsleer en openbare gezondheid.*

1 ^e Afdeeling. —	Plaatselijke geneeskundige Commissie	71
2 ^e Afdeeling. — § 1.	Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	72
§ 2.	Keurdienst van het Vleesch	72
3 ^e Afdeeling. — § 1.	Onheilen en rampen.	72
§ 2.	Daden van moed en zelfopoffering	73

TITEL IX. — *Openbare veiligheid, rechtswezen, gevangenis.*

1 ^e Afdeeling. —	Personeel	74
2 ^e Afdeeling. —	Verordeningen en reglementen	74

3 ^e Afdeeling. — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	74
4 ^e Afdeeling. — Reispassen. Werkmans- en Dienstbodenboekjes	75
5 ^e Afdeeling. — Maatregelen tegen brandgevaar	76

TITEL X. — *Burgerwacht, Militie, Bezetting.*

1 ^e Afdeeling. — Burgerwacht	78
2 ^e Afdeeling. — Militie	79
3 ^e Afdeeling. — § 1. Bezetting. — Kazerneering,	79
§ 2. Militaire inkwartieringen	80

TITEL XI. — *Openbare Belastingen.*

1 ^e Afdeeling. — Grondlasten	81
2 ^e Afdeeling. — Personeele belastingen	81
§ 1. Getal belastingschuldigen	81
§ 2. Beloop der rollen (personeel).	81
3 ^e Afdeeling. — Belastingen en patenten	82
§ 1. Getal en klasseering der patentschuldigen	82
§ 2. Beloop der rollen	82
4 ^e Afdeeling. — Provinciale belastingen	82
5 ^e Afdeeling. — Accijnsen	83
6 ^e Afdeeling. — Stedelijke en provinciale belastingen	83
7 ^e Afdeeling. — Ontlastingen	83

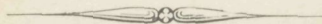
TITEL XII. — *Openbare Werken.*

1 ^e Afdeeling. — § 1. Groote en kleine wegenis	84
§ 2. Gemeentewerken	85
2 ^e Afdeeling. — Verandering van lijnrichting	85
3 ^e Afdeeling. — Opening van nieuwe straten	85
4 ^e Afdeeling. — Herstelling en onderhoud der straten, stadsgebouwen en beplantingen	85
5 ^e Afdeeling. — Taks op de bestratingswerken	86
6 ^e Afdeeling. — Vaarten en rivieren	86
7 ^e Afdeeling. — Openbare verlichting	86
8 ^e Afdeeling. — Hallen en markten.	87
9 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen. — Toepasting der reglementen op de politie op het bouwen	89

TITEL XIII. — *Nijverheid, Koophandel en Landbouw.*

BLADZ.

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen, onder- zoeken de commodo et incommodo	90
2 ^e Afdeeling — Handel en nijverheid	91
3 ^e Afdeeling. — Beweging der scheepvaart.	91
4 ^e Afdeeling. — Levensbehoefden. — Bevoorradingen. — Markt- prijzen. — Middenprijs der eetwaren. — Bijzondere eetwaren	92
5 ^e Afdeeling. — Landbouw	92
§ 1. Landbouw	92
§ 2. Landbouwfonds en Veeverzekering	93
§ 3. Spaar- en Leengild van Lier. — Raiffeisen- kas	93
6 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer	94
§ 1. IJzeren wegen	94
§ 2. Buurtspoorwegen	94
§ 3. Nieuw Posthotel	95
§ 4. Telefoon	95

AANTEEKENINGEN

UIT DE

Schabinale Protocollen

DER STAD LIER

voor de jaren 1409 - 1420

DOOR

J. B. STOCKMANS.

AANTEKENINGEN

UIT DE

SCHABINALE PROTOCOLLEN

voor de jaren 1409—1420.

REG. I 1409-1419.

I. Adeldom en voorname familiën.

27 Januari 1410. Akte n. 62.

Jr Aert van Cruyningen, als man van juf. Lisbeth van Berchem, verhuurt aan Bouden de Clerc, van Berlair, eene hoeve mits 13 oude schilden 's jaars.

29 Januari 1410. Akte n. 60.

Willem Colibrant, schout, en Jan, zijn neef, als voogden der kinderen Jan van de Grate, wed^r. van juf. Beatrix Colibrant, verklaren schuldig te zijn aan Jan van de Grate, als medevoogd der weezen, 88 Fransche kroonen wegens Henric Achterlinck; regeling der schulden.

18 Januari 1411. Akte n. 100.

Hr Jan van den Dycke, Katline zijne zuster met Henric Baert, Margriet van den Dycke met Claus Katline, verklaren dat wijlen hun vader schuldig bleef aan Mr Jan van der Noot, te Heidelberg, 200 Fransche kronen.

22 Juli 1411. Akte n. 403.

Vranck van Leschyt en juf. Geertruid Symoens en cons., verkoopen aan Dirk de Mol 8 cijnsgulden lijfrent op 't Hof te Ruyntvoort, te Oeleghem, groot 27 b.

... October 1411. Akte n. 85.

H^r Aert van Immerseel, ridder, en Lisbeth van Kets, *ex una*, Jan van Witthem, heer van Boutersem en juf. Lisbeth van Immerseel, zijne waardinne, *ex altera*, dragen hun geschil aangaande zeker goed over aan deze scheidsrechters: h^r Jan van Immerseel, ridder, Floris van Kets, h^{en} Librecht van Meldert en Wouter van Winghe, ridders.

23 Januari 1412. Akte n. 147.

Juf. Margriet Noyts, wed. Jan Ypelaers, en juf. Margriet, hare dochter, verhuren aan Jan van Vorspoele, nat. zoon, Jan Wilgaerde en Peter d'Zas, het goed *te Maesvoirt*, 8 b. groot, mit 26 guld. Fransche kronen.

26 Augustus 1412. Akte n. 133, 134.

Jan van Opphem zal Katline, zijne dochter, met Michiel van der Borch, om de drie jaar, 1 lb. lijftocht koopen op Mechelen of Lier; regeling zijner nalatenschap.

6 November 1412. Akte n. 473, 494, 496, 498.

Jan van Opphem; juf. Margriet, Lisbeth en Katline, zijne dochters, met hunne mans: Jan Mys, Jan Heyns en Machiel van der Borch; deeling der nalatenschap zijner gade en hunner moeder, juf. Katline van den Eechove, Boudens dochter, en van Margriete Coppens. — Zij gunnen hunnen vader het vruchtgebruik der goederen, alsook der renten op het huis aan 't kerkhof, daar de Lombaerden plegen te wonen, op het goed *te Dornhove* te Wommelghem, op 't goed *te Zoerte*, op 's *Cambackershoeve*, enz.

6 November 1412. Akte n. 495.

Wouter van Vrysele, h^r Jans broeder, heer van de Lene (het leenhof van Vrijsele), « duwarijt » juf. Margriet van Opphem, zijne « aenstaende weerdinne » met 50 Holl. gl. erfelijk op zijne leengoederen te Herenthout, enz. — Zij « duwerijt » hem met 14 oude schilden erfelijk op het *oud Lombaerdenhuis*.

2 December 1412. Akte n. 421.

Willem Colibrant, schout, bezet aan juf. Lisbeth Mys, zijne toekomstende bruid, ingevolge de huwelijksvoorwaarden, 50 Hollandsche gulden op het goed *te Putte*, te Massenhoven.

15 Februari 1413. Akte n. 465.

Willem van Hofstaden verkoopt aan Jan Jacopsoene, in den Hoorn, te Antwerpen, het goed *te Putte*, te Zanthoven bij den Molen.

30 April 1418. Akte n. 757.

Juf. Lisbeth Mys met Vranck van Opphem, verkoopt aan Henric van Paesschen en Vranck van der Ryt haar recht tot de nalatenschap haars vaders, Jan Mys.

29 Mei 1413. Akte n. 440.

Hr Wouter van der List, ridder, verkoopt aan Henric van Heffene zijne goederen *Te Spreet*, onder den Bijvang.

1 September 1418. Akte n. 773.

Gullis van den Broecke « duwarijt » juf. Kerstine van de Lare voór de trouwe met 6 zister rog en 12 lichte mottoenen op zijn goed te Zanthoven.

30 Juli 1419. Akte n. 843.

Jan van der Haghe bekent juf. Margriet Dries eene huwelijksduwarie.

II. Schepenen genoemd te St-Jansmis :

1414. Akte n. 250.

Henric Mys, Jan van Vorspoele. Wouter Keerle, Henric van Santhoven, Jan van Opphem, Wouter Scilleman, Willem Mys.

9 April 1415. Akte n. 294.

Post Pascha obiit Joannes de Opphem et eius loco convocatus est scabinus Arnoldus de Paesschen.

1415. Akte n. 306.

« Toen waren scepenen gemaect : » Jan van Molle, Henric Mys, Jan van Voorspoele. Wouter Keerle, Henric van Zanthoven, Wouter Persant en Aert van Paesschen.

14 Januari 1415. Akte n. 325.

Reynier Wint, als schepen beëdigd in de « stad » (plaats) van Henric van Zanthoven.

1416. Akte n. 651.

Jan van Molle, Henric Mys, Jan de verwer en Henric Colibrant.

III. Stadspersoneel en eigendommen.

6 Mei 1412. Akte n. 121.

Johan van der Scaghe belooft als rentmeester alles te betalen wat bij der stad verschuldigd is.

9 Meert 1414. Akte n. 280.

Jufv. Alyt van de Laer, Jan Colibrant, en anderen, verkoopen aan de stad eene partij land « die de stad dede afgraven aen de veste (om die) daar doer te leijdene buten Lisperpoerte beneden de *Stocbemde*. » — De stad betaalde 23 mottoenen voor 1/4 b. en 93 roeden beemd in de *Stocbeemden*.

IV. Topographie.

Het bosch « *te Myenheim* aan de Mijlstraet neven de *Verborde Lynden*, » het *Gansveld*, *Stripensveld* buiten Berlaerpoort, 't goet *te Stralen* of *Stobbaertsgoed* in de Donc.

Straten : de Ekelstraat, de Sluydstraat (in de Myle), de Luisbekestraat, de Cammerstraat (straat der Brouwers), de Clusenstraat, de Berlaerstraat, de Ruysbroeckstraat, de Basteynsstraat, de Mechelsche en Antwerpsche straten, de Kerkhofstraat, de Lispestraat, de Bogaerdestraet « in de desside Lispt ».

Huizen : de *Croone* (herberg), de *Zwaene*, id., op de Markt.

V. Handel en Geldwezen.

1411. Akte n. 96.

Bertelmeus Platus, de Romano lombard.

7 Januari 1414. Akte n. 267.

Jan de Grote, de jonge, *ex* Grootloo, belooft aan Willem Colibrant, schout, zooveel turf te leveren als hij in zijne twee steenovens te Putte zal uitdelven.

21 November 1415. Akte n. 321.

Laureys Dom en Henric van Morckhoven, beloven aan h^r Dirk van Haren, proost van Tongerlo, 74 steen wol te leveren (te 3 lb. den steen) mits 46 grooten Brab. den steen.

VI. Stielen en Ambachten.

<i>Bakker :</i>	Dirc van Ophoven,	1416.	Akte n. 631.
<i>Vleeschhouwers :</i>	Peter de Backer,	1411.	» » 113.
	Jan Stoute,	1414.	» » 228.
	Jan Aerts,	1414.	» » 264.
	Jan de Heucke,	1415.	» » 298.
	Henric Alleyn,	1415.	» » 299.
	Jan van der Beke,	1414.	» » 517.
	Jan Daneels,	1412.	» » 434.
<i>Kleermaker :</i>	Jan Bac,	1412.	» » 162.
<i>Schoenmaker :</i>	Jan van Westule,	1414.	» » 288.
<i>Volder :</i>	Heyn Francx,	1413.	» » 228.
<i>Verwers :</i>	Claus Denys,	1415.	» » 310.
	Jan de Gulkene,	1415.	» » 327.
	Peter Wyds,	1413.	» » 505.
	Jan van Gruytrode,	1416.	» » 678.
<i>Smid :</i>	Jan Maech,	1414.	» » 277.
<i>Herbergier :</i>	Geerd van Cuyck,		
	weerd In 't Zweert,	1411.	» » 115.

VII. Zeden, gebruiken, gerechtszaken

(vonnissen, pelgrimmagiën, zoenen, enz.

6 Mei 1412. Akte n. 120

Jan van der Heyden, *ex* Rupelmonde, belooft aan de gerechtsdienaren van Brabant geene « wangonst de dragene en sal noch arch doen doen » omdat zij hem gevankelijk in de Vroente alhier hebben gesteld.

8 September 1413. Akte n. 197.

Jan Meeus, volder, belooft aan de stad en de Gulde eene pelgrimmagie te doen tot St-Mathijs, te Trier, wegens opstand tegen de Gilde. Mr Jan Noyts, knape, is zijn borg.

10 Meert 1414. Akte n. 285.

Goesem van Haecht en cons., *ex* Herenthout, en Wouter van de Rode, beloven aan hr Philips van Coudenborghe, schout van Antwerpen, *n^e* Godevaert Gobkens, den zoen en « zeggene » aan te nemen in de zaak van den doodslag door Gobkens begaan op Mr Henricx, koster van St-Gumarus te Herenthout, en dit op eenen « baudewijn » (boete) van 100 Eng. nobelen.

12 Meert 1415. Akte n. 338, 339.

Gysbrecht de Clerc, *n^e* Jan de Veekene, zal aan Andries Boods en Jan van de Sande 100 lichte mottoenen betalen als zoengeld over den doodslag op Jan Schelkens, te Beverle, door de kinderen van der Veekene; 400 zielfmissen te doen lezen en eenen « wech » (bedevaart) te doen naar Rome, die Jan van Lichtert zal doen in zijne plaats.

21 Mei 1416. Akte n. 339

Geerd Thys, te Voersele, zal het boetgeld betalen om Peter van Arxhoven, poortsluiter, te hebben opgelopen, en Jan Denys, oud schout, die hem wilde vangen, te hebben misdaan (boete hierover 1 lb); hij zal eenen « wech » doen naar St-Jacobs in Gallicië of 2 roeden muurs doen maken; nog eenen « wech » te St-Mathys, te Trier, of daarvoor 3 blauwe kronen geven aan 's heerenknaap en den onderschout.

19 Januari 1410. Akte n. 55.

Willem van Gestele en Jan de Clerc beloven aan de stad te doen maken 3 roeden stadsmuur of 15 mottoenen te betalen.

Akte 66.

Willeken Campe heeft beloofd eene roede muurs te doen maken « toen hij inkwam met Mijne Vrouwe van Brabant ».

VIII. Geestelijkheid en Kerkelijke aangelegenheden.

1411. Akte n. 94. Jan de Goutsmet, priester.
1411. » » 101. Jan van der Faleyse, »
1412. » » 164. Gielis van Bruessel, »
Jan Roest, »
1413. » » 222. Jan de Cupere, »
1414. » » 245. Jan de Kamer, priester van Keerbergen,
n^e Jan 's Beckers, prochiaen (pastoor) aldaar.
1414. Akte n. 273. Jan Loyens, prochiaen te Gestele.
1415. » » 298. Mathys of Mathias de Huecke en Jan Raet.
1410. » » 393. Mathias de Huecke, verkoopt aan Dr Willelmus de Westzockele, *alias* de Brugis, deken van het Kapittel, de helft van zijn kannunikhuis en toebehoorten.

1415. Akte n. 313. Jan Raucourt, n^e h^r Reynier Preudome, landdeken van Antwerpen, als procureur, Mr Henric Wynricx, kapelaan van O.-L.-Vrouw te Duffel, verhuren aan h^r Jan Sanders, priester, de vruchten en profijten van O.-L.-Vrouwkapelnij te Duffel, mits 31 Fransche kronen. Deze verpacht de kapelnijtiende aan Peter van Vousel.

1415. Akte n. 316. Jan van Cambacker, kap., belooft den deken en het Kapittel schadeloos te houden in hunnen borgtocht der 100 Engels. nobelen, die hij den bisschop van Kamerijk verschuldigd is.

1412. Akte n. 412. Peeter van der Haeghen.

1410. » » 450. Henric Giels.

13 November 1413. Akte n. 458. Dierk van Appelteren, prochiaen te Duffel, verpacht aan Jacob Kerstiaens, de oude tiende aldaar mits 100 Fr. gl. 's jaars.

26 April 1413 Akte n. 469. Mr Willem van Brugge, deken van het Kapittel, verkoopt aan den h^r Geerd Huyghesoën, kannunik, 12 oude grooten op het kapittelgoed *Hardenvoirt*, te Nylen.

20 December 1412. Akte n. 487, 502. Clarisse (Beatrix) van Ysendike en Willem de Moelnere, bezetten verschillende goederen tot stichting der St-Corneliuskapelnij. H^r Jan Tyelen is de eerste kapelaan.

4 Juli 1415. Akte n. 531. Het Kapittel koopt 1 zister rog erfl. tot de H.-Geestkapelnij « van nuws gesticht bij h^r Gilis Achterlinck, priester. »

26 Augustus 1415. Akte n. 535 Mr Willem van der Brughen, deken, verkoopt aan h^r Hendrik tSmet, 8 mottoenen erfl. tot bezetting eener cantuarie of wekelijksche mis in de stad te doen. — Juffer Joanna van Dinant schenkt daartoe 3 oude schilden erflijk.

19 September 1415. Akte n. 540. Mr Jan Noyts, kannunik.

2 Januari 1415. Akte n. 583. Jan Daems, kapelaan in St-Gommaar, verpacht de tienden van Nichel en Ghilsbergh onder Putte, in naam van den bisschop en van het Kapittel van Kamerijk.

1415. Akte n. 560. Jan van der Beke, prochiaen te Nylen.

15 April 1416, Akte n. 626. Michaël van de Coeveringhe, schenkt zijn huis op de Nieuwewerf aan Lysbeth en Clemeytie, zijne nat. dochters.

1410. Akte n. 639. Godevaard van Herlair.

9 Juni 1416. Akte n. 642. H^{ren} Geerd van Hughesoen, kannunik, voor het Kapittel, Jan Roest, voor de kapelanen en Jan van Abrocc, voor de Zielmissen, geven t' erve aan Margriet Struyt de *Kapittelhoeve* te Hagenbroek.

1416. Akte n. 643. Peeter van der Voirt.

1416. » » 689. Geerd Andries, n^e, St-Antoniuskapelnij.

1417. » » 735. Geerd van Huyckelen, id., door heer Geerd van Cuyc gesticht.

1417. Akte n. 717. Juf. Marie, nat. dochter wilen h^r Raes van Lobiewaerden, kannunik te Lier, non te 'sHertogendael,

1417. Akte n. 724. Henric Torf, prochiaen te Kessel, koopt een huis in de Plaats aldaar.

1418. Akte n. 810. Cools van Haecht, wijlen priester.

IX. Liefdadige Instellingen.

29 Meert 1415. Akte n. 401.

Jan van Vorspoele bekend aan Vrank van Heyst en Henric Storm, als proviseurs der Infirmenrij Ste-Maria-Magdalena, eene schuld van 143 Fransche kronen.

5 December 1414. Akte n. 510.

Gummaer Wavelaer schenkt aan de St-Antoniusinfirmenrij 12 oude schilden erfl. op *Lipeloebosch*; hij behoudt het vruchtgebruik.

REG. II 1416-1420.

I. Adeldom en voorname familiën.

5 Juli 1414. Akte n. 444.

H^r Philips van Coudenborch, markgraaf, heeft gekocht tegen Willem Colibrant, « den hove dat h^r Kaerle van Immerseel placht toe te hooren te Lier; » Colibrant ontvangt 40 Fransche kronen voor zijne « baet »; nog 21 kronen wegens eenen doodslag te Duffel.

1416. Akte n. 144.

Willem de Moelnere en Katline 's Verwers maken huwelijksvoorwaarden ; de langstlevende heeft 400 Engelsche nobelen vooruit.

8 November 1416. Akte n. 343.

Jan van de Kerckhove verkoopt aan Matheus van der Biest 't goed *te Vossele*, te Lachene, aan den *Duycdoren*, groot 4 b.

1 Juli 1417. Akte n. 355.

Jan en Lisbeth Parsant gunnen Wouter, hunnen oudervader, het vruchtgebruik van zekere lijftochtbrieven op Dordrecht en Lier.

11 September 1417. Akte n. 424.

Juf. Lisbeth Mijs deelt met hare moeder Lisbeth Zeelanders, wed. Jan Mijs ; de dochter behoudt o. a. het huis den *Stal*, bij 't Rabbaugasthuis, eene hoeve op de *Donc*, etc.

... Januari 1417. Akte n. 522.

Henric en Beatrix van Ysendijke testeeren ten voordeele der kinderen van Gillis van Ysendijke; vele legaten aan andere familieleden.

3 April 1418. Akte n. 582.

Juf. Alyt van de Laer, Henric Colibrants moeder, doet eene beleidingsakte over haren « hove » aan Berlaarpoort, daar zij woont.

1 September 1418. Akte n. 703.

Willem van de Lare « duwarijt » juf. Kerstine, zijne dochter, en Gillis van den Broecke met cijnsen en goederen te Ranst en Oeleghem.

14 September 1418. Akte n. 713.

Katline tsJaghers heeft « uytgegeven » dat Jan van Driemilen, haar broer, geen « getrouwd » kind is en heeft dit in « onduldigheden geseyt ». Jan van Driemilen toont een « mynbrief » van heer Jan, bisschop van Kamerijk, *de dato* 5 Augusti 1377, over zijne wettige afkomst. Jan van Driemilen en Lisbeth van Berlaer waren zijne ouders.

20 November 1418. Akte n. 759.

Gillis Sanders, *alias* Melys, Peterszone, doet aan Geertruid van Eeckhove, *alias* van Elsene, zijne huwelijksgelofte.

14 Augustus 1419. Akte n. 997.

Juf. Lisbeth Mys en Vranck van Opphem, Michiel en Mys van der Haeghen, hare zwagers, doen eene verklaring over de nalatenschap van Katline 's Keyzers, weduwe van Mys Mys.

1442. Op eenen Maendachraet.

Wouter van der Scaghe en Jan van der Borch beloven 2 roeden muurs te doen maken.

II. Schepenen.

1417. Akte n. 344.

Stad : Jan van Vorspoel (a), Wouter Keerle, Wouter Persant (b), Wouter Scilleman, Henric Colibrant (c), Wouter van Vrysele, Peter van Wechele.

Bijvang : (a), (b), (c), Wouter van Couwe, Jan van Dapoele, Jan Peters Jan van Vaken.

1418. Akte n. 657.

Stad : Jan van Molle (a), Henric Mijs, Michiel van der Borch (b), *loco ejus* Heynric van Heffene *juravit 26 October*, Peter Wyds de Verwer, Peter van Paesschen (c), Jan van Ymersele en Godevaert van Lyere.

Bijvang : (a), (b), (c), Wouter van Cauwe, Jan van Dapoele, Jan van Vaken en Godevaert van Haecht.

1419. Akte n. 940.

Stad : Jan van Molle (a), Jan van Voorspoel (b), Willem Colibrant (c), wordt schout op 19 Juli en in zijne « stad » komt Henric Colibrant, Jan van Gruytrode, de verwer, Jan van Ymerseel en Jan Haels.

Bijvang : (a), (b), (c), Wouter van de Couwe, Jan van Dapoele, Jan van Vaken en Willem van der Bloke.

1420. Akte n. 1219.

Stad : Jan van Molle, Jan van Vorspoele, Henric van Heffene (a), Peter van Paesschen (b), Jan van Ymersele en Godevaert van Lyere.

Bijvang : (a), (b), Willem Dries, Wouter van der Couwe, Jan van Dapoele, Gheronc van Roesbroec en Geert Stocman.

III. Stadspersoneel en eigendommen.

1416. Akte n. 33

Mr Thomas, « der stadhuis cnape ».

1416. Akte n. 36.

Jan van Maloys, « der stad smet ».

21 September 1416. Akte n. 55.

Jan van Bruessel verkoopt aan de stad 4 vleeschbanken in het oud Vleeschhuis.

15 Mei 1410. Akte n. 215.

De stad verkoopt aan Jan van Molle eene hofstad, lang 64 voet en breed 18 voet, komende met een einde aan den grooten toren « die men heet Coudhuys, die staet bij de brugghen bij de nuwe waetermoelen ».

2 Mei 1420. Akte n. 1175

Jan van Vorspoele wordt stadsontvanger *loco* Henric Dekene.

26 September 1417. Akte n. 441.

Dirc van Weert, volder, bekent den Heere en der stad 6 blauw kronen 20 schellingen groot « dwelc der capelle van St Jacobs gegeven es (om) die twe belden mede te doen stofferen, alse van alselke woorde van mesgrepe alse daer hi hen inne mesgrepe hadde jeghen den heer en der stad ».

IV. Topographie.

Straten : de Bastijnstraete, de Coevoetstraete, de Antwerpse straat, de Proefstraat, de Mechelstraat.

Huizen : de Tessche, in de Berye, in de Sterre, in de Byle, de Gans, (Kerkhofstraat), de Gulde Leeuw, 't Vogelken, (Lispestraat.)

V. Handel en Geldwezen.

18 Augustus 1416. Akte n. 27

Henric van der Straten leent zijn zegel aan Jan van der Beret en Willem Trude, poorters, voor de koopwaren welke zijn naar Caleys (Kales) moeten voeren en blijft borg voor 600 lb. Engelsch.

9 September 1416. Akte n. 50.

Matthys de Vriese in de Ruisbroecstraat staat af aan Aert van Eemeren 2 obligatiën van 43 lb. Tournesis elk ten laste van Aert Deen en ten voordeele van Thomas Desowugo en Ambrosio de Rode, kooplieden te Melanen (Milaan).

1 October 1416. Akte n. 64.

Laurys Dom en Henric van Morckhoven geven aan Geerd van den Houte *n^e* h^r Dirk van Appelteren, proost van Tongerlo, eene schuldbekentenis van 90 steen en 7 lb. « Zierland-scher » wolle, tegen hem gekocht aan 46 grooten den steen.

16 September 1417. Akte n. 429.

Geerd Reckenast van den Essche, wonende ten Tolhuize, te Schelle, geeft aan Willem Colibrant, schout, *n^e* zijne weerdinne, eene schuldbekentenis van 12 lb. 14 sch. gr. Br. wegens den houw van een bosch.

18 Mei 1418. Akte n. 610.

Wouter van Horricke, *ex* Keerbergen, is aan denzelfde schuldig zooveel torf als Willem Colibrant noodig heeft tot zijne twee steenovens te Putte

16 Juni 1418. Akte n. 650.

Jan Staes van Schelle, de Casteleyn, belooft te leveren aan Willem Colibrant en Wouter van den Broecke, als kerkmeesters van Massenhoven, 109,000 karreelsteen « alsulcke vormen als Jan Schelkens en Jacop van Brussel plegen te leveren » tot de kerk van Massenhoven.

21 Februari 1418. Akte n. 834.

Jan de Coster, d'Oude, verklaart te hebben ontvangen van Jan Haels 15 Fransche kronen toen hij wissel hield, en dien Jan de Coster overnam op zijn ziekbed.

16 Maart 1418. Akte n. 850.

Peter Wyds, verwer, Andries Boods en Merten van Bugenhout blijven onderling borg jegens Willem Vettinc in de schuldbekentenis van 500 Engelschen, wegens aankoop van wol.

3 April 1418. Akte n. 876.

Het Magistraat van Lier, *n^e* de alhier wonende rentheffers op de stad Rotterdam, maken met het Magistraat van Rotter-

dam : Wouter Van Damaes, burgemeester, Jan Hperssoen uter Voortdaem, Jan Stoppelmanszoen en Ghibe Hoeghesoen, eene « compositie » over de « pensenen » (pensioen trekkenden of rentheffers op de stad Rotterdam); de intrest wordt voor een jaar geschorst en men zal binnen 4 jaar betalen. — Nemen dit voorstel aan: h^r Jan Daems en Lisbeth Slaets, Jan van Doorne, Godevaert Gheylen, Gillis Goodschalcx, Wouter Ysendycs, Henric van Molle de « hudevettere, » Gijsbrecht van Dielbeke, uitlandig, « zyn wyf consenteerende in syne plaets. »

6 Juni 1419. Akte n. 912.

Jan Schelkens, steenbakker te Boom, is schuldig aan Jan van Molle 55 Fransche kronen wegens den houw van een bosch.

VI. Zeden, gewoonten, vonnissen.

23 December 1416. Akte n. 138.

Willem van Ranst, heer van Vremde en Milleghem, n^e Walewyn, Galiaan en Wouter van Ranst, zijne nat. kinderen en van Beatrix Voets, geven over aan Jan Voets, Jan Hughe, Jan Scatte en cons. het zoengeld dat hun toekwam over den doodslag door Jan Steevens begaan op Laurijs Voet, Jans broeder.

23 December 1416. Akte n. 139.

Willem van Ranst en cons. beloven aan Jan Voets en cons. de weezen Voets te onderhouden ingevolge den zoen. Jan Steevens, de moordenaar, was de oom van Walewijn van Ranst.

2 April 1416. Akte n. 257.

Aert van Hoenne, Henric van Brabant en Willem Eebens, beloven aan de Stad te volbrengen de boet waartoe zij veroor- « van dat sy aan de Lolake (1) geweest hadden; » 27 mottoenen te betalen en 2 roeden stadsmuurs te metsen of hiervoor 32 mottoenen te betalen.

2 April 1416. Akte n. 260.

De Stad beveelt aan Margriet Scups en Gillis Heyns, Lisbeth Scups « die kynsch en buten hare wetenthyt was, »

(1) Denkelyk moeten hierdoor verstaan worden de toemalige Cellebroeders, te Antwerpen Lollaerden geheeten.

te houden, mits gebruik van haar goed, doch zij moeten instaan voor de ongevallen. Het besluit genomen ten verzoeken der geburen.

2 Juli 1417. Akte n. 353.

Henric van den Tichelrien, *ex* Antwerpen, en Lisbet Kemps maken huwelijksvoorwaarden; stellen eene boete van 300 Engelsche nobelen voor de partij die zou weigeren het huwelijk aan te gaan.

19 Mei 1418. Akte n. 546.

Jan van Vakene, te Lechene, Gillis van Vaken, Geert Stocmans, Willem de Somer, Willem de Hase, Jan de Herde en Jan Tom, verklaren ten verzoeken van Henric van der Nete, en Henric van Brecht, rentmeesters der stad, hunne vrijheid te hebben genomen op St-Peterskapel en beloven de stad of kerk deswegens schadeloos te houden.

12 Juni 1418. Akte n. 642.

Geerd Hagens staat aan Wouter Keerlen af « al zijn alem ende wapene » met nog 28 mottoenen, zijn bed, enz.; schuldbekentenis van 2 Engelsche nobelen en 11 mottoenen wegens eene koe.

25 April 1420. Akte n. 1169.

Jan de Keyser, *ex* Tongerlo, schenken aan Jan Noyens, (*ex* Kessel?) voor bewezene diensten, een pantsier, een ijzeren hoed, een paar « voorpijen », zijne wapenen, een paar handschoenen, een bed « twee ellen opgericht ». De comparant behoudt het vruchtgebruik van het bed.

19 October 1420. Akte n. 1327.

Jan van der Beke en Gillis van der Beke slechten een krakeel; hij die het akkoord breekt, zal eene pelgrimage doen naar St-Jacobs in Gallicië en den heer betalen 40 Fransche kronen.

22 Juni 1419. Akte n. 923.

Ingels Engels belooft aan Henric van Wesemaele, de bastaard, voor hem « eenen wech te doen » (pelgrimage) te Rutsendauwe en naar Keulen, — ingevolge vonnis.

18 Februari en 3 Meert 1419. Akte n. 1141, 1142, 1144.

Gommaar de Smet maakt met de gemachtigden van Jan Bruelman, eene zoenakte over den doodslag op Mathys Bruel-

man : boete 100 lichte mottoenen en 400 zielmissen ; in beternis en amende daarvan belooft hij te doen eene bedevaart « t' Onser Vrouwe te Venisterre (Finistère) » en 3 jaar uit Lier en Bijvang weg te blijven, uitgenomen gedurende 14 dagen per jaar, — Jan Bruelman gunt hem bovendien nog 3 dagen.

2 April 1420. Akte n. 1463.

Jan 's Deekens maakt met Jan van Vorspoel en cons. eene zoenakte over den doodslag op Andries Andries door Marcelis 's Deekens begaan : boete 300 lichte mottoenen.

VII. Stielen en Ambachten.

<i>Bakkers :</i>	Henric van der Stoct,	1416.	Akte n.	135.
	Jan Theeus,	1416.	» »	180.
	Peter Dycke,	1416.	» »	236.
	Jan Mynten,	1417.	» »	587.
	Wouter Nouts,	1420.	» »	1194.
<i>Vleeschhouwers :</i>	Jan Aerts,	1416.	» »	91.
	Jan Dulle,			
	Henric Putte,			
	Kathline Neels,			
	Lisbeth Bruelmans,	1416.	» »	101.
	deze vier laatsten			
	bezitten ieder eene			
	vleeschbank.			
	Jan van Molle,	1417.	» »	484.
	Jan van der Loe,	1417.	» »	576.
	Jan Danys,	1418.	» »	702.
	Gillis Top,	1418.	» »	712.
	Jan Wilgiaerden,	1418.	» »	758.
	Peter Lossyen.	1419.	» »	1063.
	Jan van Borem,	1520.	» »	1317.
	Merten van Antwerpen,	1420.	» »	1418.
<i>Kleermaker :</i>	Jan Dulle,	1418.	» »	757.
<i>Schoenmakers :</i>	Gillis Willems,	1418.	» »	744.
	Wouter Aerts,	1418,		776,
		1420,	» »	1194.
<i>Volders :</i>	Laurys tSmet,	1420.		
	Willem Slincke,	1420.	» »	1194.
	Jan Meeus,	1416.	» »	36.
	Dirk van Weert,	1417.	» »	441.
	Jan Gisels,	1420.	» »	1130.
	Gys Robyns,	1420.	» »	1159.

<i>Verwers :</i>	Jan van Gruytrode,	1416, Akte n.	171.
		1418. » »	808.
	Willem Dries,	1417. » »	401.
	Peter Wyds,	1418. » »	850,94 .
<i>Smeden :</i>	Geerd Wyds,	1619. » »	1002.
	Jan van Vaken,	1417. » »	308.
		1418. » »	941.
	Jan Goeskens,	1418. » »	781.
<i>Linnenwever :</i>	Jan de Hase,	1416. » »	56.
<i>Zeelmaker :</i>	Jan van den Bosch,	1616. » »	56.
<i>Metsen (1) :</i>	Romout Goede Naeyens	1418. » »	763.
	Jacob Scampaert, die men heet de Hamer (steenkapper),	1416. » »	366.
	Jan van Haseldonck,	1416. » »	245.
		1418. » »	505-6.
<i>Gelasmaker :</i>	Mr Henric de Gelase- maeckere,	1416. » »	219.
<i>Wagenmaker :</i>	Jan Reedecken,	1417. » »	327.
<i>Barbier :</i>	Jan van Borrem	1417. » »	406.
<i>Pannemaker :</i>	Jan Tant,	1417. » »	462.
<i>Peynder :</i>	Jan Jourdaens de peynder,	1417. » »	483.
		1417. » »	431.
<i>Droogscheerder :</i>	Jan van der Heyden,	1419. » »	1025.
<i>Wapenmaker :</i>	Willem Van Molle,	1417. » »	549.
	Gillis van Corve,	1418. » »	771.
		1418. » »	600.
<i>Timmermans :</i>	Jan van Molle,	1418. » »	781,815.
		1418. » »	929.
	Wouter van Molle,	1420. » »	1162.
	Jan Loedens,	1420. » »	1177.
	Aert van Schore,	1420. » »	1252.
<i>Slootmaker :</i>	Wouter van Oelegheem,	1418. » »	626.
<i>Goudsmid :</i>	Renier van Wolvesputte,	1418. » »	669.
<i>Huidevetter :</i>	Jan van der Heyden,	1418. » »	876.
	Henric van Molle,	1418. » »	

(1) Wij hopen deze drie nederige kunstenaars in het volgend *Verslag* te herdenken; zij waren hoogst waarschijnlijk leerlingen van *Henric Mys*, den nooit volprezen bouwmeester onzer heerlijke Sint-Gummaruskerk en denklijk ook harer oudere zuster de puike Sint-Salvatorskerk van Kessel. Zogals men weet ging Henric Mys tot hiertoe door voor eenen Mechelaar; welnu, onze stadgenooten mogen hier vernemen dat wij Henric Mys daarentegen voor eenen echten Lierenaar houden, als zijnde hier *schepen*, als *bezittende* hier huis en renten, luidens charters in het archief der H.-Geesttafel, Gods- en Gasthuizen en der abdij van Nazareth.

<i>Pelsmaker :</i>	Jan Hole,	1418. Akte n. 905.
		1420. » » 1153.
<i>Schipman :</i>	Jan van der Straten,	1419. » » 1000.
		1420. » » 1320.
	Willem Landaen,	1420. » » 1325.
<i>Boogmaker :</i>	Jan Lance,	1419. » » 1053.
<i>Stroodekker :</i>	Willem van Rethy,	1420. » » 1238.
<i>Mesmaker :</i>	Jan van Roest,	1420. » » 1252.
<i>Gareelmaker :</i>	Jan Zellekens,	1420. » » 1369.
<i>Tabeldekker :</i>	Henric van Molle,	1420. » » 1315.
<i>Kousmaker :</i>	Jan van der Molen,	1421. » » 1424.
<i>Brouwer :</i>	Jacob Scampaert, de	1416. » » 160.
	kammer, leert den brouwersstiel aan Geerd	
	van der Bruggen, te Herenthals,	1421. » » 1526.

VIII. Geestelijkheid.

1416.	Akte n. 6.	Jan van der Roest.
»	17.	Wouter Dycke.
»	27.	Jan Noyts, kanunik.
»	107.	Henric de Cupere.
»	861.	
»	868.	
»	113.	Jan de Rademaker.
»	121.	Jan Piers, prochiaen van 't Begynhof;
»		1420, n. 1271.
»	167.	Henric tSmet.
»	214.	Jan van Campacker.
»	317.	Peter de Grave.
»	525.	Jan Berendrecht.
»	570.	Jan Dycke, prochiaen van Hove; Wouter
		Dyks, zijn oom, overleden.
»	605.	Jan van Yssche; 1418, n. 1166.
»	616.	Jan van Quaethoven.
1418.	726.	Jan Dries, overleden.
»	727.	Claes Smet.
»	735.	Jan Torf, prochiaen van Kessel; 1420,
		n. 1358.
»	775.	Jan de Rademaker en Jan van Berendrecht,
		als stedehouders des prochiaens van Lier.
»	782.	Gillis van Loymortere.
»	837.	Peter de Grave.
1419	»	960. Jan van Westzokele, cantor.
»	1012.	Geerd van Huekelem.

- 1419 Akte n. 1055. Henric Giels.
» 1183. Claus van Rumerswaele, prochiaen van
Emelem.
1420 » 1203. Romout van der Beke.
» 1238. Peter van der Haghe.
» 1255. Godevaert Crom, deken van 't Kapittel.
» 1357. Jan van der Beke.
Jan Matheus.
» 1359. Austine van der Heyden.
» 1418. Jacop van Bruessel.
» 1498-9. Jan Daems.
» 1528. Jan van Abroec.
» 1554. Gillis, prochiaen van Nylen.

IX. Kerkelijke zaken :

15 Januari 1416. Akte n. 168.

Geerd van Cuyt belooft aan Mr Willem van Brugge, koordeken, Mrs Jan Noyts en Geerd Hughesone, kannuniken, te koopen binnen 't jaar 10 mottoenen erf. tot bezetting eener St-Antoniuskapelnij.

3 April 1421. Akte n. 1466.

Katline Roets en Wouter Aerts verkoopen aan Henric van der Bert, als gezworene van het Weefambacht, 4 lichtte mottoenen erf. op een huis in de Rechtestraat, tot het celebreeren van missen aan het H.-Grafaltaar in St-Gommaarskerk.

18 Mei 1421. Akte n. 1518.

Jan Aerts, van Borchout (Kessel), belooft te betalen aan Bouden van Roesbroec en Jan van Tongerloe, als kerkmeesters van Kessel, 15 Fransche kronen « alse van der Cesse die daer gheleegt heeft geweest mits dat hr Albrecht par de (?) priester aldaer geslaegen was ». Hij betaalt op staanden voet 7 Dortrecht-sche schilden aan schout Henric Colibrant.

28 Augustus 1419. Akte n. 1105.

Hr Aerd van Immerseel, ridder, en hr Jan de Vriese, kapelaan van O.-L.-Vrouw ter Clusen, is met juf. Aliten van de Laer, wed. Jan Colibrant, en Hendrik, haren zoon, in geschil geweest over eenen hof bij Berlaarpoort, toebehoord hebbende aan Daneel van Immerseel en te voren aan hr Karel van Immerseel, zijnen oom, waarop Daniël missen bezette.

Over deze bezetting is ten stadhuize eene dagvaard gehouden door Mr Jan Noyts, kanunnik te Lier en Antwerpen, h^r Wouter van Winghe, ridder, J^r Jan van Lyere, Willem van Sompeke, Claus van der Elst, Gillis Bode, Henric van Wesemaele, bastaard, Willem Colibrant, schout, Willem Cilibrant, zijn neef, te Putte, Henric van Heffene en anderen. Juf. Colibrants verbindt zich, als eigenaarster van den hof, het geld dat zij « onder » het Kapittel en Peeter van Paesschen, (1) wisselaar, bezet heeft, te gebruiken tot 2 wekemissen in de Kluizekerk.

(1) Het was deze Peeter van Paesschen die onze stad ten jare 1428 schier in oorlog bracht met de groote steden van Brabant, en haar eene vernedering op den hals haalde, waarvan onze annalen geen tweede voorbeeld leveren. (Zie A. BERGMANN, *Geschiedenis van Lier*, bl. 108).
